ISSN 1331-9124

Blaženi Alojzije Stepinac

"Mi vjerujemo u pobjedu Tvoju, Kriste Bože Svetootajstveni! Nema te sile na ovome svijetu koja bi nas bila kadra i za čas samo pokolebati u tom našem vjerovanju."

(Bl. A. STEPINAC, Iz propovijedi na Euh. kong. u Karlovcu, 28.VI.1936.)

God. 12 (2005.) 11. listopada | GLASNIK POSTULATURE | Broj 3-4 | Cijena 5 kn

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINČE, MOLI ZA NAS!

Misli iz propovijedi pape Benedikta XVI. na temu
"Pođimo naprijed s Kristom!"
na zaključnom misnom slavlju XX. svjetskog dana mladih u Kölnu, u nedjelju 21. kolovoza 2005.

"S euharistijskim slavljem nalazimo se u Isusovu "času", o kojemu govori i Ivanovo Evanđelje. Po Euharistiji taj njegov "čas" postaje naš čas, nazočnost među nama (...).

Što se tu događa? Kako Isus može razdijeliti svoje tijelo i svoju krv? Time što kruh čini svojim tijelom i vino svojom krvi i dijeli ih, unaprijed je preuzeo svoju smrt, prihvatio ju je iznutra i preobrazio je u čin ljubavi. Ono što je izvana brutalno nasilje, iznutra je čin ljubavi koja razdaje sama sebe, posve i do kraja. To je ta stvarna pretvorba koja se dogodila u dvorani Posljednje večere i koja je bila određena da pokrene proces preobrazbi čiji je posljednji cilj preobrazba svijeta time što će Bog biti sve u svemu (usp. 1 Kor 15,28). Svi ljudi oduvijek u svome srcu nekako očekuju promjenu i preobrazbu svijeta. Ovo je taj središnji čin preobrazbe koji jedini može promijeniti svijet: nasilje se preobražava u ljubav, a tako i smrt u život. Zbog toga što preoblikuje smrt u ljubav, smrt kao takva već je iznutra prevladana, a uskrsnuće je nazočno već i u njoj. Smrt je istodobno ranjena iznutra i više ne može imati posljednju riječ. To je, takoreći, cijepanje atoma u najdubljoj dubini postojanja - pobjeda ljubavi nad mržnjom, pobjeda ljubavi nad smrću. Samo tom najdubljom unutarnjom eksplozijom dobra, koje svladava zlo, može započeti lanac preobrazbi koji postupno preoblikuje svijet. Sve ostale promjene su površne i ne spašavaju. Zbog toga mi govorimo o spasenju. Ono krajnje nutarnje i nužno već se dogodilo te smijemo stupiti u to događanje. Isus svoje tijelo može razdijeliti, jer zaista daje sama sebe. (...)

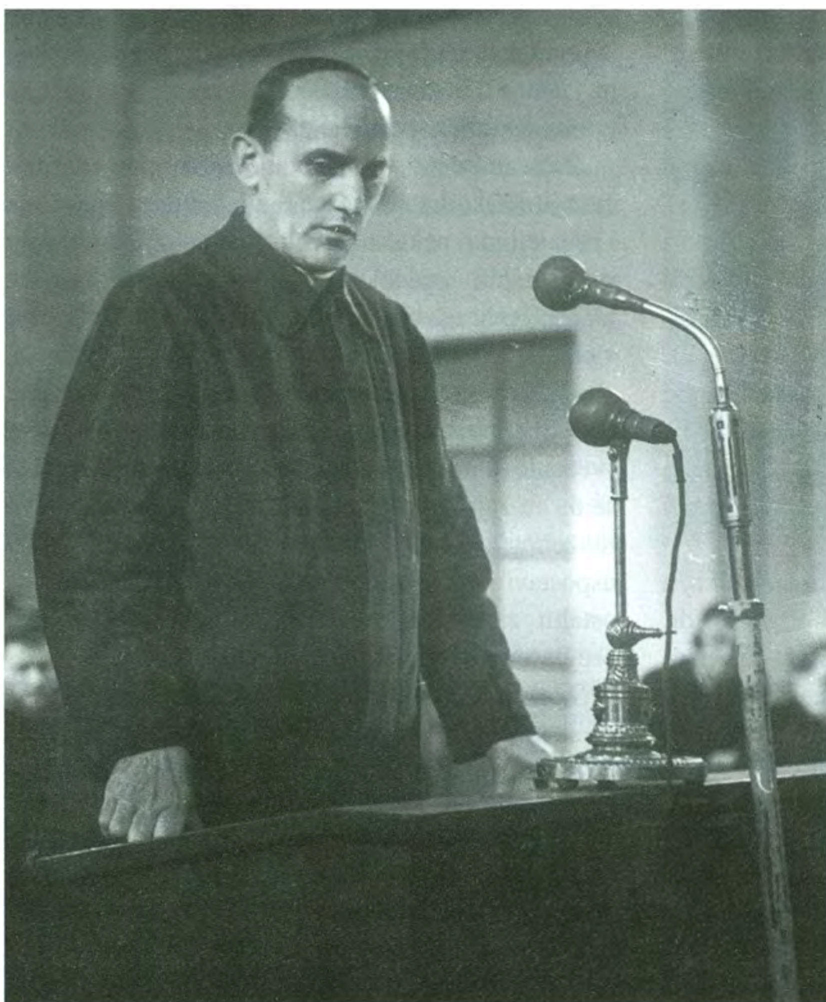
Euharistija mora postati središte našega života. Nije pozitivizam i želja za moći kad nam Crkva kaže da nedjelji pripada Euharistija. U uskrsnoj zori najprije su Uskrsloga vidjele žene pa onda učenici. Tako su otad znali da je prvi dan u tjednu, nedjelja, njegov dan. Dan početka stvaranja postao je dan obnove stvaranja. Stvaranje i otkupljenje idu zajedno. Zbog toga je nedjelja tako važna. Lijepo je da je u mnogim kulturama nedjelja slobodan dan ili čak sa subotom čini takozvani vikend. No, to slobodno vrijeme ostaje prazno ako u njemu nema Boga. Dragi prijatelji! Katkad na prvi pogled izgleda neugodno za nedjelju isplanirati i Svetu Misu. No, vidjet ćete da upravo to slobodnom vremenu daje pravo središte. Ne dajte se odvratiti od nedjeljne Euharistije te pomažite drugima da je otkriju. Da bi iz nje proizišla radost koju tako trebamo, moramo je naravno sve više i više iznutra razumjeti i naučiti je ljubiti. Potrudimo se oko toga - isplati se. Otkrivajmo nutarnje bogatstvo bogoslužja Crkve i njegovu istinsku veličinu: da nismo mi ti koji sami slavimo, nego da nam sam živi Bog priređuje slavlje. S ljubavlju prema Euharistiji ponovno ćete otkriti i sakrament pomirenja kojim Božja praštajuća dobrota uvijek iznova u našem životu mogućim čini novi početak.

Tko je otkrio Krista, mora druge voditi njemu. Velika se radost ne može zadržati za sebe. Mora se prenositi dalje. (...) To se mora vidjeti i u životu. To se mora vidjeti u sposobnosti opraštanja. Mora se vidjeti u osjetljivosti za potrebe drugih. To se mora vidjeti u spremnosti na dijeljenje. Mora se vidjeti u zauzimanju za druge koji nas se, bili blizu ili ma kako daleko, tiču. Danas postoje oblici dragovoljstva i oblika međusobnog služenja koje upravo naše društvo nasušno treba. Mi, npr. ne smijemo stare ljude prepustiti samoći ili proći kraj onoga tko je u boli. Ako mislimo na Krista i ako živimo s njim, tada nam se otvaraju oči i tada više ne živimo sami sebi već vidimo gdje i kako nas netko može zatrebati. Ako tako budemo živjeli i postupali, ubrzo ćemo opaziti kako je mnogo ljepše da nas netko treba i da smo tu za druge, nego da se stalno pitamo o ugodnostima koje nam se nude. Znam da kao mladi ljudi želite velike stvari i da se želite zauzeti za bolji svijet. Pokažite ljudima, pokažite svijetu koji od učenika Isusa Krista očekuje upravo to svjedočanstvo i koji po znaku vaše ljubavi najprije može otkriti zvijezdu koju slijedimo.

Pođimo naprijed s Kristom i živimo svoj život kao istinski klanjatelji Božji."

Na naslovnoj stranici: *Bl. Alojzije Stepinac pred uređenim oltarom Majke Božje u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Krašiću koji je on dao urediti prigodom Marijanske godine 1954.*

UREDNIKOVA RIJEČ

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, tijekom montiranog sudskog procesa u listopadu 1946. koji mu je upriličio komunistički režim

Ovaj broj *Glasnika* dolazi čitateljima u ruke u listopadu, mjesecu posvećenom Bogorodici, Kraljici Svete Krunice. Bl. Alojzije je znao reći: "Krunicu u ruke. To je naša nada!" To je s nepokolebivim osvjedočenjem mogao govoriti čovjek koji je svaki dan molio sva tri otajstva krunice. Činio je to kao mladić u rodnom Brezariću i Krašiću, kao vojnik na bojišnici 1. svjetskog rata, kao mladi svećenik, novoposvećeni biskup, zagrebački nadbiskup, zatočenik u kaznionici komunističkog režima, kao kardinal Svete Rimske Crkve.

"Majko Božja, pomozi mi u ovaj čas!" Tim bi vapajem Alojzije molio Marijin zagovor i zazivao pomoć u trenucima kušnje za vjeru i ćudoređe, u borbi za prava Božja, za slobodu Crkve i za prava čovjekova. Ta mu je molitva, uz druge izvore duhovne jakosti i nadahnuća, krijepila vjeru i jačala duh: to je on posvjedočio u propovijedi prigodom dijeljenja svete Potvrde vojnicima u Topničkoj vojarni u Zagrebu 21. svibnja 1944., ispripovijedivši ovaj primjer o krunici:

"Ali ima jedno drugo oružje, koje za kršćanina znade biti opasnije nego puška i noć. To je izrugivanje istinama vjere, koje je već mnogog katolika slomilo i odvelo u propast. Veće je često puta junaštvo izdržati poruge nego li bitku na bojnome polju. Jedne je godine u nekoj francuskoj vojničkoj školi našao jedan pitomac krunicu na zemlji. 'Gledajte', vikne podrugljivo, 'što je ovo?' Bio je upravo ispit u školi, kojemu je predsjedao sijedi jedan maršal. Nakon ispita, na kojem se svojim vojničkim držanjem i znanjem odlikovao napose jedan mladić, obišao je maršal četu postrojenih mladića. Kad je svršio i udaljio se, podigne onaj koji je našao krunicu istu u vis uz smijeh i podrugljivi upit: 'Tko je izgubio ovu krunicu? Tko je još tako glup da ovako nešto rabi?' I gle, ruku za krunicom ispruži upravo onaj mladić koji se i znanjem i držanjem od svih na ispitu najviše odlikovao. 'Ovamo krunicu', poviče. 'To je uspomena moje majke kojoj sam dao obećanje da ću je sobom uvijek nositi i svaki dan moliti.' Kad je sijedi maršal čuo za ovaj slučaj, vrati se natrag, potapša mladića po ramenu i pred svima rekne ovo:

'Mladi prijatelju, čestitam Vam da ste pokazali toliko srčanosti zbog svoje krunice, koliko i na ispitu znanja i vojničkog držanja. Ispunjajte i dalje ovako srčano svoje dužnosti i svi će vas ljudi duboko poštivati!'

Možete često lako na prste prebrojiti ljude koji bi se javno usudili ovako braniti svoje uvjerenje, kao što je ovaj pitomac vojničke škole. Više vrijedi danas ona riječ Svetoga pisma: 'Koji se Boga boji, biva preziran od onoga koji ide sramotnim putem' (Izr 14, 2). Potrebna nam je, dakle, snaga s neba da svoju vjeru možemo javno ispovijedati i po njoj živjeti. I tu snagu daje nam Duh Sveti u sakramentu potvrde, koju ćete sada primiti."

Budući da se u mjesecu listopadu prisjećamo i dvaju povijesnih događaja, 3. listopada 1998., kad je u Mariji Bistrici sluga Božji Ivan Pavao II. kardinala Alojzija Stepinca proglasio blaženim i 11. listopada 1946., kad ga je komunistički režim pod krinkom montiranog sudskog postupka osudio na 16 godina zatvora s prisilnim radom, a to je po riječima samoga Alojzija bilo "pravno ubojstvo nevinog čovjeka".

Stoga uz uobičajene rubrike u našem *Glasniku*, u ovom broju čitatelji mogu pročitati i govor dr. Natka Katičića, odvjetnika po dužnosti, jer nadbiskup Stepinac na sudu nije želio imati branitelja, jer se nije kanio braniti na sudu koji je imao cilj "provesti nalog jedne partije".
Glasnik donosi i razmišljanje uz emisiju "Latinica" na HTV-u o bl. Alojziju, kao i osvrt na pokušaj novih lažnih konstrukcija protiv bl. Alojzija koje je objavilo "Pravoslavlje", novine Srpske patrijaršije u Beogradu. Nadam se da će članci, izvješća i fotografije o životu i radu bl. Alojzija Stepinca biti svima ne samo informacija o njemu, nego i poticaj na jačanje u kršćanskoj vjeri i sazrijevanju u ljubavi prema Katoličkoj crkvi.

Zahvaljujem svim čitateljima na povjerenju i čitanju *Glasnika*. Preporučite ga i svojim znancima i prijateljima: neka se pretplate na naš *Glasnik!* Ako ste pak bili svjedok kojeg događaja vezanog uz blaženikovu osobu, proslijedite nam o tome pisanu vijest ili fotografiju.

Budući da mi je nadbiskup Josip kard. Bozanić po imenovanju na novu službu omogućio svećeničko poslanje u zagrebačkoj katedrali, nadam se da ću zajedno s članovima "Molitvene zajednice blaženog Alojzija Stepinca" u Zagrebu moći uspostaviti čvršći molitveni suživot, a i s članovima ostalih zajednica zauzetije poraditi na postupku proglašenja svetim bl. Alojzija Stepinca.

Molimo svi! Osobito preporučam bolesnicima da se mole bl. Alojziju za ozdravljenje, jer je za čin kanonizacije potrebno čudo dogođeno na njegov zagovor.

U Zagrebu 14. rujna 2005.
dr. Juraj Batelja, postulator

TEOLOŠKI PODLISTAK

Piše: dr. Josip SABOL

Katolički odgojitelj - pratilac mladih na putu do punine života

Poznata klasična izreka da je zvanje odgojitelja najteže zvanje od svih zvanja, da je ono zapravo kazna za jednog čovjeka, sadrži barem nešto istine. Tko se danas bavi ili se mora baviti odgajanjem i obrazovanjem mlade generacije, najvjerojatnije će priznati da ima mnogo istine u ovoj izreci. Gotovo sve značajke današnjeg vremena pokazuju da odgoj općenito, a kršćanski odgoj posebice, nailazi na velike poteškoće. Dovoljno je samo spomenuti pojmove kao što su samoodlučivanje, samoostvarenje, ljudska prava na razne slobode pa da se nasluti njihov konfliktni potencijal na području odgoja i obrazovanja.

Odgoj se, naime, može teško zamisliti bez poštivanja autoriteta, bez spremnosti na poslušnost, bez prihvaćanja tradicije. Upravo ove veličine - autoritet, poslušnost, tradicija - čine temelj kršćanskog odgoja. Stoga ne začuđuje da baš kršćanski odgojitelji - vjeroučitelji, katehete - imaju posebne poteškoće i probleme u svom djelovanju. Najlakše rješenje bi bilo prilagoditi se duhu vremena kao što to u većini čine sekularne institucije odgajanja i obrazovanja. No, to nije rješenje problema nego prije izdaja ideala i ciljeva pedagogije.

Ovu pogrešku ne smije nikako učiniti kršćanski pedagog. Osnovica i temelj njegova odgovornog rada i djelovanja nisu ljudski zakoni, nisu pravila birokracije niti aktualni trend duha vremena nego supstancijalni odnos čovjeka prema Bogu. Za njega je čovjek prije svega religiozno biće, biće po naravi upravljeno na Boga, biće u neponištivom odnosu i

težnji prema svom Stvoritelju, prema Bogu. Stoga kršćanski odgojitelj neće isključivo upotrebljavati u svom radu metode i saznanja znanosti - psihologije, sociologije, pedagogije - jer ove znanosti nisu u mogućnosti zahvatiti bitnost izvornog odnosa čovjeka prema Bogu.

On dobro zna da kršćanski odgoj nije utemeljen na konceptu odnosa između subjekta i objekta, dakle, između pedagoga kao subjekta i učenika kao objekta odgajanja. U kršćanskom odgoju bitnu ulogu ima treći partner: Bog i njegova ekonomija spasenja, Bog i već prisutno Božje kraljevstvo. Kršćanski odgojitelj se stoga nalazi u prvom redu u službi ostvarivanja Božjeg kraljevstva među ljudima, u društvu. Razumljivo je po sebi da tu zadaću može ispuniti samo onaj odgojitelj koji je duboki vjernik, koji aktivno sudjeluje u životu kršćanske zajednice. Ovim svojim radom on aktivno sudjeluje na poslanju Crkve u svijetu.

Drugi vatikanski koncil to poslanje ovako opisuje: "Dužnost odgoja pripada Crkvi s posebnog razloga, ne samo zato što ima zadatak da svim ljudima naviješta put spasenja, da vjernicima priopćuje Kristov život i da trajno vodi brigu o tome da dođu do punine tog života. Crkva je kao Majka dužna svojoj djeci dati takav odgoj po kojem će cijeli njihov život biti prožet Kristovim duhom, a svim ljudima pruža pomoć za izgradnju potpune ljudske osobe, za dobrobit ljudskog društva i za izgradnju humanijeg svijeta." (Deklaracija o kršćanskom odgoju, br. 3). Kršćanski odgojitelj i vjeroučitelj imaju dakle jedno od najplemenitijih poslanja u društvu: naviještati i pripremati put spasenja, svojim pedagoškim umijećem pomagati mladima da postanu potpune osobe. Time oni u najvećoj mjeri doprinose općem dobru i izgradnji ljudskijih odnosa u društvu. Sekularna je država toga posve svjesna, što dokazuje materijalnim pomaganjem za održavanje i osnivanje ustanova kršćanskog usmjerenja.

Ovim visokim zahtjevima kršćanskog odgajanja odgovaraju odgojitelji i vjeroučitelji s posebnim sposobnostima i osobinama. Voditi mladog čovjeka do punine zrelosti njegove osobe znači ostvariti u njemu svijest samostalnosti, svijest odgovornosti za sebe i za druge, smisao za istinsku slobodu misli i osjećaja. To može postići samo onaj pedagog kojemu na srcu ne leži iznad svega učeničko poštivanje pravila, da se drže reda, da se pokoravaju bez prigovora svakoj naredbi, da ne postavljaju kritička pitanja. To može postići samo onaj pedagog koji svjetlom vjere gleda u svakom mladom čovjeku ono biće s kojim sam Bog ima svoje posebne planove u ekonomiji spasenja.

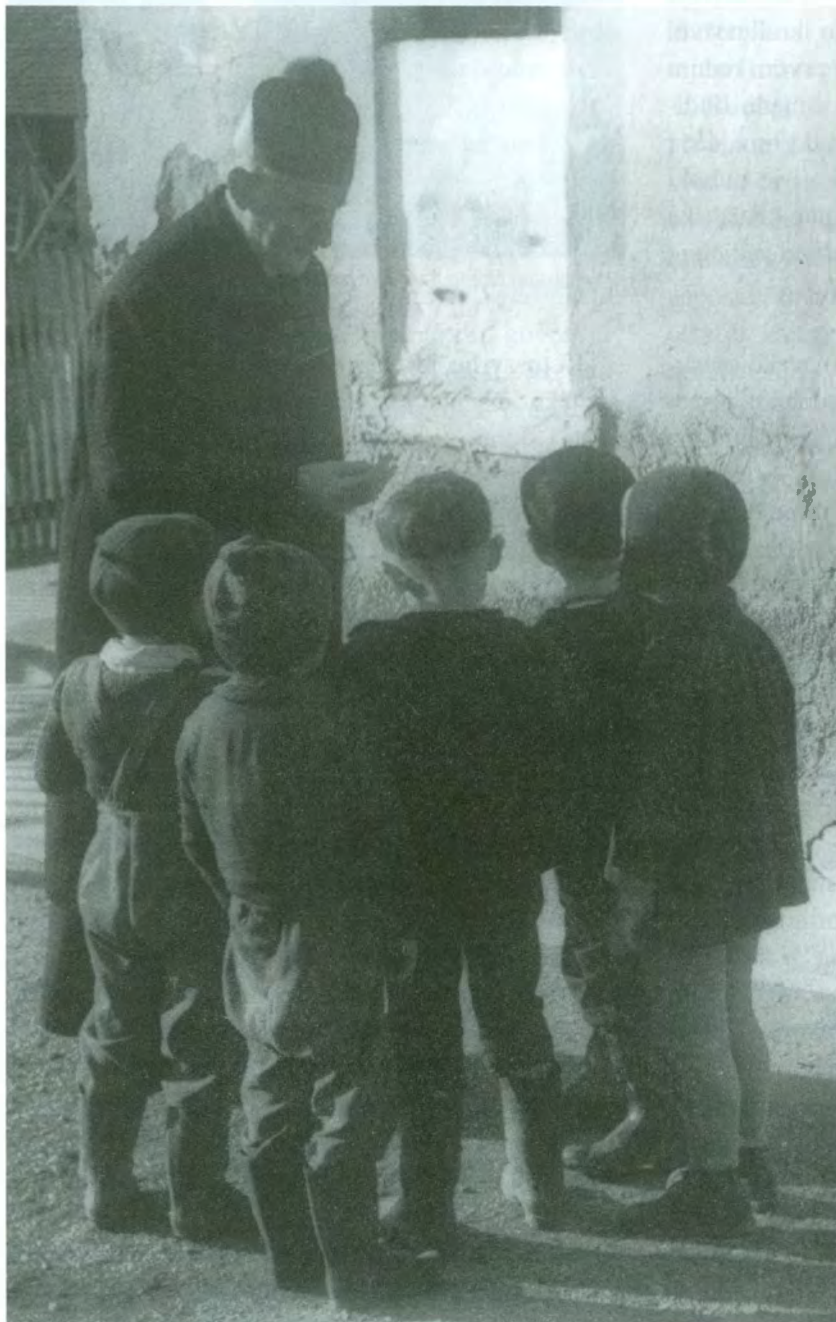
Nadbiskup Alojzije Stepinac među Božjim narodom na jednoj župi Zagrebačke nadbiskupije

U tu svrhu je Bog darovao svakom pojedinom čovjeku posebne talente, posebne prirodne sposobnosti i sklonosti. Odgojitelj je pozvan pomoći da se te posebne sposobnosti razvijaju do punine. U tome se upravo sastoji njegova poslušnost Božjoj volji u ulozi odgojitelja. Božju volju treba otkriti u svakom ljudskom biću. Ona nije kod svih ista. Stoga će kršćanski odgojitelj svaki put kada stoji pred razredom postaviti sebi ova ili slična pitanja: što će biti s ovim mladim ljudima u životu; koju zadaću će dobiti unutar Crkve; kako će izgledati njihov vjernički doprinos u ostvarivanju Božjeg kraljevstva u našoj domovini? Odgovori na ova pitanja bit će sigurno pozitivni ako odgojitelj uspije usaditi u dušu mladih uvjerenje da trebamo biti zahvalni za svoj život našem Stvoritelju i spremni ispunjavati njegovu svetu volju. Nažalost, ova svijest i ovo uvjerenje gotovo su posve nestali iz društva. Današnji se čovjek vlada kao da je on gospodar sebe i svijeta, kao da je on isključivi kovač svoje sreće. Postavši moćan svojim znanjem čovjek si uzima pravo da bude mjerilom svega postojećeg, da sav svijet njemu služi, da bude u funkciji njegovih planova i ciljeva.

U ovakvom shvaćanju čovjeka i života nema mjesta spremnosti na žrtvu, spremnosti nositi svoj vlastiti križ i križ svojih bližnjih. Za uspješan život je baš ovaj elemenat od velike važnosti s obzirom na činjenicu da živimo u društvu gdje se vrijednost čovjeka mjeri po tome koliko može doprinositi povećanju nacionalnog dohotka, povećanju kapitala

poduzeća. Ljudi su s pravom duboko zabrinuti zbog toga. Pred očima im se često pojavljuje slika da će moći opstati u ovom društvu samo pod uvjetom da budu zdravi, poduzetni, fleksibilni, jednom riječju: da mogu uspješno raditi. Obuzima ih strah na pomisao bolesti, starosti, gubitka zaposlenja. Ovo je razumljivo za jedno društvo u kojem ne postoji spremnost žrtve, u kojem je križ kao simbol patnje svake vrste gotovo posve nestao iz svijesti ljudi. Za našu kršćansku vjeru baš je ova svijest o križu i žrtvi nešto bitno. Stoga je bitan element kršćanskog odgoja da mladi uvide smisao žrtve i da prihvate križ u životu kao jedan od bitnih putova do savršenstva i punine života. Svaka pojedina situacija u životu ima smisao u horizontu kršćanskog vjerovanja.

Uzevši sve elemente ciljeva kršćanskog odgoja zajedno možemo kršćanski odgoj nazvati oblikovanjem čovjeka u njegovim intelektualnim i emocionalnim potrebama. To se ne može tvrditi za građanski odgoj i sekularno obrazovanje. I danas je posve aktualna kritika koju je nadbiskup Stepinac izrekao na račun sekularnog odgoja svoga vremena. On je u propovijedi na blagdan Svih svetih 1941. o tome rekao sljedeće: "Nema nikakve sumnje o tome da nikada do sada nije svijet vidio toliko napretka u svim granama ljudske znanosti, kako je to slučaj u ovo naše doba. Ali nema nikakve sumnje ni o tome da je rijetko kada bilo toliko razaranja u povijesti svijeta i uništavanja vrednota, koliko u ovo naše doba. Ljudskom društvu manjka kultura srca, a ta je konačno duša svake istinske kulture i bez nje se ne može uopće govoriti o kulturi čovjeka niti o kulturi naroda."

Blaženi Alojzije Stepinac uvijek je veliku pozornost pridavao odgoju djece i mladih. Uostalom, često je misleći na njih, jer su čista srca, ponavljao Isusove riječi: "Njihovo je kraljevstvo nebesko!"; ovdje on, "Isus", kako su ga zvali, najmanjima dijeli bombone.

U istoj je propovijedi nadbiskup Stepinac ovaj manjak nazvao "najgroznijom zabludom našeg vremena". Ona se sastoji u tome "da su izobrazbu uma odijelili od izobrazbe srca". Ovu kritiku možemo do riječi ponoviti i za današnje stanje našeg odgojnog i obrazovnog sustava. Nažalost, takvo je stanje više-manje svuda u zapadnom svijetu. Posljedice ovakva odgoja i obrazovanja više su nego negativne za društvo, za mlade, za obitelji i pojedince. Stoga katolički odgojitelji imaju veliku odgovornost da svojim radom i svojim uspješnim djelovanjem spriječe barem ono najnepovoljnije za čovjeka i društvo.

EUHARISTIJSKI KONGRESI

Euharistijski kongresi za vrijeme nadbiskupa A. Stepinca

Blaženi je Alojzije Stepinac odlučio provesti duhovnu, materijalnu i moralnu obnovu naroda slavljenjem euharistijskih kongresa. Božji je narod svesrdno prihvatio taj pastoralni Stepinčev program.

U ovom broju Glasnika donosimo skraćeni prikaz Euharistijskog kongresa održanog u Karlovcu 28. i 29. lipnja 1936. godine. Napominjemo da će cjelovit prikaz kongresa uskoro biti objavljen u posebnoj knjizi o euharistijskim kongresima bl. Alojzija Stepinca.

MNOŠTVO OD 40.000 LJUDI NA KONGRESU U KARLOVCU

Na Euharistijskom kongresu održanom u Karlovcu 28. i 29. lipnja 1936. godine u zanosnom je oduševljenju prisustvovalo cijelo Pokuplje i velik dio Korduna. Bile su tu po svećenicima i vjerničkom narodu zastupane sve župe Goričkog arhiđakonata. Stari grad Karlovac sigurno nikada prije nije imao prilike vidjeti na svojim ulicama toliko okupljenog naroda kao tada.

Pripreme za Kongres

Euharistijski kongres u Karlovcu zamislio je i ostvario Pripravni odbor koji su sačinjavala četvorica karlovačkih gradskih župnika: dubovački, hrnetićki, kamenski i župnik župe Presvetoga Trojstva ili, kako je odavno svijet naziva, Svete Trojice.

Ovom su odboru pomagali i bili na svesrdnoj usluzi Marijine kongregacije, Društvo Katarina Zrinska, Hrvatska žena, križari, župni zbor župe Presvetog Trojstva, obrtničko potporno društvo Nada i Vatrogasno društvo.

Zemljovidno-povijesna važnost ovoga prostora koji omeđuju i oblikuju rijeke Kupa, Korana, Mrežnica, Dobra, Volavčica, Kupčina, Una i Sava je trostruka:

"Tu su", prema pisanju Hrvatske straže, "bile najstarije hrvatske narodne organizacije, stare hrvatske župe, koje su u našem narodu do današnjeg dana ostavile svoj trag. Tu su bile najstarije slobodne seljačke općine, koje su živjele patrijarhalnim seljačkim životom. Na tom terenu vodio je hrvatski seljački narod kroz vjekove herojske borbe za svoj opstanak, za slavu i čast domovine, za opstanak vjere. Tu je hrvatski seljak kroz stoljeća bio na straži zapadne civilizacije i kršćanstva. Tu je on hiljadama svojih žrtava zaslužio naziv predziđe kršćanstva."

Nadbiskup Alojzije Stepinac uzorni slavitelj Euharistije

Za bolju informiranost javnosti o programu i tijeku kongresnih slavlja bili su izvješeni plakati po svim crkvama i župama Karlovca i okolice te župama Gorskog kotara. U neposrednu pak pripravu za kongres vrijedno je ubrojiti trodnevnice koje su započele 25. lipnja u svim karlovačkim župama s propovijedima o Euharistiji, te uljepšavanje i kićenje grada i nastojanja gradske munjare koja se potrudila osvijetliti sve crkve u kojima će se odvijati kongresna slavlja.

PRVI DAN KONGRESA

Već u subotu 28. lipnja cijeli je grad bio okićen zastavama koje su naviještale velike euharistijske svečanosti kojima je prisustvovala bliža i dalja okolica Karlovca kao i samo karlovačko građanstvo, koje je ovom prilikom dalo vidnog dokaza da je u manifestacijama vjere solidarno s katoličkim seljačkim narodom svoje okolice.

Od ranoga su jutra u župnoj crkvi Presvetog Trojstva slavljene mise i mnogobrojni se narod pričestio. Za vrijeme misnog slavlja u 7 sati blagoslovljene su nova zastava križara, kojoj je kumovao Karlovčanin V. Prahić, i zastava križarica kojoj je kumovalo Društvo Katarina Zrinska.

U 10 sati je misno slavlje predvodio senjski kanonik mons. dr. Josip Lončarić. On je tom prigodom blagoslovio zastave sv. Trojstva, kojoj je kumovalo društvo Hrvatska žena, zatim sv. Roka i sv. Josipa, kojima je kumovala gđica Božena Bledšnajder.

U subotnje poslijepodne dovršavao je Karlovac pripreme za kongres i spremao se na doček nadbiskupa koadjutora. Za ovu prigodu su ulice, kojima je nadbiskup koadjutor trebao proći, bile upravo prenatrpane. Teško je reći je li ikada karlovačko građanstvo tako jedinstveno nastupilo u bilo kojim manifestacijama kao što je to učinilo prigodom pojedinih svečanosti ovoga Euharistijskog kongresa.

DRUGI DAN KONGRESA
Dolazak nadbiskupa koadjutora

Nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac dovezao se automobilom u Karlovac kamo je prispio oko 17 sati poslije podne. Pratio ga je ceremonijar dr. Dragutin Nežić.

Od Jaske, gdje ga je dočekalo svećenstvo i brojni narod, pa sve do Karlovca narod je nadbiskupu koadjutoru priredio srdačne dočeke i oduševljeno ga pozdravljao.

Radost župljana župe Petrovina

U Novakima ga je pred kapelicom Srca Isusova dočekao petrovinski župnik Ivan Sambolek. Uz druge vjernike na dočeku su bili svi članovi Kruničarskog društva. Nadbiskup je najprije ušao u kapelicu gdje se zadržao u kratkoj molitvi, a onda se pred kapelicom zadržao u srdačnom razgovoru s narodom prisjećajući se mladenačkih dana i hodočašćenja u svetište Majke Božje u Volavju i Karmelske Gospe u Jastrebarskom, a zanimao se i za probleme seoskog življenja.

Kad se pak spremio na odlazak, narod ga je ispratio pjesmom i obasipao njegov automobil mnoštvom poljskog i vrtnog cvijeća.

Doček u Draganićima

Isto mu je tako srdačan doček priređen u Draganićima. Tu ga je pred vatrogasnim domom, dočekao velik broj vjernika na čelu sa župnikom preč. Stjepanom Prezalom. U počast nadbiskupu postrojena je vatrogasna četa.

Zatim su ga birnim riječima pozdravili župnik i dekan iz Draganića preč. Stjepan Prezel i seljak Franjo Gašpić iz Lazine, za kojega je u narodu kolala uzrečica: Gdje je on, tu je cijela općina.

Nadbiskup koadjutor je nakratko razgledao vatrogasni dom, koji je on sam blagoslovio kratko nakon svoga biskupskog posvećenja, 15. srpnja 1934., a onda bio oduševljeno ispraćen od naroda.

Nadbiskup Stepinac propovijeda na Euharistijskom kongresu u Virovitici 16. kolovoza 1937.

Doček u Karlovcu

Na međi karlovačke općine dočekali su nadbiskupa koadjutora karlovački gradonačelnik gosp. Franjo Malčak, župnik dubovački preč. Mirko Veslaj te predstavnici društava i institucija grada Karlovca. U njihovoj pratnji krenuo je nadbiskup u Karlovac, stigavši oko 17 sati i gdje mu je pred kapelicom Svetih Triju Kraljeva na Baniji, priređen doček karlovačkog građanstva i društava.

Tu ga je najprije pozdravio dekan karlovačkog crkvenog kotara i župnik u Kamenskom i dekan karlovačkog kotara preč. Stjepan Kučmanić. Glazba iz Lasinje odsvirala je u pozdrav euharistijsku himnu. Potom se svrstala povorka, "u kojoj je sudjelovalo oko 10.000 ljudi", koja je nadbiskupa koadjutora otpratila do župne crkve Presvetog Trojstva.

U povorci su sudjelovali: svećenstvo, građanske i vojne vlasti, sve vjerske i kulturno-prosvjetne organizacije, hrvatski skauti, vatrogasno društvo, Hrvatska žena iz Karlovca, te seljačka društva, a od crkve Sv. Triju Kraljeva pošla je Banijom pa preko mosta Gajevom ulicom, Preradovićevom, Gundulićevom, Radićevom i Markezijevom.

Glazba iz Lasinje te karlovačka glazba Triglav naizmjence su za vrijeme povorke svirale, dok je s jedne i druge strane brojno građanstvo pravilo špalir. Na ulazu u župnu crkvu Presvetog Trojstva, kamo se povorka bila uputila, zanosnim je govorom nadbiskupa pozdravio franjevac o. Đuro Bencetić.

Govor nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca

U crkvu se natisnulo golemo mnoštvo svijeta koje je prisustvovalo euharistijskoj pobožnosti sa zazivom Duha Svetoga. Tada je nadbiskup koadjutor održao sljedeću propovijed kojom je otvoren Euharistijski kongres:

"Sv. Matej evanđelist propovijeda kad je Isus došao u krajeve Cezareje Filipove da je upitao svoje učenike: 'Za koga drže ljudi Sina Čovječjega?' Oni odgovoriše: 'Jedni za Ivana Krstitelja, drugi za Iliju, opet drugi za Jeremiju ili za koga od proroka.' Reče im Isus: 'A za koga me vi držite?' Odgovori Šimun Petar: 'Ti si Krist, Sin Boga živoga.' (Mt 16, 13-17).

Varali su se dakle mnogi ljudi već onda u ocjeni Krista. Jedni su Mu oduzeli božanstvo, govoreći da je samo čovjek, kao i Ivan Krstitelj ili Ilija. Drugi, objesniji, porekoše Mu mudrost, govoreći da je lud: 'Poludio je.' (Mk 3, 21). Treći Mu porekoše svetost nazivajući ga Samaritancem: 'Ti si Samaritanac.' (Iv 8, 48). Četvrti Mu porekoše svemoć, klevećući ga da pomoću đavla čini svoja čudesa: 'Po Belzebubu, poglavici đavolskom, izgoni đavle.' (Lk 11, 15). Peti Mu porekoše čak razboritost nazivajući djela Njegova nerazumnima, kao oni što rekoše prigodom smrti Lazarove: 'Zar nije mogao ovaj, koji je otvorio oči slijepcu od rođenja, učiniti da ovaj ne umre?' (Iv 11, 37).

Vjernici župe Voćin na Euharistijskom kongresu u Požegi 16. kolovoza 1937.

Tako su, dakle, sudili o Kristu Bogu mnogi koji su Ga gledali skrivena u ljudskom tijelu.

I danas ne sude mnogi bolje o Njemu, pogotovo kad Ga vide skrivena u svetoj Hostiji. I to ne samo pojedinci, nego i čitave obitelji i narodi, kao što govori psalmist: 'Podigoše se kraljevi zemlje i knezovi se okupiše ujedno protiv Gospoda i protiv Krista njegova.' (Ps 2, 2).

Ona zloglasna tajna družba masonska hoće Kristu da oduzme božanstvo te Ga na svojim slikama stavlja u isti red s nemoćnim ljudima: Budom, Muhamedom i drugima, degradirajući svemogućeg Boga na nemoćnog čovjeka.

Krvoločni komunizam poriče Mu osim božanstva i svaku mudrost, nazivajući zakon Njegov ludošću i javno pozivajući na gaženje svakog zakona Njegova.

Razni krivovjerci poriču Mu svetost nazivajući Crkvu Svetu Njegovu djelom vražjim. Drugi opet poriču Mu moć govoreći da je dvijetisućgodišnji opstanak Crkve djelo zavaravanja i prešućivanja

istine. Pače i među samim katolicima nađe ih se koji mu znadu poreći mudrost, smatrajući da je zakon Njegov za današnje doba ipak suviše strog. Prestrog im je Njegov zakon o postu, Njegov zakon o braku, Njegov zakon o vlasništvu.

Koliko krivih mišljenja i danas u svijetu o Kristu Bogu!

Evo što nas dovodi svake godine na naše kongrese i što nas je i danas dovelo na euharistijski kongres u ovaj starodrevni katolički grad: došli smo da javno ispovjedimo svoju vjeru u Krista Boga. Došli smo da se javno odreknemo svih krivih mišljenja o Kristu, što se i danas šire po svijetu, i da Mu kažemo iz sve duše naše: 'Nisi Ti, Kriste, u Presvetom Sakramentu možda samo pusti hljeb, ne! Ti si Bog! - Nisi Ti, Kriste, u Presvetom Sakramentu samo kakav čovjek. Ti si Bog! - Nisi Ti nikakva varalica. Ti si Božanska Istina! Nisi nikakav nerazumni stvor. Ti si božanska Mudrost! - Nisi Ti kakav nemoćni čovjek, već si prije svega Svemogući Bog!' - Mi Ti evo dovikujemo uoči ovoga Euharistijskog kongresa ono što je već davno prije izustio Izaija prorok: Vere tu es Deus absconditus Deus Israel Salvator. (Iz 45, 15). 'Kriste! Ti si doista Bog skriven, Bog Izraelov, Spasitelj!'

Da! Mi priznajemo prije svega da si Ti u ovom svetom Sakramentu Bog skriven. Ne zato što bi se Ti možda bojao ovoga opakog svijeta ili što im ne bi znao odgovoriti na njihove napadaje, nego iz mnogo plemenitijih motiva.

Prije svega, kako bismo mogli gledati u Tebe, kad bi se Ti pokazao u svome sjaju, kad znamo da već za sunce što si ga stvorio govori Sveto pismo: 'I pred sjajem žara njegova tko može opstati!' (Sir 43, 3). Kako bismo se usudili doći k Tebi kad bi se Ti pokazao u svoj svojoj ljepoti, kad znamo da pred Tobom padaju na koljena milijuni anđela nebeskih bez prestanka pjevajući - svet, svet, svet, Gospod Bog nad vojskama, puna su nebesa i zemlja slave Tvoje! A mi smo samo bijedni grešnici, i najpravedniji od nas moraju uvijek misliti na riječi Sv. pisma: Septies enim cadet justus (Izr 24, 16) - 'I pravednik pada sedam puta na dan.' Ovako sakrivenog možemo da Te gledamo, ovako sakrivenom možemo da Ti dođemo s punim pouzdanjem i iznesemo svoje nevolje.

Ali, iako si sakriven, Ti si ipak naš Bog, Bog Izraelov, Spasitelj. Mi znamo dan. Ovako sakrivenog možemo do Tebe, govoreći: 'Raskinimo uze njegove i zbacimo sa sebe jaram njegov' (Ps 2, 3). Ali mi smo uvjereni da će doći dan kad će se i na današnjim Tvojim protivnicima, ako se za vremena ne opamete, ispuniti ono što je sluga Tvoj David prorekao: 'Vladat ćeš nad njima gvozdenom šakom i razbit ćeš ih kao sud lončarov' (Ps 2, 9).

Vjernici župe Voćin na Euharistijskom kongresu u Požegi 16. kolovoza 1937.

Doći će dan kad ćeš Ti, sakriveni Bog u Presvetom Sakramentu, opet uspostaviti red u ljudskome društvu. Kad će se božanska čast dati samo Tebi, pravome Bogu, a ne stvorovima, zvali se kako mu drago. Kad će se opet poštivati blagdani Tvoji! Kad će se poštivati roditelji, i zakoniti duhovni i svjetovni poglavari! Kad se neće klati i ubijati kao divlje zvijeri one koji poštuju i ljube zakon Tvoj! Kad će se poštivati svetost bračnog života. Kad će se poštivati privatno vlasništvo. Kad će škole biti opet rasadište istinske kulture duha, a ne leglo pokreta koji ruši temelje ljudskoga društva. Kad će se ubogome i nejakome dijeliti jednako pravda kao i mogućniku i bogatašu. Kad će se opet poštivati dobro ime i čast bližnjega. Mi vjerujemo u pobjedu Tvoju, Kriste Bože Svetootajstveni! Nema te sile na ovome svijetu, koja bi

nas bila kadra i za čas samo pokolebati u tom našem vjerovanju.

Ti jedini Kriste, kadar si da spasiš svakog nas pojedinca. Ti jedini Kriste, kadar si da spasiš obitelji naše! Ti jedini Kriste, kadar si da spasiš narod naš i domovinu našu! Bez Tebe ne će koristiti nikakvi državnici, nikakvi vojskovođe, nikakvi političari, nikakvi ideolozi.

Tu, eto, našu živu vjeru došli smo da ispovjedimo na ovom kongresu.

Predragi vjernici! Narod izraelski smatrao se sretnim što mu je Bog preko oblaka pokazivao svoju nazočnost u pustinji, kao što govori Mojsije: 'I nema drugog naroda tako velikoga, kojemu bi bili bogovi tako blizu, kao što je Bog naš nama u svim prošnjama našim' (Pnz 4, 7). Kud smo više sretniji mi da Bog naš stanuje među nama, spreman da nam pomogne u svim nevoljama našim. Sretni smo upravo mi katolici! Mi imamo Isusa u svojoj sredini, dok ga drugi moraju istom tražiti.

Neki protestantski propovjednik u Londonu pokazivao je svojoj petogodišnjoj kćerkici znamenitosti grada. Doveo ju je i u jednu katoličku crkvu. Dijete se ogledavalo brižno na sve strane. Najednom joj padne pogled na crvenu lampicu pred oltarom. 'Oče', upita dijete, 'zašto gori svjetlo po bijelom danu?' 'To znači da je u ovoj crkvi nazočan Isus', odgovori otac. 'On je tamo naime za onim malenim pozlaćenim vratašcima na oltaru.' 'Ja bih htjela vidjeti Isusa', reče kćerkica. 'Ali to nije moguće', odgovori otac, 'jer su vratašca zatvorena, a i kad bi otvorena bila, ne bi ga mogla vidjeti jer je on skriven pod koprenom.' Potom se oboje udaljiše, a otac ju povede u protestantsku crkvu. Kako dijete nije vidjelo vječnog svjetla, upita odmah: 'A zašto ovdje ne gori svjetlo?' 'Jer tu nema Isusa', odvrati otac. 'Onda idemo van', reče dijete, 'kad tu nema Isusa. Ja hoću ići tamo gdje je Isus.' - Ove riječi silno djelovaše na oca. Postajao je sve više zamišljen, tražio je i tražio dok nije napokon našao istinu i smirio se u Katoličkoj crkvi.

Nama je dobri Bog prištedio traženje istine. Mi ju imademo u svoj punini, jer imademo u našoj sredini Isusa koji je rekao: 'Ja sam put, istina i život' (Iv 14, 6).

Ovaj kongres ima nas utvrditi u našoj vjeri u Sina Božjega Isusa Krista.

A naša vjera ima nas utvrditi u našoj odluci da ne ćemo mirovati dok ne vidimo potpunu pobjedu zakona Božjega na svim područjima privatnoga i javnog života u našoj domovini. Amen. "

Bakljada u počast dr. Alojziju Stepincu

Navečer u 21 sat priređena je po karlovačkim ulicama impozantna bakljada. Za tu zgodu crkve Karlovca, a naročito župna crkva Presvetog Trojstva, bile su svečano osvijetljene.

Veliko mnoštvo svijeta sakupilo se pred franjevačkim samostanom, gdje je nadbiskup koadjutor odsjeo, tako da je Jelačićev trg bio dupkom pun karlovačkog građanstva i okolnog naroda. U ime naroda karlovačke okolice i karlovačkog građanstva pozdravio je nadbiskupa koadjutora hrvatski narodni zastupnik dr. Niko Matanić ovim riječima:

"Preuzvišeni gospodine! U ime hrvatskog i katoličkog grada Karlovca i u ime hrvatskog seljačkog naroda iz okolice pozdravljam Vas i izražavam osjećaje odanosti koju gojimo prema Vama i prema nadbiskupu dr. Antunu Baueru.

Zvonko Peška, vatrogasac iz Soblinca na svečano okićenom konju čeka nadbiskupa Stepinca prigodom blagoslova novoga vatrogasnog doma u Sesvetama pokraj Zagreba 1935.

U prvom redu Vas pozdravljam kao dostojanstvenika Katoličke crkve, koja već tisuću godina djeluje u našem narodu.
Crkva je naše duhovno središte. Ona je pomogla izgrađivati našu individualnost i duševnost. Ona je nerazdjeljivi dio hrvatske individualnosti i duševnosti. Po njoj je hrvatski narod stupio u red kulturnih zapadnih naroda. Po njoj je postao bedem ne samo kršćanstva nego i uljudbe. Kroz stoljeća je hrvatski narod vršio tu zadaću, a vršit će je i ubuduće.

Pozdravljam Vas kao predstavnika naše djedovske vjere. Mi smo uvjereni da Vaše nastojanje ide za dobro Crkve i hrvatskog naroda. Mi smo uvjereni da Vaše nastojanje ide za tim, da vlada sklad između Crkve i naroda. Uvjereni smo da ćete Vi to izvršiti, jer ste proistekli iz seljačkog naroda, a mi Vam obećajemo da ćemo se znati boriti za slobodu vjere i naroda."

Govor dr. Matanića izazvao je buru oduševljenja prisutnog naroda, koji je gromoglasno očitovao svoju odanost Crkvi i nadbiskupu. Poklici: Živio nadbiskup koadjutor! prolamali su se od jednog kraja trga do drugoga i pronosili se ulicama, tako da je cijeli Karlovac u toj svečanosti sudjelovao u zanosu i oduševljenju.

Kad se stišalo klicanje i oduševljenje, nadbiskup koadjutor se ovim zahvalnim i poticajnim riječima obratio nazočnom mnoštvu:

"Ulice ovoga grada nisu mi nepoznate, jer sam već i prije njima hodao. Prvi nastup moga života bio je u ovom gradu, ne pod lijepim vidicima, već za vrijeme svjetskog rata. Zato sam došao danas s posebnim utiskom u ovaj grad, kad vas vidim ovako odane Crkvi katoličkoj.

Katolička crkva, gdje god radi, poštuje osjećaje naroda, pa nije mogla ne poštovati ni osjećaje hrvatskog naroda. Zato ja kao poglavar ove dijeceze, kao što pazim na interese Crkve, ne mogu da pređem preko osjećaja hrvatskoga naroda. Ja sam uvjeren da će ruka Božja i nadalje sačuvati taj narod, koji nikome ništa ne otimlje, nego traži da se poštuje njegovo. Imam jedinu želju da koristim Katoličkoj crkvi, a po njoj i hrvatskom narodu, iz kojega sam nikao."

Ove nadbiskupove riječi okupljeni je narod popratio burnim pljeskom i oduševljenim klicanjem. Nastalim ovacijama nije bilo kraja. Gotovo da nije bilo čovjeka koji nije sudjelovao u ovim ovacijama.

Hrvatsko pjevačko društvo Nada otpjevalo je zatim *Slava Božja u prirodi* L. van Beethovena. Glazba iz Lasinje intonirala je *Lijepu našu*, koju je prisutni narod prihvatio i otpjevao.

Mise ponoćke i cjelonoćno klanjanje

Poslije bakljade narod se razišao po karlovačkim crkvama Presvetog Trojstva, sv. Ćirila i Metoda te Svetih Triju Kraljeva. U njima je već u 10 sati bilo izloženo Presveto Otajstvo na poklon vjernicima koji su u pobožnosti proveli čitavu noć, u klanjanju i slavljenju sakramenta pomirenja, sve do 6 sati ujutro, kad je započela svečana misa za vrijeme koje je održana i propovijed.

U ponoć su slavljene pjevane mise ponoćke s propovijedima po svim crkvama uz sudjelovanje karlovačkih pjevačkih društava. U crkvi Presvetog Trojstva pjevao je mješoviti crkveni zbor, u crkvi sv. Ćirila i Metoda pjevačko društvo Nada, a u crkvi Sv. Triju Kraljeva pjevački seljački zbor Napredak iz Drežnika.

GLAVNI DAN KONGRESA

Već rano ujutro na Petrovo služene su po svim crkvama u Karlovcu Svete Mise, kojima je prisustvovao brojni narod. U 6 sati je u svim crkvama bila svečana Sveta Misa s propovijedi. Nakon ovih misa pohranjeno je Presveto Otajstvo u svetohranište, a nakon toga su tihe mise do 10 sati služene po svim crkvama.

Toga su dana između 7.30 i 8 sati prispjela u Karlovac četiri vlaka. Odbor se pobrinuo da ti vlakovi budu pojačani, a od Ministarstva prometa bio je zatražen i popust za sudionike kongresa pri kupnji karte.

Vjernici koji su jutarnjim vlakovima prispjeli u Karlovac u povorci predvođenoj glazbom uputili su se s kolodvora na kongresno mjesto u središtu grada. Kod zgrade gospodarskog društva na Baniji pridružili su im se oni vjernici koji su organizirano pješice došli na kongres. Bili su to hodočasnici iz župa Draganić, Ozalj, Vrhovac, Mahično i drugih župa koje su sa sjeveroistočne strane prispjele u Karlovac.

Pričest školske djece

U 7.30 sati ujutro u vrtu Hrvatskog doma priređena je zajednička pričest školske djece koju je pričestio nadbiskup koadjutor. Pričesti je pristupio velik broj djece pa je u nizu kongresnih priredaba ovo bila naročito dojmljiva svečanost.

Zborovanje društava Katoličke akcije

Ujutro u 8.30 sati imala su sva društva Katoličke akcije zasebna zborovanja. Muška i ženska omladinska društava Katoličke akcije održala su zborovanje u donjoj dvorani Hrvatskog doma. Zborovanje je otvorio križar iz Karlovca Rudolf Pavlek, maturant i predsjednik đačkog križarskog bratstva u Karlovcu.

Nadbiskup Stepinac predvodi liturgijske svečanosti na Euharistijskom kongresu u Virovitici od 14. do 16. kolovoza 1937.

Potom je o euharistijskom odgoju naše mladeži govorio gosp. Stjepan Ramljak iz Zagreba. On je prikazao sastavni rad u društvima, važnost zajedničke mjesečne pričesti, koja čisti omladinske redove i odgaja ljudski značaj.

Zatim je studentica Jugović govorila o odgoju katoličke hrvatske ženske omladine. Osobito je naglasila važnost žene u domu.

Zborovanje muških i ženskih omladinskih društava Katoličke akcije zaključio je križarski omladinac Rudolf Pavlek.

Hrvatski katolički muževi imali su u 8.30 sati svoje zborovanje u Gradskoj vijećnici, u koju su pored Zagrepčana dohrlili i organizirani katolički muževi iz Bosiljeva, Prilišća, Rečice, Velemerića, Ozlja, Vrhovca, Vukmanića, Kalja, Oštrca, Pribića, Kamenskog i Krašića pod svojim zastavama.

K njima su se priključili katolički muževi iz svih okolnih, a i daljih župa (npr. iz Belovar Moravča) u velikom broju.

Iz Zagreba je zborovanju bio nazočan duhovnik Okružja katoličkih muževa franjevac dr. Bono Burić, a sudjelovao je i vlč. Ivan Stanković iz Vrhovca. Zborovanje je zanosnim pozdravom otvorio vlč. Matija Kranjčić, župnik iz Ozlja.

Zatim je predsjednik Okružja katoličkih muževa gosp. Luka Perinić održao vrlo lijep govor o Euharistiji i Katoličkoj akciji. On je u svom predavanju zgodnim načinom prikazao cilj Katoličke akcije i njezin odnos prema hrvatskoj katoličkoj tradiciji, a zatim ulogu Euharistije u životu laika-apostola. Na slikovitim primjerima iz povijesti Crkve pokazao je snagu, ljepotu i veličinu Euharistije i prikazao život drevnog i suvremenog apostola u odnosu prema njoj.

Drugi govor održao je gosp. Petar Grgec. Pokazao je zadatke radnika Katoličke akcije u suvremenom životu. Napose se pozabavio ulogom katoličkog muža u javnom životu te progovorio o radu Katoličke akcije prema drugim narodnim djelatnostima i posebice njezin stav prema hrvatskoj narodnoj politici.

Prisutni su sa zanimanjem pratili govore i s oduševljenjem pozdravili govornike.

Zborovanje je zaključio vlč. Matija Kranjčić pobudnim riječima pozivajući na rad, a prisutni su na to složno odgovorili pjesmom *Do nebesa nek se ori.*

Za hrvatske katoličke žene, koje organizirano djeluju u Katoličkoj akciji, predavanje na temu

Presveta Euharistija i katolička žena održala je predsjednica Biskupijskog okružja katoličkih žena iz Zagreba gđa Sofija Brajša. Ona je u svom govoru istaknula kako je na ovom svijetu dana osobita mogućnost približiti se Bogu u Presvetoj Euharistiji. I djevojka treba euharistijsku pomoć ako hoće da ostane na putu kreposti. Djevojka, koja podržava savez s Isusom u Presvetoj Euharistiji, ne postaje samo za sebe jaka u borbi sa svim neprijateljima svoje duše i tijela, već i primjer kreposnoga života, jača svu njezinu okolinu u dobru.

Isto tako i svaka žena supruga i majka treba najjaču vezu s Bogom. Baš je Presveta Euharistija ono sredstvo kojim se najviše jača vjera. Samo žena koja se često pričešćuje može smoći toliko snage da se u teškim trenucima mirno preda u volju Božju.

Takve žene nam uzgaja i naša Katolička akcija u svojim ženskim društvima, koje vodi Biskupijsko okružje katoličkih žena. Samo izrazito katolička ženska društva jamstvo su za odgoj takvih žena hrvatskom narodu. Naša je vjera najjače jamstvo za naše hrvatstvo, a najjača snaga katolicizma jest upravo u Presvetoj Euharistiji. Govornica je predavanje završila mišlju da hrvatski narod čekaju bolji dani samo onda ako uistinu postane narod Euharistije, tj. narod Kristov.

Pontifikalna Sveta Misa

U 10 sati prije podne bila je slavljena svečana pontifikalna Sveta Misa. Predvodio ju je uz veliku asistenciju nadbiskup koadjutor dr. Alojzije Stepinac. Cijeli prostor ispred Hrvatskog doma, pred kojim je bio podignut improvizirani oltar, bio je prepun naroda. Može se bez pretjerivanja reći da je tom pontifikalu prisustvovalo preko 25.000 ljudi. U svečanom slavlju sudjelovalo je pedesetak svećenika.

Za vrijeme misnog slavlja pjevalo je Hrvatsko pjevačko društvo Zora Bäulerovu *Misu*, a zborom je dirigirao gosp. David Meisl.

Nadbiskup Alojzije Stepinac prigodom jedne liturgijske svečanosti

Propovijed dr. Stjepana Bakšića

Nakon pročitanog Evanđelja, zanosnu je propovijed održao mons. dr. Stjepan Bakšić, kanonik i sveučilišni profesor u Zagrebu.

"Sakupili ste se danas" - rekao je govornik u uvodu i nastavio - "u ovom starodrevnom gradu Karlovcu, stoljetnom stražaru hrvatske i kršćanske slobode naše. Sakupili ste se, tako reći, iz svih zaselaka ovih krvlju natopljenih pokupskih brežuljaka te šumovitih i žitorodnih ravni sve onamo do pitome i sunčane Plješivice te vrletnog i siromašnog Žumberka. Mora da je u grudima vašima neka golema čežnja koja vas je u tolikom broju privukla ovamo. Čežnja koju nije mogao da potisne i priguši ni umor što ga u vaše kosti unosi dnevni napor, ni bol i skrb življenja što u ovo teško doba ispunja dušu svakog od vas. Ta čežnja nije drugo, nego čežnja onih došljaka što su na dan Cvjetnice došli u Jeruzalem i molili apostola Filipa govoreći: 'Gospodine, mi bismo željeli vidjeti Isusa.'

I vi ste došli da vidite Isusa u ovaj dan slave njegove. Danas je u Karlovcu Gospodnji dan, Isusova Cvjetnica jer ćemo danas pred Isusom prostirati sagove i cvijeće te klicati: 'Hosana Sinu Davidovu!', 'Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje!'.

Ali vi nijeste došli da samo vidite Isusa, nego da mu javno pred svim prijateljima i neprijateljima uskliknete: 'Euharistijski Isuse, mi vjerujemo u Tebe, u Tebi nam je sve ufanje, mi Te svesrdice ljubimo! "

Potom je govornik izložio temelje katoličkog vjerovanja u Presvetu Euharistiju. Za istinitost te vjere govori Sveto pismo, kršćanska tradicija i sva dvadesetstoljetna povijest kršćanstva.

Svečano zborovanje

Poslije pontifikalne Svete Mise prigodnim je nagovorom o. Đuro Bencetić svečano proglasio zborovanje Božjeg naroda. Najprije je progovorio prof. Petar Grgec na temu Euharistija i Hrvati. U uvodnom dijelu svoga predavanja istaknuo je kako cijeli hrvatski narod ispovijeda vjeru u Euharistijskog Krista, kako nekad, tako i danas, a jednako će tako činiti i u budućnosti. Hrvati su za svoja junaštva najveću snagu crpili iz Presvete Euharistije.

Ona je davala snagu našim blaženicima i svecima, a i drugim našim ljudima. Matija Gubec pošao je na stratište ispovjeđen, a tako su umirali milijuni naših ljudi. I danas Euharistija mora biti temelj našeg narodnog opstanka i temelj naše duhovne kulture.

Poslije profesora Grgeca govorio je gosp. Stjepan Ramljak iz Zagreba. Zborio je na temu Euharistija i omladina. Nakon što je ukazao na potrebu euharistijskog života mladića i djevojaka, upozorio je i na neprijatelje koji prijete našoj omladini. Upozorio je roditelje da vode brigu o tome kamo i u kakva društva šalju svoju djecu. Zaključio je mišlju kako onaj koji ne poštuje Božje zakone, nema ljubavi ni prema svojoj domovini.

Naposljetku je progovorio narodni zastupnik dr. Josip Torbar na temu Hrvati i katolicizam u prošlosti i sadašnjosti.

Teoforička procesija

U 14 sati počelo je oblikovanje svečane procesije. Iza raspela svrstana je školska mladež, a iza nje ostali vjernici po dekanatima:

1. Dekanat jaskanski, koji se u procesiju svrstao kod Gradske pučke škole, preko puta Sajmišta;
2. župe pokupskoga dekanata kod kapelice sv. Križa;
3. Lipnički dekanat kod kuće gosp. Mutavdžića, u cijeloj Kukuljevićevoj ulici sve do tzv. Drvenog trga;
4. Mrežnički dekanat u Radićevoj ulici kod kuće gosp. Strahinšćaka i dijelu Haulikove ulice;
5. vjernici karlovačkog dekanata zauzeli su mjesto kod trgovine Kučić, kod kuće gosp. Merle, kroz cijelu Radićevu ulicu pa sve do Vijeničke;
6. karlovačka župa Presvetoga Trojstva svrstala se u procesiju u Markezijevoj ulici i popunila je sve do Jelačićeva trga.

U 15 sati krenula je veličanstvena teoforička procesija iz župne crkve Presvetog Trojstva, Makenzijevom, Radićevom, Smičiklasovom, Kralja Aleksandra, Zrinjskim trgom, Gundulićevom, Gajevom, Tomislavovim trgom na Jelačićev trg pred crkvu. "U ogromnoj povorci bilo je 60 svećenika, 70 crkvenih narodnih zastava, te šest limenih glazbi."

Gradskim je ulicama odjekivala pjesma desetaka tisuća oduševljenih Kristovih svjedoka:

Spasitelju, dobri Isukrste, Do nebesa nek se ori, U slavu svetog Srca, O Srce Sina Božjega, Hvali Sion Spasitelja i druge. Pjesma je bila potpomognuta sviranjem više glazbenih skupina. Među njima su bili puhački orkestri iz Karlovca, Okićke sv. Marije, Lasinje i Cvetkovića.

U procesiji su mnoge skupine vjernika bile prepoznatljive po raznobojnim i kićenim narodnim nošnjama. Zapažena je i skupina djevojčica iz gradskog dječjeg vrtića koje su na početku procesije na posebnim nosilima nosile vazmeno janje, dok je pred Svetim Otajstvom odred djevojčica nosio simbole muke Isusove.

Po natpisima i zastavama koje su nošene u procesiji bilo je vidljivo da su nazočna društva Katoličke akcije i vjernici iz ovih župa: Draganići, Krašić, Kalje, Oštrc, Petrovina, Plješivica, Prekrižje, Pribić, Slavetić, Sveta Jana, Žumberak, Jastrebarsko, Šišljavić, Kupčina, Lasinja, Kamanje, Žakanje, Lipnik, Mahićno, Ribnički Kunić, Svetice, Vivodina, Rečica, Vrhovac, Završje, Barilovićki Leskovac, Sv. Petar na Mrežnici, Skakavac, Velemerić, Vukmanić, Cerovac, Bosiljevo, Prilišće, Novigrad na Dobri, Kamensko, Hrnetić, Dubovac i župa Svete Trojice iz Karlovca.

Iza župa išle su dječačka i djevojačka osnovna škola, glazba iz Cvetkovića, Lasinje, Ozlja, glazba Triglav, Hrvatska žena iz Zagreba i Karlovca, Građanska glazba, vatrogasci te Hrvatski skauti iz Zagreba i Karlovca.

U procesiji su išli hrvatski narodni zastupnici dr. Josip Torbar, dr. Niko Matanić, i dr. Ivan Banković. Zatim su išli križari i križarice, Katoličke žene sv. Marka iz Zagreba, Katarina Zrinska iz Karlovca, Katolički muževi sv. Marka, članovi Marijinih kongregacija, Svjetovni (Treći) red sv. Franje, Vojna glazba 35. puka, svećenstvo.

Nakon njih je nadbiskup dr. Stepinac nosio Sveto Otajstvo, a za njim dostojanstvenici, redovnice i drugi svijet.

U samoj procesiji bilo je svrstano oko 15.000 ljudi, dok je iz špalira povorku promatralo njih više od 20.000. Ukupno je na Kongresu sudjelovalo preko 40.000 ljudi, koji su zastupali osim grada Karlovca, grad Zagreb i cijelo Pokuplje te velik dio Banije i Korduna.

Brojni su Zagrepčani prispjeli u tri najavljena vlaka. Vlakovima su došli i brojni drugi vjernici jer je Ministarstvo saobraćaja Kraljevine Jugoslavije odobrilo povlasticu za karte od pola cijene na državnim željeznicama sudionicima Euharistijskog kongresa u Karlovcu.

Na karlovačkom kongresu sudjelovao je i vrlo veliki broj grkokatoličkih vjernika iz Žumberka. Najveći dio njih došao je organizirano i predvođen svojim župnicima.

Završni blagoslov i pjesma zahvalnica

Kad je procesija prispjela na Jelačićev trg pred franjevački samostan, zaključnu je propovijed održao sveučilišni prof. iz Zagreba dr. Janko Šimrak. Naglasio je kako su tisuće hrvatskih vjernika na Euharistijskom kongresu u Karlovcu ispovjedile svoju vjeru u Isusa Krista. Istaknuo je i to kako su najveći neprijatelji hrvatskog naroda masoni koji su oduvijek proganjali sve što je hrvatsko i katoličko. Zatim je prikazao drugog neprijatelja, a to je komunizam koji nastoji narodu iz srca iščupati katoličku vjeru.

Nakon propovijedi dr. Šimraka, nadbiskup Stepinac je okupljenom narodu podijelio euharistijski blagoslov. Narod je klečeći molio posvetnu molitvu Presvetom Srcu Isusovu. Potom je veleslavlje zaključeno pjesmom zahvalnicom *Tebe Boga hvalimo.*

Poslije toga se narod obogaćen nezaboravnim dojmovima razilazio svojim kućama. Tu se našao seljak uz građanina, građanin uz radnika, intelektualac uz trgovca, svi u jednako dubokoj pobožnosti.

Svečana akademija u čast nadbiskupu Stepincu

U 21 sat je građanstvo Karlovca priredilo je u velikoj dvorani Hrvatskoga doma svečanu akademiju u čast nadbiskupu Stepincu i ostalim crkvenim dostojanstvenicima.

Uistinu, teško je naći primjera gdje bi se toliko vidno očitovalo duhovno jedinstvo naroda bez razlike na staleže, kao što se to očitovalo na Euharistijskom kongresu u Karlovcu.

Veličajnost i uspjeh kongresa najveća je nagrada priređivačima, koji su uistinu morali uložiti goleme napore da bude ovako uspješan rezultat, a ujedno i najveći dokaz duboke vjere i pobožnosti koja prožima sve staleže našega naroda.

Zapisi iz knjige dojmova u Spomen-zbirci bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu

Sve više vjernika, bilo onih koji redovito idu na euharistijsko slavlje u zagrebačku katedralu ili hodočasnika i slučajnih prolaznika, pohađa grob bl. Alojzija Stepinca u katedrali i Spomen-zbirku u kojoj su predočeni njegovi dokumenti ili predmeti kojima se za života služio, odjeća i uspomene, a smještena je u Zagrebu, na Kaptolu 31.

Među njima su školska djeca i njihovi učitelji, srednjoškolci, studenti i njihovi profesori, vojnici i časnici, roditelji s djecom, hrvatski iseljenici, crkveni dostojanstvenici te muževi i žene razne dobi i životnih poziva. Svi oni izriču radost zbog viđene dokumentacije o kardinalu Stepincu i zahvaljuju mu za primjer junaštva u katoličkoj vjeri i mole njegov zagovor za sebe, svoju obitelj, za hrvatski narod, za hrvatsku državu, za Europu, za ozdravljenje, za mir u svijetu i za druge životne potrebe. Mnoge su bilješke napisane na različitim svjetskim jezicima. Često je tekst nečitljiv, a nečitljiv bude i potpis, ali je iz svih svjedočanstava vidljivo duhovno srodstvo koje se događa iz susreta u vjeri dobronamjernog čovjeka i Kristova svjedoka. Donosimo nekoliko bilježaka koje smo probrali u mjesecu srpnju 2005.

* * * * *

13. srpnja 2005. - Drago mi je da sam mogao razgledati Zbirku bl. A. Stepinca, našeg velikog hrvatskog sveca - mučenika. On je uvijek bio i ostao veliko nadahnuće za sve nas. Bl. Alojzije, moli za hrvatski narod! - Pop Zdenko Milić, župnik - Zadar

* * * * *

16. srpnja 2005. - Zahvaljujem dragom Bogu za sve zagovore postignute preko bl. Alojzija Stepinca. - Joško (iz Makedonije)

* * * * *

20. srpnja 2005. - Hodočašće ministranata "Tragovima bl. Alojzija Stepinca": pohodili smo zbirku značajnih dokumenata. S nezaboravnim dojmovima vraćamo se u našu župu Macinec. Stjepan Markušić, župnik, i dvadesetak ministranata.

* * * * *

20. srpnja 2005. - In questa pausa di spiritualita abbiamo goduto degli echi e della testimonianza di un martire della fede che ha segnato gli anni della mia formazione sacerdotale. Grazie! Memmento... Salezijanac, Rim ("U ovom duhovnom odmoru osjetili smo odjek svjedočanstva mučenika za vjeru koji je obilježio godine moje svećeničke formacije. Hvala! Spomeni me se.")

* * * * *

26. srpnja 2005. - Il Seminario di Como studenti e superiori fanno visita di questo museo testimonianza viva del beato Vescolo Stepinac. Qui prega no perla santificazione dei preti e dei vescovi. ("Sjemenište [iz grada] Como, bogoslovi i poglavari, pohađaju ovaj muzej, živo svjedočanstvo blaženog biskupa Stepinca. Ovdje moli za posvećenje svećenika i biskupa.") Slijede dvadeset dva potpisa.

Nadbiskup Stepinac prigodom otvaranja Zagrebačkog proljetnog velesajma, 2. travnja 1938.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu djeluje "Molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca". To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti Evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5.000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samog hrvatskog naroda, na temeljima 14-stoljetne katoličke baštine.

Blaženi Alojzije Stepinac
nadbiskup koadjutor zagrebački
godine 1934.

MOLITVENA ZAJEDNICA
S vjerom u Općinstvo svetih,
za potrebe svoje i braće ljudi,
osobito za ozdravljenje bolesnih i
obraćenje nevjernika,
moli zagovor
bl. Alojzija Stepinca,
biskupa i mučenika,
s nakanom što skorijeg
njegova proglašenja svetim.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Zajednicu "BL. ALOJZIJA STEPINCA" koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja
BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol, 31
tel. (01) 4894 879

Svaki štovatelj blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
- za svoje osobne nakane i potrebe
- za domovinu Hrvatsku i za svakog čovjeka
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove Kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu, svaki štovatelj bl.Alojzija Stepinca uključen u ovu Molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
- svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
- surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti
- sudjelovati svakog 10. u mjesecu u slavlju Sv. Mise ili molitvenom sastanku
- darom i žrtvom pridonositi za uspješan dovršetak postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta za molitve i darove koji nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca. Zahvaljujemo na svjedočanstvima i ohrabrenjima koja su pismenim putem proslijedili brojni čitatelji i blaženikovi štovatelji.

Molitva vjernika

Puni nade i radosti molitvom zazovimo Boga, Oca svake utjehe, koji nam daje pobjedu po svojemu Sinu, da nas oslobodi svega što nas dijeli od sličnosti Kristu raspetome i uskrsnulome:

1.) Hrvatska je povijest izgrađena na mnoštvu svjedoka vjernosti Svetome Ocu, Katoličkoj crkvi i crkvenome jedinstvu. Po primjeru blaženoga Alojzija pomozi i nama da hrabro i ponizno svjedočimo Evanđelje u svakom vremenu i pred svakom vlašću, molimo te:
2.) Ti si nam darovao papu Benedikta XVI. Blagoslovi svaki njegov napor da zajedno sa svim biskupima, svećenicima, redovnicima i svim vjernicima širi kraljevstvo Božje na zemlji sijući zrnje koje će donijeti plodove, molimo te:
3.) Spominjemo se hrabroga držanja blaženog Alojzija Stepinca na sramotnom suđenju i njegove mirne savjesti. Budi uz sve one koji se brinu za odgoj mladih, za školstvo, kulturu, budi uz umjetnike, liječnike i znanstvenike, suce i vojnike, da bi bili svjedoci čistoće srca kakvu je promicao i posjedovao blaženi mučenik Alojzije, molimo te:
4.) Bog nas tješi u svakoj našoj nevolji. Nakon rata ostala su sve do sada mnoga zaplakana lica i neutješna srca, svojom providnošću vodi sve koji su na vlasti da promiču mir, a svim žrtvama nasilja daj snagu opraštanja kako bi bili dostojni iščekivanja Božje utjehe, molimo te:
5.) I u našoj domovini postoje razlike između bogatih i siromašnih, zadovoljnih i malodušnih. Ne ostavi ni jedno kršćansko srce ravnodušnim na ljudsku bijedu. Nauči nas dijeliti kruh ljubavi siromašnima i onima koji su na rubu društva, kako je to u velikodušnom zalaganju činio blaženi Alojzije, molimo te:
6.) Ti daješ život vjernima. Svima koji su svoj život dali kao svjedočanstvo ljubavi udijeli sjaj vječnoga svjetla, koje su žrtvom i predanjem upalili u svakidašnjem životu bližnjega, molimo te:

Svećenik

Zahvaljujemo ti, Gospodine, za blaženog Alojzija i za sve koje si nam darovao kao svjedoke svojega spasenja. Usliši nam molitve i pomozi da se poput blaženog Alojzija, u svim kušnjama uzdamo u tebe i da se ne postidimo nikada, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Molitva u čast blaženog Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu
dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega
sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer
i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitog života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista
i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
Po njegovu zagovoru
udijeli milost svoga blagoslova
našim biskupima, svećenicima,
redovnicima i redovnicama,
svećeničkim i redovničkim pripravnicima,
našim obiteljima, da budu čvrste u vjeri i
blagoslovljene novim i
brojnijim životima.
Budi utjeha svim starijim osobama
te pomoć bolesnicima i patnicima.
Očeve i majke,
djecu i mlade
očuvaj od unutarnjih i vanjskih
pogibelji duše i tijela.
Udijeli milost svećeničkih
i redovničkih zvanja našoj župi,
našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.
/Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ... /
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Oče naš, Zdravo Marijo,
Sveta Marijo, Slava Ocu...

Vjernici koji na zagovor blaženog Alojzija Stepinca budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu: dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 31
10000 ZAGREB

U Spomen-zbirci bl. Alojzija na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija u srebru ili bronci, u posebnom staklenom okviru, koja može biti dragi dar ili uspomena. Cijena je 180 kn.

Obavijest čitateljima *Glasnika*

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj *Glasnika* može naručiti na adresu Postulature: **Kaptol 31, 10000 Zagreb:**

- BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala nadbiskupa** Alojzija Stepinca o štovanju Majke **Božje,** Zagreb, 1990.
- **Sluga Božji Alojzije Stepinac (kratki ilustrirani životopis),** Zagreb, 1995.
- ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1941.-1946.).** Uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ, Zagreb, 1996.
- ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, **Pisma iz sužanjstva (1951.-1960.),** (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998.
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke (1934. - 1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000.
- Nevenka NEKIĆ, **Susret u Emausu,** romansirana biografija bl. Alojzija Stepinca u najtješnjoj svezi sa žrtvom obitelji Brizić iz Gornjega Humca na otoku Braču, koju su komunisti progonili gotovo do istrjebljenja (pogovor: prof. dr. sc. J. BATELJA), Zagreb, 2004.
- **Križni put s Alojzijem Stepincem** - Tekst križnog puta sastavio je prof. Anton Šuljić, a postulator dr. Juraj Batelja probrao je misli nadbiskupa i kardinala Stepinca o križnome putu, muci, smrti i uskrsnuću Isusovome. Knjižica se može nabaviti u Spomen-zbirci u zagrebačkoj katedrali, te na adresi Postulature, Kaptol 31, 10000 Zagreb. Cijena: 15 kn + poštarina.
- Knjigu **"Susret u Emausu"** možete nabaviti ili naručiti na adresi Postulature (Kaptol 31, 10000 Zagreb). Cijena knjige je 50 kn + poštarina.
- **Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca** mogu se naručiti na adresi Postulature.

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika, svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Zlatko KOREN - župnik i upravitelj svetišta Majke Božje Bistričke; Sofija i Marko N., Ozana CRNOGORAC - Biograd; Zvonimir PEJAZIĆ; Obitelj ŠIMAC - Coober Pedy (Australia); ŠTEFANEC; N.N. (19.06.2005.); Obitelj Darija i Ane UDOVIČIĆ - Pazin; Mara CELIĆ; Ratimir MUSIĆ, Radmila DELAŠ - Zagreb; Berta ČIČAK - Malinska; Marija KOŠĆAK; Stjepan ČUKMAN - Nice.

Budući da nam Zagrebačka banka ne dostavlja redovito imena i prezimena čitatelja i štovatelja bl. Alojzija Stepinca koji uplaćuju svoj dar za postupak njegove kanonizacije ili uplatu za Glasnik, molimo čitatelje i štovatelje da nas razumiju i ispričaju ako njihova imena ne donesemo pravodobno u Glasnikovu popisu.

Ministranti iz župa Jaskanskoga dekanata spomenuli su se svoga uzora bl. Alojzija Stepinca, u Krašiću, 28. svibnja 2005.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i **svoj dar za pokriće troškova** u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca, možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

- Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: **2360000-1101605758**
- ili iz inozemstva i domovine u devizama na slijedeći konto: **PARTNER BANKA SWIFT - PAZGHR2X** br. računa: **7350038425 - Juraj Batelja**

UZ PISANJE BEOGRADSKOG "PRAVOSLAVLJA" O BLAŽENOME KARDINALU STEPINCU

Kome i čemu služi obmanjivanje?

Ne ulazeći u netočnosti i u tvrdnje o ljudima i događajima koji su povezani uz Savu Trlajića i vlast NDH, treba upozoriti na netočnosti koje stalno podgrijavaju mržnju, siju kukolj, obmanjuju javnost i pridonose kontroverzama koje ciljano kleveću zagrebačkoga nadbiskupa bl. Alojzija Stepinca i štete ugledu Katoličke crkve.

Novine Srpske patrijaršije u Beogradu "Pravoslavlje" donijele su u broju za razdoblje od 1. do 15. kolovoza 2005., na str. 36. i 37., članak pod naslovom "Glavu dajem, al' svoj narod ne ostavljam". Riječ je o životu i smrti gornjokarlovačkoga episkopa Save Trlajića.

Nevelik članak, ali vrvi neistinitim tvrdnjama i nekršćanskom porukom. Članak je potpisala informativna služba Srpske pravoslavne crkve. Ne ulazeći u netočnosti i tvrdnje o ljudima i događajima koji su povezani uz Savu Trlajića i vlast NDH, treba upozoriti na netočnosti koje stalno podgrijavaju mržnju, siju kukolj, obmanjuju javnost i pridonose kontroverzama koje ciljano kleveću zagrebačkoga nadbiskupa bl. Alojzija Stepinca i štete ugledu Katoličke crkve.

Budući da je članak obznanilo glasilo koje je medij Srpske pravoslavne crkve, upitna je iskrena nakana te Crkve u ekumenskim nastojanjima, jer članci poput spomenutoga ne pridonose ostvarivanju crkvenog jedinstva niti zbližavanju naroda. Želim iznijeti samo tri činjenice koje otkrivaju zlonamjernost spomenutoga članka i u posve drugačijemu svjetlu prikazuju bl. Alojzija Stepinca kojega se u spomenutom članku okrivljuje za smrt episkopa Trlajića.

Nadbiskup Stepinac među vjernicima prigodom jedne svečanosti

Sprječavanje konkordata

Konkordat između Kraljevine Jugoslavije i Svete Stolice potpisan je 25. srpnja 1935. u Vatikanu. Trebao je jamčiti jednakost Katoličke crkve s drugim vjerama u državi. Pravoslavna crkva domogla se teksta konkordata, objavila ga i okomila se na njega "jer da je konkordat ovaj takav da se protivi državnom ustavu i da je prema njemu pravoslavna vjera podčinjena katoličkoj". Brojni su leci protiv konkordata i Katoličke crkve tiskani u patrijaršijskoj tiskari. Njihova je poruka bila mržnja, zatim grožnja i prijetnja izopćenjem iz Crkve svakome parlamentarcu koji bi bio glasovao za konkordat. Premda se predsjednik vlade Milan Stojadinović, barem formalno zauzimao "za potpunu vjersku jednakost i ravnopravnost", nije imao potporu Srpske pravoslavne crkve, koja si je prisvajala pravo državne i službene religije.

U spomenutom članku piše: "Episkop Sava je bio veliki revnitelj na njivi Gospodnjoj. Između ostalog, imao je veliku ulogu u rušenju konkordata između dva svjetska rata." Ne ulazeći u život i poslanje episkopa Save, želim spomenuti samo to: ako je bio veliki revnitelj "u rušenju konkordata", onda je riječ o neprepoznatljivoj svetosti, jer se rušenjem konkordata ostavljalo izvan zakona Katoličku crkvu. Time su bezočno gažena prava Kristovih vjernika u hrvatskom i slovenskom narodu, a potom i među vjernicima drugih narodnosti.

Poznato je da su glavni revnitelji u prosvjedima i rušenju već potpisanog konkordata između Svete Stolice i Kraljevine Jugoslavije bili svećenici i nekoliko vladika Srpske pravoslavne crkve. Prema svjedočenju očevidaca, u prosvjednoj povorci je bilo "svećenstvo u svečanoj odjeći i episkopi Simeon, Platon i Sava Trlajić. S njima su bili pomiješani ljevičarski i komunistički omladinci i nekoliko poslanika".

Hodajući u prosvjednoj povorci ulicama Beograda, nervozni i zbog smrtne agonije patrijarha Varnave, izvikivali su svoje protivljenje riječima: "Dolje konkordat!" Naguravanje s policijom i tučnjava očitovali su nepomirljivost i neprijateljski stav protiv kršćanske braće koja su bila nezaštićena u državi i u neravnopravnom, prozelitskom, položaju.

Koliko je mržnje bilo kod prosvjednika svjedoči sramotna pjesma "Kletva vile Hilendarke", koja je potpomagala harangu, a tiskana je ćirilicom na posebnom letku u tiskari Srpske patrijaršije u Srijemskim Karlovcima. Donosimo samo nekoliko redaka pjesme koja, čini se, ima odjeka i u spomenutom članku o Savi Trlajiću, neumornom rušitelju konkordata:

"Kletvom grmi Hilendarka vila,/ S Hilendara, Savina oltara (...),/ Rim i Papa, jezuitska šapa, / Sindžir kuju i podmuklo snuju, / Našu srpsku crkvu da okuju, / U sindžire i u lance ljute, / Da nam slavu i svetinju spute; / Da nas brišu sa zemljina lica, / to Rim traži i Papina Stolica! (...) / Ko svog glasa za konkordat dao, / Bog veliki i njegova sila, / Naredio pa se ispunilo: / Usta mu se za vrat okretala, / Guba mu se na dom rastirala (...) / Sve mu živo vatrom izgorjelo, / Što ne mogla vatra izgorjeti, / To mu mutna voda ponijela (...) / To nek snađe roda izdajice, / Sramne sluge Papine Stolice."

Dok je episkop Sava rušio konkordat, nadbiskup Stepinac je smirivao duhove i pozivao na mir i molitvu. On je ogorčene predstavnike katoličke javnosti urazumio i zabranio prosvjedne skupove koji su opravdano bili pripremani. Napisao im je 17. veljače 1938.: "Povodom posljednih događaja vezanih uz konkordat koji su javnosti dobro poznati, zamolili su me odlični katolici da im dopustim održavanje prosvjednih skupština, na kojima bi se cijelo pitanje konkordata stavilo u pravo svjetlo.

Ja razumijem njihovo nezadovoljstvo nagomilano tijekom posljednih 20 godina, u kojima je Katolička crkva u Kraljevini Jugoslaviji morala podnijeti mnoge neprilike. Znam i to da bi na tim prosvjednim skupštinama hrvatski katolici svi kao jedan zasvjedočili još jače svoju ljubav i potpunu privrženost Katoličkoj crkvi i njezinom vrhovnom poglavaru Svetomu Ocu. Ali ja ipak ne želim da se te prosvjedne skupštine održavaju. Cijelom je svijetu jasno na čijoj strani leži krivnja, što je došlo do nezapamćenih huškanja protiv Katoličke crkve i konkordata (...).

Zahvaljujući svim vjernicima za izraze ljubavi i vjernosti za povrijeđena prava Crkve, te opravdane ogorčenosti protiv onih koji ih gaze, molim ih da uvijek budu u svim pitanjima koja se tiču Crkve povezani sa svojim crkvenim poglavarima duhom molitve i discipline. Tada se nećemo trebati plašiti nikakva huškanja, laži i mržnje"

Nadbiskup Stepinac i episkop Trlajić

Monstruozna konstrukcija spomenutog članka tvrdi: "Nadbiskup Alojzije Stepinac otvoreno je rekao vladiki da mora da napusti 'hrvatski' Karlovac, inače će biti likvidiran". Tu lažnu tvrdnju autor članka je upotpunio riječima: "Da se nadbiskup nije šalio, vidjelo se odmah. Vladika Sava je uhapšen i strahovito mučen."

Ne bi imalo smisla obazirati se na te lažne tvrdnje da se one ne ponavljaju i ne blate svijetli lik nadbiskupa Stepinca. Svim dobronamjernim ljudima je znano da on nije bio "poštar" vlastima u NDH niti je s njima dogovarao progon srpskoga življa. To svjedoče dokumenti i duboka evanđeoska izgrađenost nadbiskupa Stepinca. On je, koliko je mogao, štitio sve ratne stradalnike, pa i samoga Savu Trlajića.

Ne samo zbog episkopa Save, već zbog svih koji su bili odvedeni u logore, nadbiskup Stepinac šalje svećenika sa zadatkom da obiđe logore i stupi u vezu s logorašima, upozna njihove nevolje i potrebe, te da im putem Caritasa pruži potrebnu pomoć.

Bl. A. Stepinac u pratnji župnika Josipa Šimečkoga dolazi blagosloviti novi vatrogasni dom u Sesvetama 1935.

To je znao i Sveti Sinod Srpske pravoslavne crkve jer je potkraj prosinca 1941. k nadbiskupu iz Beograda stigao B. Rašković, sekretar Ministarstva saobraćaja i delegat Crvenoga križa, u misiji da bi za pravoslavni Božić mogao uhapšenim pravoslavcima u logorima pružiti utjehu njihovih obitelji i uručiti pakete, kao što to smiju činiti oni u Srbiji za svoje zarobljenike u Njemačkoj.
Poslao ga je beogradski nadbiskup dr. Josip Ujčić s

preporučenim pismom, da bi nadbiskup posredovao. Na dnu pisma nadbiskupa Ujčića napisao je nadbiskup Stepinac vlastoručno sljedeće:

"NB. Ovaj Srbin iz Beograda bio je kod mene u pratnji njemačkoga vojnika iz Beograda da mu se štogod ne dogodi. Zahvalio mi je za sve što sam učinio za Srbe i molio za posredovanje. Rekao sam mu da sam protivan masovnim prijelazima u Katoličku crkvu na što mi je odgovorio: 'Preuzvišeni, neka svi pređu samo da spase živote.' Obećao sam posredovati i otišao sam odmah ministru unutarnjih poslova. Kakav je bio kasnije rezultat, ne znam, ali smo učinili što smo mogli. 29. XII. 1941. - Stepinac."

Na sam Badnjak 1941. napisao je beogradski nadbiskup Ujčić nadbiskupu Stepincu vlastoručno pismo sljedećega sadržaja: "Sada je kod mene pravoslavni potkarpatski biskup Vladimir (kojega su Mađari poslali preko granice) po sljedećem poslu: gornjokarlovački episkop Sava Trlajić nalazi se u Hrvatskoj u zatvoru, navodno u Lepoglavi (?) ili u kojem drugom logoru. Njegova majka u Beogradu, starica od 87 godina, nalazi se skoro *in extremis*: željela bi vidjeti sina prije svoje smrti. Pisao sam i preuzvišenom delegatu Marconeu, moleći ga da se zauzme kod vlade u Zagrebu neka dozvole episkopu Savi da posjeti svoju majku: držim da bi to bila velika utjeha za majku i sina, doista božićna utjeha. Iz čovjekoljubivih razloga, koje mi nalaže kršćanska savjest, a i iz drugih važnih razloga u javnom interesu, slobodan sam zamoliti Vašu Preuzvišenost, ako je ikako moguće u toj stvari posredovati."

Na dnu toga pisma napisao je nadbiskup Stepinac vlastoručno:

"Osobno sam intervenirao kod dra Pavelića zajedno s legatom Sv. Stolice Marconeom. Dobili smo odgovor da toga nema u Lepoglavi. Zagreb, 30. XII. 1941. Stepinac."

Zahvala za suradnju:

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima našega Glasnika koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u arhivima raznih ustanovama, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug blaženikovih štovatelja.

Anonimni krivotvoritelji

Članak o episkopu Savi Trlajiću ne bi zasluživao pozornost kad ne bi podgrijavao lažne tvrdnje i bezočno klevetao blaženoga Alojzija Stepinca. Znakovito je da se u vrijeme u kojem je potrebno stvarati preduvjete suživota i snošljivosti između hrvatskoga i srpskoga naroda, između katolika i srpskih pravoslavaca, u vremenu i nužnosti ekumenskog razumijevanja podgrijavaju tvrdnje koje iznova ranjavanju, koje produbljuju nesporazume i onemogućuju govor kršćanskom svjedočanstvu.

Članak je potpisala Informativna služba SPC-e. Postavlja se doista indikativno pitanje: je li uistinu to stav Srpske pravoslavne crkve ili pojedinaca koji se igraju njezinim ugledom i duhovnošću?

Čudi iznošenje optužujućih i neprovjerljivih tvrdnji anonimnih svjedoka koje ne potkrepljuju istinu, već podgrijavaju povjesnicu već znanih laži i kleveta. One skamenjuju i zbunjuju, jer nemaju snagu istine i života. Žele umrtviti evanđelje. Učitelj naš i čovjekoljubac Isus Krist zaklinjao je svoje učenike na jedinstvo misli i srdaca u Gospodinu. U njemu, i jedino u njemu je snaga istine i kršćanske jakosti. Ali i ključ za razaznavanje govora o mučeništvu za evanđeosku istinu ili za bizarnu ideologiju.

Juraj Batelja

Nadbiskup Stepinac pred zagrebačkom katedralom, suposvetitelj, na konsekraciji dr. Viktora Burića, biskupa senjskoga, 21. srpnja 1935.

KONTROVERZNA "ĆIRILICA" O STEPINCU

Hrvatska televizija je 6. lipnja 2005. u 365. emisiji "Latinica", koju je vodio gosp. Denis Latin, obrađivala temu "Kontroverze o Stepincu". Kao povod emisiji voditelj Denis Latin uzeo je smrt pape Ivana Pavla II. koji je za života proglasio 482 osobe svetima i 1338 blaženima. Ta kanonska djela vlastita Katoličkoj crkvi za Denisa Latina su "proizvela zamjerku inflacije svetaca". Nije rekao tko su ti koji su negodovali zbog proglašenih blaženika i svetaca. Indikativno je što je on gledateljstvu obrazložio da je povod ovoj emisiji dala novinarka CNN-a Christiane Amanpour, koja je svjetskoj javnosti podmetnula lažnu tvrdnju "kako su hrvatski fašisti bili gotovo u savezu s Katoličkom crkvom i činili pogrome protiv Srba u 2. svjetskom ratu".

Predstavnici Zagrebačke nadbiskupije, točnije mons. Vlado Košić, pomoćni biskup zagrebački, reagirali su na klevetu američke novinarke, hoteći spriječiti ponavljanje laži. Prema Latinu je ta "oštra polemika uskoro utihnula". No, za njega, voditelja "Latinice", ona je otvorila prostor za emisiju "Kontroverze o Stepincu".

Gosti emisije bili su: dr. Amyel Shomrony, tajnik zagrebačkog nadrabina Shaloma Freibergera, Zvonimir Despot, novinar, prof. dr. sc. Josip Jurčević, Charles Billich, slikar, koji su se pozitivno i objektivno izjašnjavali o osobi i djelu nadbiskupa Stepinca, dok su mr. sc. Maja Brkljačić s "Central European University" i prof. dr. sc. Ivo Goldstein iskoristili prigodu za ponavljanje "kontroverzi o Stepincu".

Neistinita optužba u najavi emisije

Spomenuta je emisija danima bila najavljivana s lažnim komentarom kako je nadbiskup Stepinac čuvao i sakrivao ustaško blago. Da laž bude uvjerljivija najava je bila popraćena slikama koje nemaju baš nikakve veze s blaženim Alojzijem, a poznate su iz vremena komunističke harange protiv nadbiskupa i kardinala Stepinca.

Najavama spomenute emisije opetovano se nadbiskupu Stepincu inkriminiralo da je u dogovoru s Pavelićem u Nadbiskupskom dvoru sakrio pismohranu Ministarstva vanjskih poslova NDH.

Tu je laž na suđenju nadbiskupu Stepincu 1946. javni tužitelj Jakov Blažević želio potvrditi dovođenjem bivšeg ustaškog ministra vanjskih poslova Alajbegovića u sudnicu kao svjedoka.

Alajbegović je posvjedočio da je on pregovarao s nadbiskupom Stepincem o pohrani spomenute arhive, što je nadbiskup, premda nevoljko i bez ikakva jamstva, dopustio, svjestan da bi "uslijed bombardiranja ili eventualnog razaranja grada Zagreba mogli stradati neki važni i već objelodanjeni dokumenti".

Odvjetnik dr. Ivo Politeo obezvrijedio je Blaževićevu objedu riječima: "U svom je svjedočanstvu [Alajbegović] iskazao da između Pavelića i Stepinca nije bilo nikakvih dogovora i da je on, Alajbegović, zamolio nadbiskupa da se taj arhiv pohrani pred opasnošću od bombardiranja, a ne da se sakrije. I doista, nadbiskup ga nije sakrivao, nego ga je već početkom lipnja 1945. iz vlastite pobude prijavio narodnim vlastima, što sam dokazao izvornom potvrdom Vjerske komisije od 13. lipnja 1945.

Doprinio sam i 'Promemoria' nadbiskupskog tajništva, od 6. lipnja 1945., kao dokaz da je nadbiskup osim toga i usmeno izvijestio predsjednika vlade Narodne Republike Hrvatske dra Bakarića o svemu što je bilo kod njega pohranjeno. Za gramofonske ploče s govorima Pavelića nije nadbiskup uopće znao, kako je to potvrdio i suoptuženi Šalić, koji je te ploče i prijavio."

Zašto gosp. Latin u naše vrijeme ponavlja lažnu optužbu protiv nadbiskupa Stepinca iz 1946.? Zbog stvaranja kontroverzi o Stepincu ili iz mržnje prema Katoličkoj crkvi? Svakako je to iskaz protiv istine. Tomu pak Hrvatska televizija kao sredstvo javnog informiranja ne bi trebala služiti.

Tendencije emisije usmjerene prema "zločinu"

Iz same najave emisije proizlazilo je da emisija neće biti "latinica" nego "ćirilica" o Stepincu. Dakle, ne istina, već kamuflaža za kontroverze. Kad sam, zamoljen za suradnju, uvidio da dobronamjerne primjedbe na sadržaj emisije ne bivaju prihvaćene, odlučio sam ne sudjelovati u njoj.

Kamuflaža je bilo i pitanje upravljeno gledateljima emisije: "Kardinala Stepinca doživljavam kao: a) blaženoga, b) suradnika NDH?"

OBRAMBENI GOVOR U RASPRAVI PROTIV NADBISKUPA dr. STEPINCA, 8. X. 1946.

IZVOR: Copia publica trans. proc. s. virt. et mart. S. D. Aloisii Stepinac, S. R. E. Cardinalis, sv. LXVI., 1993., str. 991a-997.

Nakon govora branitelja dra I. Politea, koji se osvrnuo na politički dio optužbe i ujedno stavio konačni prijedlog obrane na izdanje odrješujuće osude, govorio je drugi branitelj dr. N. Katičić kako slijedi (skraćeno, glavne misli prema bilješkama).

Ja govorim kao branitelj postavljen po službenoj dužnosti optuženome dru Alojziju Stepincu, nadbiskupu zagrebačkom. Ja ću govoriti o toč. 2. i 3. optužnice i na tu ću se temu ograničiti.

Imam dakle da se bavim nasiljima vršenim u vezi s tzv. "prekrštavanjem" pravoslavaca.

Mi svi pamtimo strašne događaje, koji su se odigrali, i potresna slika, koja se sada pred nama odvijala, obnovila je te uspomene. Ti su događaji najveća nesreća i za mrtve, koji su u njima izginuli, i za žive, među kojima je ostala mržnja i zatrovanost. Ta su nasilja zločin koji je proširio razdor između hrvatskog i srpskog naroda, a služio je u korist trećih, okupatorskih sila, koje su ga zdušno poticale i razjarivale bez ikakove sentimentalnosti za naše narode.

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, prati sudsku raspravu na montiranom sudskom procesu u listopadu 1946. koji mu je upriličio komunistički režim

Kao branitelj ureda radi, i pošto moj branjenik nije iz načelnih razloga prihvatio obranu, pa nisam stoga mogao od njega ni primiti pomoći ni saradnje, dužan sam naročito ukazivati na one činjenice i iznositi one poglede i razloge koji podupiru obranu, tim više što je već optužba nastojala iznijeti sve što je tome protivno.

Postavlja se dakle pitanje: kako su se gornji događaji reflektirali u radu nadbiskupa dra Stepinca, kakav je on stav zauzeo prema njima? Jer kada se diže optužba zbog kažnjivog djela, treba u prvom redu pitati, što je zapravo učinio onaj kome se to djelo stavlja u teret, i što je bilo u njegovoj svijesti, što je obuhvatala njegova namjera.

Da se na ovo odgovori, potrebno je promotriti ukratko historijat odnosnih događaja u svezi s tzv. "prekrštavanjem", a koji ću u tu svrhu razdijeliti u 4 periode.

***1.** Kada je osnovana NDH, nastao je odmah žestok teror. Izvršena su razna djela nasilja. Tome su se negdje priklonili i neki svećenici, koji su se medjutim samim time potpuno izdvojili iz crkve, i prekinuli s njom duhovnu, disciplinsku, pa često i faktičnu vezu. Nastao je onakav rascjep kao u svim redovima našega društva - znalo se, tko je na strani nasilja, a tko na protivnoj strani.*

Strana nasilja iznijela je odmah pitanje tzv. "prekrštavanja" i od njezine je strane započet pritisak nad pravoslavcima u svrhu da bi prelazili na katoličku vjeru.

Ova akcija nije bila vjerska. Nikakovi vjerski razlozi nisu pokrenuli ta nasilja. To je nesporno, a vidi se najbolje po tome, što su isti ljudi, koji su najprije vršili nasilja u svrhu prevođenja pravoslavaca na katoličku vjeru, poslije toga mnoge prelaznike i dalje proganjali i što su zatim osnovali hrvatsku pravoslavnu crkvu. Dakle motivi za sve ovo bili su drugi a nikako ne vjerski.

***2.** Kako je Crkva reagirala na tu situaciju? Njoj svojstvenim sredstvima, prokušanom metodom osnovanom na prastarom iskustvu: time da se povukla u kanonske propise i time stvari otezala, zavlačila, nastojala dobiti vremena. Od svibnja 1941. do 1942. zaredao je veliki broj okružnica, u kojima su razradjeni propisi o primanju prelaznika na katoličku vjeru. Tu su se morale predati molbe, tražiti odobrenja viših duhovnih vlasti, bila je propisana obuka o vjerskim načelima, pa zatim bi tek dolazio čin prelaza. Od početka do kraja ove procedure imalo je proteći što više vremena. Išlo se za tim da se na takav način stvori mirnije stanje, da se nasilja, koja su vršena s druge strane otupe. Ja ću vam navesti nekoliko primjera iz dokazanog materijala, koji pokazuju, da se baš tako postupalo.*

Tu je izvještaj kotarskog predstojnika u Požegi, Velikoj, župi Livac - Zapolje, u kome se oštro napada svećenstvo da ne vrši svoje dužnosti, da pokazuje kažnjivu nemarnost, da ne obilazi pravoslavce koji žele prelaziti, već naprotiv čeka "dok se Srbi ne slože i ne pošalju kola", da se izgovara zauzetošću poslom, a što je najljepše, da povratnicima govori da se crkva nimalo ne veseli njihovom pristupanju. Povodom te pritužbe Nadbiskupski duhovni stol u Zagrebu odgovara Velikoj župi

i kaže da je svećenstvo sigurno ispravno, da valjda u konkretnim slučajevima nije moglo uredovati, da nisu još postojale formalne pretpostavke, da će se uostalom stvari ispitati, pa ako bi se pokazalo da je svećenstvo krivo, da će biti pozvano na red. Ovo je tipičan i svim nama veoma dobro poznat način, kako su pojedinci i oblasti u ono vrijeme otezali rješavanje stvari i odupirali se pritisku, koji je na njih vršen.

Ima dalje veoma interesantan dokument, koji je doprinijela javna optužba. To je pismo ustaškog svećenika Kambera, pisano Paveliću god. 1941., u kome stižu, da je postupak prelaženja "zapetljan", da traje predugo, da molbe leže po tri mjeseca u biskupskim uredima i slično, pa traži da se sve to izmijeni i ubrza.

Ista je stvar s pitanjem preuzimanja pravoslavnih crkava i njihove imovine. Tu se šalje upit na Vatikan, od kojega dolazi iza duljeg vremena odgovor s tumačenjem kanonskih propisa. Iza toga se upućuju župni uredi da se pravoslavne crkve ne smiju preuzimati, osim ako je ukupnost ili velika većina vjernika prešla na katoličanstvo, a u gruntovnici da se uopće ne smiju vršiti nikakovi prenosi.

Ovakova taktika zavlačenja bila bi sigurno veoma dobra za normalnije prilike. Pretpostavljalo se da će se ustaše zadovoljiti s time da je postupak prelaženja makar samo i zametnut i pustiti narod u miru. Pri tome treba stvari gledati iz tadašnje perspektive. Već su se bila dogodila tu i tamo pojedina pa i strašna nasilja, ali se vjerovalo da se to ne će ponavljati. Pa kad se negdje i ponovilo, nije se upravo ni moglo vjerovati da bi se takovi događaji produljivali, mislilo se ipak da se duhovi moraju smirivat i da će se utjecajem vremena uvesti kakav-takav red, zbog čega se upravo otezalo s postupcima oko prelaženja. Bilo je tu i drugih razloga. Tako su na pr. u početku bile osnovane neke ustaške oblasti, kao na pr. Ponova, koja je preuzela poslove oko tzv. "prekrštavanja" i sasvim samovoljno, bez ikakvog crkvenog ovlaštenja i jurisdikcije na svoju ruku izašiljale neke svećenike i misionare. Inzistiranjem na uređenju postupka po strogim kanonskim propisima moglo se uspjeti ukloniti ovakove samovoljne postupke i po crkvi nezvane svećenike. Pa dok bi se sve to svršilo, mogao se očekivati i kakav preokret, mogle su nastupiti druge bolje prilike, a ako bi ipak došlo do prelaza, bili bi ti izvršeni na mirniji, ljudski način, koji bi ostavio što manje gorčine za onaj čas, "u kojemu /prema riječima svj. Kanonik dra Lončara/ će se i onako svi ti pravoslavci vratiti u svoju pravoslavnu crkvu".

E sad javna optužba tvrdi da se ovo, što sam opisao, nije značilo to, već da je to čin kojim je crkva "prihvatila" silu vršenu nad Srbima. Tvrditi se može i ono što kaže optužba, kao i ono što kažem ja, ali prihvatiti kao istinu može se od ovih tvrdnja samo ona, koja se osniva na dokazima i činjenicama. A to je moja tvrdnja, koju podupire slijedeće:

Prvo je podupire sve što je gore izneseno o dilatornom radu crkve, a što dokazuje bjelodano, da crkva nije postupala u svrhu iskorištavanja Srba, već da je ona

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, odgovara na pitanja javnog tužitelja na montiranom sudskom procesu u listopadu 1946. koji mu je upriličio komunistički režim

zavlačila i zatezala, kako bi se stvorila mirnija situacija.

Drugo, to potvrđuje sam zdrav razum. Jer zašto bi se uopće pretpostavilo da netko nekim činom hoće postići nešto neispravno, kada taj isti čin upućuje na to da se hoće nešto ispravno. Uz ono nešto nasilnika; koji su se odvojili od crkve, ima sva sila valjanih čestitih, razumnih svećenika, koji su cijelo vrijeme bili na svojim položajima i časno ih vršili, koji se i danas tamo nalaze i narod ih voli i ne dira u njih, što je najbolji dokaz da su ispravni. Tu treba uzeti u obzir da je od cjelokupnoga klera Zagrebačke nadbiskupije tek sasvim neznatan broj bio u ustaškim redovima, ili s njima simpatizirao. Treba ukazati na činjenicu da je od preko 50 svjedoka ovdje preslušanih o nasiljima pri prekrštavanju, tek neznatan broj slučajeva otpao na područje Zagrebačke nadbiskupije, a još manje na njoj podređene svećenike. Pa zar se može pomisliti da bi ti ljudi odjednom poludili i polakomili se za hiljadama konvertita, za koje su i onako znali da njihovo prelaženje nema vjerske osnove i da će se povratiti u svoju vjeru čim to bude moguće. Ovo bi bilo protivno zdravom razumu, pa se upravo zato mora uzeti i sasvim je naravno da je ovaj postupak crkve išao za zavlačenjem prelaženja, a ne za iskorištavanjem nasilja u svrhu što bržeg prevedenja pravoslavaca.

Treće, dokazuje moju tvrdnju stav samoga nadbiskupa koji se buni protiv nasilja, suzdržavao je i mirio svoje svećenstvo, slao kanonika dra Lončara da protestira, i, kako smo čuli, ponovljeno izjavljivao da mu nije do prelaznika, osim ako prelaze po slobodnoj odluci.

Iz svih ovih razloga mora se smatrati da je crkva tako reagirala i u takovu svrhu, kako sam to ja tvrdio i opisao.

3. Međutim teror se pojačava. Pokazuje se da metode zavlačenja i formalizma ne dostaju. Glave padaju. Ljudi navaljuju na crkvu, plaču i zaklinju: otvarajte nam vrata! Stvarno je u zemlji zavladao kaos. Zagreb je izoliran,

Dr. Natko Katičić, odvjetnik nadbiskupa Stepinca imenovan po dužnosti, jer se nadbiskup nije kanio braniti 'na sudu koji ima svrhu izvršiti nalog komunističke partije', drži govor na montiranom sudskom postupku protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, 10. listopada 1946.

nad provincijom se razlilo more nereda, saobraćaj je s mnogim županama prekinut. Metode, kojima se crkva služila, sve manje odgovaraju. Krštenje se vrši i mora se vršiti u sve većim razmjerima, samo još to pomaže, vrata se moraju otvoriti. Da se crkva i formalno prilagođivala i morala prilagoditi tome razvitku, pokazuje se lijepo u okružnici od 2. III. 1942. o postupku kod prelaza, u kojoj se kaže da glavni motiv prelaznika mora biti čisto uvjerenje o ispravnosti katoličke vjere, ali ako ima sporednih motiva, ukoliko nisu nečasni, da oni nisu smetnja prelazu. To znači ono otvaranje vrata da se nevoljnici mogu skloniti.

4. Cjelokupni pokret "prekrštavanja" ubrzo i prestaje. Već u godini 1942. Razlog je tome u političkom i moralnom neuspjehu onih koji su vršili nasilja, kao i u većem zamahu narodno-oslobodilačke borbe. Doskora je sve to još samo epizoda, o kojoj ima suditi historija.

Kakav je dakle stav zauzeo nadbiskup dr. Stepinac prema događajima koje smo sad ogledali?

***ad 1** Kao i cijela crkva, on je stavljan pred gotov čin. Događaji, nasilja, pokret za "prekrštavanje" sručuju se kao lavina. Ljudi stalno navaljuju da ih se primi u Katoličku crkvu. Nije u izgledu temeljna promjena u dogledno vrijeme, a on kao i drugi vjeruje i mora vjerovati da se užasni prizori ne će ponavljati, da će se moći efektivno smirivati i pomoći.*

***ad 2 i 3** Kada i ne bismo poznavali izravno mišljenje nadbiskupa, morali bismo iz svih dogadjaja zaključiti da su njegove namjere iste kao i one prije izložene crkve uopće: pomoći, zavlačiti, a nikako ne iskoristiti. Nigdje nikakovu silu nije vršio ni on ni itko s njegovom privolom. Uređivanjem, organiziranjem, postupka prelaženja ima se naći neko mirno rješenje. U ovo vrijeme pada i biskupska konferencija, jeseni 1941. i osnivanje odbora trojice u stvarima prelaza, kojega je predsjedništvo preuzeo nadbiskup.*

Ja sam se vrlo trudio i proučio cijeli dokazni materijal, ali nisam mogao pronaći nikakovog traga dokaza da je ovaj odbor išta radio. Taj odbor nije uopće radio. Vi ćete, narodni suci, morati posvetiti veliku pozornost toj činjenici, jer ako onaj odbor nije ništa radio, onda se ne može tvrditi, kako to čini optužba, da je nadbiskup s predsjedništvom u tom odboru postao osnovni krivac za sva djela nasilnog prekrštavanja. Nadbiskup je svakako s ulaskom u taj odbor preuzeo izvjesnu odgovornost, ali s obzirom na nerad, ta stvarno nije ni u čemu veća nego što ju je imao već prije: jer uvijek je uz odgovornost, koju snosi pojedini svećenik za svoja djela postojala i odgovornost nadzora nadležnog biskupa. Za to treba ovu stvar napose duboko ispitati - vaša je ocjena, vi prosudite, a ja sam uvjeren, da ne ćete kao ni ja pronaći da bi odbor trojice bio išta relativno radio.

Ali ako taj odbor nije radio i ako se ne može tvrditi s optužbom da je on osnov rada na "prekrštavanju Srba" - onda se mora naprotiv zaključiti, da je sav postupak nadbiskupa u vezi s osnivanjem tog odbora i uopće sav njegov rad imao isti značaj, kao prije opisani opći postupak crkve: dilatornost, zavlačenje, pomaganje, a nikakvo iskorištavanje nasilja, koja su vršena nad Srbima.

***ad 3 i 4** Uporedo sa sve većim teretom i progonima rađa se sve veća potreba pomoći. Ne radi se više o primjeni kanonskih propisa, potrebno je spašavati glave, pomoć postaje dužnost. Tu pomoć vrši nadbiskup, koliko-god mu*

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, tijekom montiranog sudskog procesa u listopadu 1946. koji mu je upriličio komunistički režim

Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup zagrebački, s ostalim svećenicima i optuženicima, sudjeluje u raspravi na montiranom sudskom procesu u listopadu 1946. koji mu je upriličio komunistički režim

je moguće, jednako prema prelaznicima i neprelaznicima.

I ja tvrdim da akcija za nasilno "prekrštavanje" Srba nije nikakav čin spašavanja Srba, već upravljen protiv njih, njima neprijateljski, kako slijedi iz uvodno rečenoga. Ali reakcija nadbiskupa na ovo znači pomaganje, spašavanje, pa makar se spašenik tek toliko dugo održao na životu i slobodi, koliko mu je trebalo da prikupi svoje stvari i da se priključi nar. oslobodilačkoj vojsci. A udio, koji je u tom spašavanju imao bilo koji katolički svećenik ili sam nadbiskup dr. Stepinac, ili uopće organizacija crkve pod njegovim vodstvom ima se njemu priznati i u dobro staviti, jer je tako pravo.

Ja sam se u toku rasprave veoma zanimao i trudio da doznam približno broj tih Srba, koji su prijelazom na katoličku vjeru sačuvali svoje živote i egzistencije, barem privremeno, a mnogi i sasvim. Nisam mogao toga broja saznati. A htio bih ga znati, jer bih kao Hrvat - kada se već moram stidjeti zbog djela koja su počinili neki moji sunarodnjaci - htio bih se ponositi s djelom pomoći koje je jedan sin mojega naroda u najtežim časovima obilno ukazivao proganjanima i postradalima.

Pri tome moram napose upozoriti na jedno. U strašnim vremenima nastupaju strašni sukobi vrijednosti, gotovo nerješivi. Možda nije na meni da ja ovdje uopće o tome govorim, što se sukobljava u jednom službeniku Crkve. Pa ipak se i ti sukobi moraju rješavati, mora se stvoriti odluka što je vrjednije, da li kanonski propisi ili život ljudi. I najmanji čovjek dolazi u priliku da takove sukobe rješava. Ja sam poznavao nekog franjevca u Bosni, koji je u najstrašnijim prilikama, kada je trebao da prima prelaznike, ovako izvršio taj čin. On bi govorio: "Ja te krstim, a ti ćeš dalje vjerovati, kao i do sada. A kada dođe vrijeme, ti ćeš slobodno odlučiti". Mislim da je ovaj fratar dobro riješio sukob u svojoj savjesti i da si nema što predbacivati.

Kada dakle nakon toga promotrimo, što je bilo u svijesti i namjeri nadbiskupa dra Stepinca, u stvari "prekrštavanja", moramo reći:

- on je bio svjestan, ako se vrši na prelaznike sila, da ona nije od Crkve, od njega bilo kako podupirana ili odobrena;

- on je bio svjestan da prima pravoslavce u katoličku vjeru u svrhu da im pomogne, da im često spasi egzistenciju, pa i goli život;

- on je imao namjeru da takav rezultat proizvede, i pun razloga, da očekuje takav rezultat, pa ako je više puta nastupilo nešto drugo uslijed terorističkih nedjela, ipak je to bilo u njegovoj intenciji, bila je to svrha njegovog djelovanja.

Evo ovo je bilo u toj svijesti, pa kad je budete ocjenjivali, bit će vam jasan konflikt vrijednosti koji je on imao rješavati. U vremenima koja smo proživjeli bilo je često nemoguće ne odabirati manje zlo da bi se postiglo veće dobro. Treba ovo vagnuti, pa će se pokazati da je nadbiskup odabrao put koji je po ljudskom prosuđivanju morao biti i bio najbolji.

Što se pak tiče vojnog vikarijata /točka 3. optužnice/, skrećem vašu pažnju na to i molim da konstatirate da je nadbiskup primio imenovanje za vojnog vikara tek mjesec dana nakon toga što je već ustaška vlada bila postavila vikarima Vučetića i Cecelju. Bilo je posve isključeno da bi ih on mogao ukloniti. Kako sam mogao ustanoviti iz dokazanog materijala, on kao vojni vikar nije imao nikakov stvarne inegerencije, osim što je predavao na suspenziju svećenike za koje bi on doznao da su se nedolično vladali. Sav efektivni upliv imalo je ministarstvo i drugi krugovi. Kaos, koji sam prije opisivao, vladao je prvenstveno baš u tom ministarstvu, tako da ja uopće nisam mogao ustanoviti, i na to skrećem vašu pozornost, da nije nikako utvrđeno koje su osobe bile valjano imenovani vojni svećenici, a napose da li su to uopće bili oni koji se navode pod ovom točkom optužnice. - Ali svakako, ne zaboravite to, on je bio u pravom smislu dobar vikar, dobar pastir, koji se zauzimao za bezbrojne vojnike i oficire, progonjene i zatvorene, i spašavao ih čak i od smrtnih osuda, pa je sigurno tu svoju dužnost potpuno izvršio.

Ja uopće ovdje nerado govorim i ne ću govoriti koliko je dobrih djela učinio nadbiskup dr. Stepinac i kolikima je bezbrojnim ljudima pomogao, podupirao ih i pružio im spašenje, a uvjeren sam da on sam ne bi htio o tome govoriti, jer je to činio radi tih ljudi i po osjećaju dužnosti, a ne da se time hvali i da to on sam sebi u korist pripisuje.

Ja vas molim da imate u vidu sve ove činjenice i zaključke, kada budete stvarali ocjenu i na temelju svega iznesenog materijalu donesete pravednu osudu.

Zlokobna sintagma ponavlja se iz komunističke i velikosrpske mržnje prema nadbiskupu Stepincu. Voditelj emisije dopustio je sebi pred gledateljstvom HTV-a ponavljati objede protiv bl. Alojzija Stepinca i graditi prostor za nove kontroverze, za vječne dvojbe o svecu ili zločincu, što su Katolička crkva i istinoljubiva svjetska javnost davno odbacili.

Najvjerodostojniji svjedok istine i jedini pravovaljani svjedok Stepinčeva odnosa prema Židovima, što se vidjelo i iz ove emisije, jest dr. Amyel Shomrony. Prof. Goldstein i mr. sc. Brkljačić, ostali su, barem iz viđenoga na televiziji, prikraćeni za spoznaju da je gosp. Shomrony u svojstvu svjedoka bio spreman doći na suđenje koje je montirao komunistički režim protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca 1946., ali su mu to tajne službe onemogućile.

Emisija je tako vođena da je teško razlučiti kakovo je povijesno djelovanje Crkve u određenom vremenu, a koje su odgovornosti javnih vlasti, osobito političkih vođa i vojske u stvaranju javnog mnijenja i ratnih stradanja.

Poznato je da su i Pio XI. i Pio XII. jasnim riječima osudili totalitarne sustave zbog kršenja ljudskih prava i sloboda.

Emisija "Kontroverze o Stepincu" bila je tako vođena da se dobije dojam kako su Katolička crkva, osobito Pio XII. i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac, odgovorni za zbivanja i tragediju koju je proizveo Drugi svjetski rat. I na ovom se mjestu, dirigirano, smišljeno, podlo ili zlonamjerno željelo sve što se događalo u Drugom svjetskom ratu "svaliti na pleća Katoličke crkve". Hrvatskoj je javnosti na taj način sugerirana opravdanost kontroverzi o "najsvjetlijem liku crkve u Hrvata".

Nitko nema pravo uskraćivati ili pak priječiti znanstvena istraživanja i iznositi činjenice koje su se dogodile, ali nitko nema pravo omalovažavati, nijekati ili iskrivljivati dokumente i povijesne činjenice.

Emisija je ponudila rješenja da se Stepinac nije odlučno postavio prema represivnom sustavu vlasti NDH i da je njegova kritika rasnih zakona bila "mlaka". Bilo bi dobro kad bi tumači hrvatske povijesti našli u arhivu bilo kojeg svjetovnog vladara ili državne institucije u Europi riječi osude kakvima se zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac usprotivio rasnim zakonima i nošenju posebnih obilježja za Židove.

Intervenirao je radi njihove zaštite kod dr. Andrije Artukovića, ministra unutarnjih poslova NDH, 23. travnja 1941., 22. svibnja 1941., 30. svibnja 1941., 21. srpnja 1941. itd. Uistinu je bezočno izmišljati kontroverze protiv dokumenata.

A nadbiskup Stepinac je bio zaštitnik svih progonjenih. To svjedoči i njegovo zauzimanje kod Pavelića 6. prosinca 1941. za Srbe, Židove i sve koji su bili u logorima. Može li se predsjedniku države uputiti snažnija riječ zaštite od ovih koje je Paveliću nadbiskup Stepinac napisao 6. ožujka 1943.: "Molim vas u ime čovječnosti, koju je naš narod uvijek visoko cijenio, da ne dopustite da i od ostalih podanika naše države itko nepravedno trpi. U sabirnim logorima ima mnogo njih koji su nevini ili koji nisu zaslužili tako tešku kaznu."

Taj krik je izričaj jasnih ljudskih i kršćanskih načela koja nisu bila odobravanje progona, kako jedan nadbiskupov dokument tumači dr. Goldstein, ignorirajući činjenice da su postojali sabirni i radni logori, a da nadbiskup Stepinac nije tada znao za logore za masovne likvidacije.

Stepinčev stav obrane progonjenih za vrijeme 2. svjetskog rata svakom su dobronamjerniku jasan pokazatelj njegovoga stava. Nažalost, bio je u nevelikoj skupini uglednika koji su tako činili. S kojim mu pravom za učinjeno dobro prigovaraju oni koji su se u to doba sakrivali u Londonu, Palestini ili po šumama ili pak njihovi trabanti danas? Ne vjerujem da je zbog drugog razloga nego da prikriju svoj propust ili otkriju svoju zloću.

Doista bi za svjetsku povijest bila sjajnija spoznaja o zbivanjima u Drugom svjetskom ratu kad bi se našlo na svim stranama i u svim narodima i Crkvama ljudi poput Stepinca, ne samo na riječima nego i na djelu, To je ondašnja javnost dobro znala jer su svjetske radiostanice u Londonu, Parizu, New Yorku, Madridu i drugdje prenosile odlomke propovijedi nadbiskupa Stepinca i njegove osude totalitarnih režima i neljudskih postupaka s ljudima. Znao je demokratski svijet kako materijalnu pomoć koju je preko Međunarodnog crvenog križa u Ženevi želio uputiti prognanima bilo moguće proslijediti samo preko zagrebačkog nadbiskupa koji "u toj stvari hoće i može pomoći".

Žalosno je da to ni pojedini Latinovi sugovornici u spomenutoj emisiji još nisu naučili, pa umjesto da nadbiskupu Stepincu priznaju što je učinio snagom svoje vjere, kršćanske savjesti i čovjekoljublja, oni zlurado nastavljaju primjedbu

koju je prije desetak godina mjesečnik Globus iznio na naslovnoj stranici: "Stepinac u britanskoj špijunskoj mreži". Kako se varaju plaćeni povjesničari i manipulanti činjenicama. Bilo bi dobro da je dr. Goldstein svoju knjigu o holokaustu obogatio izborom dokumenata iz arhiva Međunarodnog crvenog križa u Ženevi, koji čuva nepobitne dokumente o pozitivnoj ulozi nadbiskupa Stepinca u 2. svjetskom ratu, ali na žalost, daleko od javnosti.

Odvjetništvo zločinca Tita

Mnoge tvrdnje izgovorene u emisiji "Kontroverze o Stepincu" upućuju na pokušaj pozitivnog vrednovanja Titove uloge u represivnom komunističkom režimu nakon rata. Mr. sc. Brkljačić nastojala je u svom interventu braniti Tita, koji je nepobitno bio zločinac. Pa ipak je, zbog poslanja koje mu je po apostolskom naslijeđu predano, nadbiskup Stepinac s njime pokušao dogovoriti suživot, kako je to pokušavao sa svakom vlašću prije Tita. Na taj je način vršio i građansku i crkvenu dužnost.

Magistrica Brkljačić je ignorantski ili smišljeno pokušala obmanuti javnost govoreći o slobodnim parlamentarnim izborima u komunističkom režimu, a bio je to "izborni teror". Koliko je to drsko, otkrivaju činjenice manipuliranja parlamentarnim izborima održanima 11. studenoga 1945. Kakvi su to slobodni izbori kad je opozicija bez suda pobijena, protjerana izvan zemlje ili zatočena u zatvore. Zar objektivan povjesničar smije zaboraviti kako se prigodom tih izbora neistomišljenicima lijepilo etikete "banda" i slične, te istodobno postavljalo "crne" kutije, kutije "izdajnika, fašista" itd., oslikane s mrtvačkom glavom, iz kojih su kuglice prebacivane "u kutiju fronta", tj. partijsku kutiju. Obmana i prijevara naroda i svega civiliziranoga svijeta na taj se način i danas želi prikriti. Zar samo zbog kontroverzi?

Nadbiskup Stepinac u procesiji prema novom vatrogasnom domu koji će blagosloviti u Sesvetama pokraj Zagreba 1935.

Zar iskrivljivanje činjenica smije opravdati montirani proces, koji je za mr. sc. Brkljačić bio "show - predstava"? "Čemu se uzbunjivati?", poručila je Latinova sugovornica. Izgleda da je za nju i za mnoge suvremene tumače povijesti pravno, a potom i fizičko ubojstvo nevinog čovjeka "show - obična predstava". Baš zbog takvih tumačenja povijesti koja nisu utemeljena na činjenicama i dokumentima nastaju i fabriciraju se kontroverze, pa i one o Stepincu.

Ne ulazeći u detalje činjenica o kojima se raspravljalo u emisiji "Kontroverze o Stepincu", želio bih reći da je Stepinac jasno lučio volju naroda od uskogrudne politike pojedinih političkih stranaka. To je on protumačio izjavama i nastupima 1934. (susret s kraljem Aleksandrom), 1938. (izbori za Skupštinu), 1939. (stvaranje Banovine Hrvatske), 1941. (susret s Pavelićem), 1945. (susret s Titom) i na sudu 1946. Njemu je bilo jasno da se s ljubavlju prema vlastitom narodu i njegovoj sudbini ne može odnositi trgovački jer je i rodoljublje vrhunaravna vrednota. Žao mi je što povjesničarka mr. sc. Brkljačić nije proučila spise sudskog postupka protiv nadbiskupa Stepinca i montiranje toga postupka. Da je to učinila, sigurno ne bi o nadbiskupu Stepincu govorila na temelju "kontroverzne" knjige spisateljice Alexander Stelle, koja do smrti, kad je navodno prešla u Katoličku crkvu, nije imala nikakve veze s Katoličkom crkvom, a mr. sc. ju je proglasila teologinjom i povjesničarkom koja o Stepincu može iznositi objektivne sudove, a zapravo je uspostavljala "mitove" kojima se, izgleda, služe ljudi koji bi željeli "objektivno" tumačiti povijesne činjenice.

Duhovni pastir Božjeg naroda

Nadbiskup Stepinac nije bio politički vođa hrvatskog naroda. On je bio biskup Katoličke crkve, dakle duhovni pastir povjerenih mu duša. Šteta što su autori "Kontroverze o Stepincu" ignorirali tu činjenicu. Radi stvaranja novih i podgrijavanja starih umjetno stvorenih kontroverzi ova je emisija govorenje o Stepincu popratila bukom njemačkih tenkova, ruskih rovova, marševa njemačkih čizama, "ustaškim zlatom" i svom koreografijom kojom se od 1945. do 1990., pa i danas, pokušava ne govoriti istinito o Stepincu, ni istraživati objektivno ni prikazivati istinito njegovo djelo, već se traži smutljivi povod da se oblati njegov lik i izrekne negativna konotacija Katoličke crkve koja djeluje u hrvatskom narodu.

Samoj je emisiji dao dobro tumačenje subesjednik Dušan Bilandžić koji je, pretpostavljam dobro proučio zapisnike partijskih sjednica na kojima je dogovoren rat "vjerskoj zatucanosti" i religiji kao "opijumu naroda". On je uspio u jednoj jedinoj rečenici ocrtati Stepinca koji je pred poganskim sustavima fašizma, nacizma i komunizma imao jasna načela i konzekventna djela u zastupanju Božje časti i priznavanju jedinoga pravoga Boga o čemu ovisi i čovjekova sudbina. Jer i poganski fašizam i poganski nacizam i poganski komunizam "razarajući Boga, razara čovjeka, razarajući čovjeka razara obitelj, razarajući obitelj razara dušu". Dobro je što se gosp. Bilandžić ufao to u ovoj emisiji javno ustvrditi.

Stepinac nije bio tvrdoglav čovjek, nego istinit i vjeran, upravo uzor kako se umire za istinu. Stoga, da se izbjegnu daljnje kontroverze o Stepincu, Hrvatska bi odvjetnička komora trebala proučiti dokumente sudskoga spisa o Alojziju Stepincu, razotkriti montažu toga suda i poništiti nepravednu osudu zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. U sudskoj presudi nadbiskupu Stepincu nije se radilo samo o povredi ljudskog prava jednog čovjeka nego i o materijalnim povredama sudskog postupka, jer su svjedoci u prilog nadbiskupove obrane bili onemogućeni svjedočiti, a među njima je bilo i Srba i Židova, pa i sudionik emisije gosp. Shomrony, ili vršenjem terora nad njima ili zbog falsificiranja dokumenata ili izdvajanjem iz sudskog stupa dokumenta koji potvrđuju Stepinčevu pomoć Srbima i Židovima, a sve s ciljem da se ne dozna prava istina o optuženom nadbiskupu Stepincu.

Žalosno je da javni tužitelj, koji je zastupao optužnicu komunističkog režima, nije proslijedio ni pismo o vjerskim prijelazima, što ga je optuženi nadbiskup Stepinac za vrijeme suđenja napisao i želio proslijediti odvjetnicima po dužnosti. Da je javni tužitelj u sudskoj auli dopustio pročitati to Stepinčevo obrazloženje o vjerskim prijelazima, sigurno se ne bi govorilo o "prekrštavanju".

Nadbiskup Alojzije Stepinac prima čestitku djece prigodom podjeljivanja sv. Potvrde u Pokupskom 21. rujna 1936.

Nadbiskup Stepinac je bio uhićen, lišen slobode

Netočno je tvrditi da nadbiskup Stepinac nije bio lišen slobode, "uhapšen". Lišili su ga slobode službenici tajne policije, svemoćne Udbe s pismenim nalogom i odveli ga u nepoznato. Otet? Kidnapiran? Ne! Nego uhićen! Prema Udbinom svjedočanstvu "uhapšenje su vršili drug Gržetić i Biber".

Bila je to samo posljedica naredbe, "depeše" od 15. svibnja 1945., kojom je Aleksander Ranković, ministar unutarnjih poslova FNRJ, naredio Ivanu Krajačiću, ministru unutarnjih poslova Federalne Republike Hrvatske, da se uhapsi zagrebački nadbiskup Stepinac i da mu se dokaže suradnja s narodnim neprijateljem. Dobro je prisjetiti se te naredbe: "17. V. 1945. od Vrhovnog štaba. Stepinca treba držati u zatvoru, saslušavati i brzo prikupiti sav materijal o njegovoj neprijateljskoj djelatnosti. Postupak prema njemu mora biti dobar, možete ga smjestiti u neku kuću u gradu pod stražom. Ranković."

Kako je budno partija bdjela nad nadbiskupom

Stepincem svjedoči udbaški pisar: "Divizija Narodne obrane dala je pet stražara za obezbjedjenje. Osim toga bio je stalno jedan dežurni koji je vršio kontrolu nad svim licima koja su ulazila u prostorije. Za vrijeme zatvora Stepinac je bio pod stalnim nadzorom (...) Prilikom uhapšenja nije se protivio, tek kasnije kad mu je saopšteno da će njegovo saslušanje radi kojega je uhapšen potrajati više dana, izjavio je da protestira zbog njegovog hapšenja jer se on ne smatra krivim."

Da je mr. sc. Brkljačić proučila arhive Komunističke partije Jugoslavije i Centralnog komiteta Komunističke partije Hrvatske, došla bi do spoznaje da su za vrijeme tada provedenog istražnog postupka protiv nadbiskupa Stepinca Titovi pomagači došli do spoznaje da ta, po Rankoviću naređena "istraga protiv Stepinca nije urodila onim rezultatima koji bi ga mogli kompromitirati u onoj mjeri da bi ga se moglo eliminirati kao izrazitog ustaškog suradnika", dapače, da je Stepinac "putem Caritasa pomagao i neke Srbe kao i Židove".

Bilo bi dobro kad bi pretendenti na tumačenje hrvatske povijesti pročitali zapisnik koji je 28. svibnja 1945. o tome napisao gosp. S. Biber inzistirajući kako "uspješna borba protiv klera zavisi od naše mreže u njihovim redovima. Za stvaranje mreže u redovima klera u ovom času najpogodnija su lica koja su poznata kao ustaše ili bar njihovi simpatizeri.(...) Potrebno je hitno pristupiti provjeravanju lica koja rade na prosvjeti od sveučilišnih profesora do osnovnih škola i dječjih obdaništa".

Nepobitan pokušaj uspostave "nacionale Crkve"

Nije Tito 2. lipnja 1945. došao u Zagreb na susret s predstavnicima Katoličke crkve izletnički raspoložen. Došao je kao vjerni Staljinov izvršitelj naloga da se preurede crkvene prilike na području koje je "osvojila" Crvena armija. U tom vidu bi povjesničari poput mr. sc. Brkljačić, trebali proučiti arhiv KGB-a u Moskvi.

No, sigurno je da je Tito želio, ignorirajući nadbiskupa Stepinca, uspostaviti crkvenu formaciju "nacionalne Katoličke crkve neovisne o Vatikanu". Tu je mons. Salis Seewis, koji je upravljao Zagrebačkom nadbiskupijom u odsutnosti nadbiskupa Stepinca, na Titov prijedlog o samostalnijem uređenju Katoličke crkve među "južnoslavenskim narodima", uzvratio kako on, Salis Seewis,

Bl. Alojzije Stepinac s vjernicima i svećenicima prigodom jedne svečanosti; na slici prepoznajemo nadbiskupu slijeva vlč. Josipa Salača, vlč. Vilima Cecelju i dr. Franju Šepera, tajnika

nije vlastan o tome odlučivati, već jedino "naš nadbiskup za kojeg se ne zna gdje je ni kad će se vratiti".

Još istog poslijepodneva odredio je Tito da se "uhapšenog", slobode lišenog, nadbiskupa Stepinca vrati u nadbiskupski dvor i da se susretne s njime 4. lipnja. Na tom je sastanku Tito opet govorio o Vatikanu kao eksponentu velikotalijanske politike i tražio od Stepinca distancu od njega. Ne vjerujem da se zapisnik toga razgovora zameo u Kardeljevom arhivu.

Znakovito je da ga je pisao sam nadbiskup Stepinac i da nije bilo primjedbi na nj. Nepobitna je činjenica da je Tito od Stepinca tražio osamostaljenje Katoličke crkve u Jugoslaviji od Rima, ne spominjući za početak u kojem bi to obliku bilo. Učinio je to s velikim obećanjima o blagodati koju bi takva Crkva uživala i slobodi u kojoj bi snivala. Nadbiskup Stepinac na ta vabila nije nasjeo shvaćajući da bi to bila izdaja, pa je subesjednika Tita uputio da o tome pregovara izravno sa Svetom Stolicom. Tada je Tito krenuo prijetnjom o progonu svećenika "koljača" na što je nadbiskup Stepinac uzvratio tvrdnjom kakvom se Titu nije obratio ni jedan pozemljar: "Nisu ni svi grobovi u državi napunjeni ustaškim rukama."

Da ne bi mr. sc. Brkljačić krivo zaključila ili gosp. Ivo Goldstein dobio povod za nove kontroverze i krivotvorene optužbe protiv kardinala Stepinca, želim istaknuti da je Stepinac i ovom prigodom osudio sva klanja, progone i ponižavanja nevinih ljudi.

Kad je nadbiskup iz Titovih riječi shvatio pravu namjeru, došla mu je u pamet misao: "Bili se jedna takva Crkva mogla zvati Kristovom, jer bi bila tvorevina kojom bi upravljala komunistička partija?"

Da je osnivanje nacionale katoličke crkve bilo strategija komunističkog režima u FNR Jugoslaviji potvrđuju zahtjevi i traženja u tom vidu dr. Vladimira Bakarića u razgovoru s o. Giuseppeom Masuccijem, tajnikom Apostolskog Izaslanika pri hrvatskom episkopatu Ramira Marconea, u hodniku ispred sobe u kojoj su 3. lipnja razgovarali Tito i Marcone. O tome postoje zapisnici i nepobitni dokumenti, pa se nadamo, da istinoljubivi povjesničari neće ubuduće nijekati Titov pokušaj odvajanja Katoličke crkve u Jugoslaviji od Rima.

Zaključak

Sažimajući ovih nekoliko misli želim, kao postulator u postupku za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, hrvatskoj javnosti reći i potvrditi samo ono što su i svi subesjednici u studiju Hrvatske radiotelevizije potvrdili, da je Crkva svoj postupak za proglašenje blaženim kardinala Stepinca izvršila objektivno i besprigovorno. To će Postulatura činiti i nadalje. Takovom pristupu proučavanja ljudi i događaja, a k tome i Crkve i naroda u kojem ona djeluje uspostavit će se pravedno i objektivno prikazivanje i tumačenje povijesnih događaja i donositi sud o njima, a izbjeći će se nepotrebne "kontroverze" kao sredstva stalnih ujeda Crkve i njena progona. Bilo bi pošteno kad bi HTV pripremila film o montiranju sudskog postupka protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca. Tada bi se i novinari sredstava javnih priopćavanja u Republici Hrvatskoj i diljem svijeta mogli osvjedočiti u istine, a ne o "kontroverze" o nadbiskupu Stepincu.

Istina o blaženom Alojziju Stepincu ne može se izreći u postocima. Ni onda kad se gledateljstvo izjasni 79% u prilog blaženom Alojziju Stepincu. Pitanje je nešto drugo. Ima li pravo većina hrvatskoga naroda na istinu, a ne na kontroverzu? Ima li Crkva u Hrvata pravo nastaviti svoje poslanje ili mora posredstvom kojekakvih "kontroverzi" biti dovedena ispod 50% pučanstva u Republici Hrvatskoj? Imaju li tome pridonijeti "kontroverze o Stepincu"?

A svakog istinoljubivog čovjeka mora tješiti osvjedočenje kojim je nadbiskup Stepinac nadvisio svoje vrijeme: "Mi njih [svoje progonitelje] ne smijemo mrziti, nego moramo za njih moliti, da se obrate i spoznaju istinu. Da smo htjeli izdati Crkvu Božju za oglodane kosti koje su nam dobacivali komunistički vlastodršci, danas bismo stajali na počasnim tribinama i primali odlikovanja. Mene je tješila Isusova riječ: 'Što bi vrijedilo sav svijet zadobiti, a dušu svoju upropastiti?'"

Bilo bi pravedno za 80% izjašnjenih katolika u ovoj državi, i pretplatnika HTV-a, kad bi umjesto dva sata "kontroverzi o Stepincu" mogli barem na dan 10. veljače, kad Katolička crkva slavi njegov rođendan za nebo i liturgijski blagdan, pogledati sat vremena istine o svom nadbiskupu ili prijenos euharistijskog slavlja iz zagrebačke katedrale, s njegova groba čiju svjetlost i poruku ne mnogu potamnjeti zluradosti i "kontroverze".

Zagreb, 1. srpnja 2005.
dr. Juraj Batelja, postulator

KRONIKA

Blagoslovljen prvi kip bl. Alojzija Stepinca u Šibenskoj biskupiji

U Prapatnici, filijali župe Siget, postavljen je i u subotu 9. srpnja blagoslovljen prvi kip blaženog Alojzija Stepinca na području Šibenske biskupije. Molitvu blagoslova uz nazočnost mnoštva vjernika, načelnika općine Siget kojoj pripada Prapatnica Vinka Zulima, te dužnosnika Splitsko-dalmatinske županije, predvodio je šibenski biskup Ante Ivas. Spomenik je izradio akademski kipar Veno Jerković.

Prvi se vjerničkom skupu obratio mjesni župnik fra Ante Šilović, istaknuvši kako je Alojzije Stepinac u teškim vremenima slijedio svjetlo vjere pomažući svakom čovjeku bez obzira na vjeru i narodnost. O bl. Stepincu govorio je i načelnik Zulim, čiji je otac kao mladić s blaženikom dijelio zatvorske ćelije u Lepoglavi.

Bogoslovi Bogoslovnog sjemeništa u Rijeci pjesmom su se uključili u slavlje 40. obljetnice misništva svećenika zaređenih 1964.; pjevaju na otvorenju izložbe slika i kipova bl. Alojzija Stepinca i sluge Božjega Ivana Pavla II., u crkvi sv. Roka u Voloskom, 21. lipnja 2005.

Biskup Ivas istaknuo je trostruku poruku blagoslova kipa Alojzija Stepinca. Bog je tijekom hrvatske povijesti uzdizao ljude koji su bili veliki i neustrašivi svjedoci vjernosti Bogu, Božjim zakonima i neprolaznim vrednotama života, to je prva poruka, rekao je šibenski biskup.

Druga je poruka - spomen na sve žrtve nacizma, fašizma i komunizma, ali na poseban način spomen onima koji su se desetljećima sustavno prešućivali, obezvrjeđivali, kojima se ni ime nije smjelo spominjati, i to sve u ime naroda, nekakve klasne borbe, te lažnog antifašizma koji je služio kao kamuflaža za okrutnu i nemilosrdnu komunističku diktaturu koja je počinila neopisive zločine nad duhom i dušama. “Blagoslivljamo ovaj spomenik u spomen onih mnogih koji su išli braniti svoju domovinu, svoj narod i obitelji, a onda su nasilno stjerani pod najkrvaviji znak ljudske povijesti, pod crvenu zvijezdu petokraku. Neka je ovaj spomenik u spomen svih onih kažnjenih bez suda i dokaza, u spomen svih onih likvidiranih. Na tisuće ih je u hrvatskom narodu, na milijune u svijetu. Među njima je na stotine svećenika biskupa, redovnika i redovnica. O njima ne pišu takozvani novinari istraživači iako su im bezbrojni dokumenti na dohvat ruke. O njima nema u “Otvorenom” ili “Nedjeljom u dva” ili u “Latinicama”. O njima nema ni haških istražitelja ni tužitelja ni suda. Zbog njih nema ni međunarodnih ucjena ni domaćih akcijskih planova, ni domaćih ni stranih zaštitnika ljudskih prava”, rekao je tom prigodom biskup Ivas.

Treća poruka blagoslova jest trajni i snažni poziv na pomirbu i praštanje, istaknuo je šibenski biskup, poželjevši da taj spomenik bude trajni poziv na gradnju kulture života kako bi hrvatski narod mogao kvalitetno živjeti životom u izobilju.

Biskup Agboton iz Benina u posjetu Varaždinskoj biskupiji

U svoj drugi posjet Varaždinskoj biskupiji stigao je u petak 8. srpnja mons. Marcel Honorat Leon Agboton, biskup Biskupije Cotonou Porto-Novo u Beninu. Kao gost varaždinskog biskupa Marka Culeja u Hrvatskoj je boravio do ponedjeljka 11. srpnja. U toj beninskoj biskupiji kao misionar je 17 godina djelovao svećenik Varaždinske biskupije Antun Štefan. U župi Adjarra, gdje je vlč. Antun djelovao kao župnik, Varaždinska biskupija podigla je pastoralni centar bl. Alojzija Stepinca. Kako bi zahvalio varaždinskoj mjesnoj Crkvi na svoj pruženoj pomoći, suradnji i ljubavi, biskup Agboton bio je posjetio Varaždin i 2003. godine.

Lepoglava: Spomen-obilježje političkim uznicima

Obilježje u spomen na tisuće političkih uznika, žrtava jugoslavenskog monarhističkog i komunističkog nasilja, koji su u kaznionici u Lepoglavi robijali, trpjeli, umirali i živjeli za Hrvatsku, otkriveno je 5. srpnja ispred zidina lepoglavskog zatvora, u spomen na žrtve koje su pale toga dana 1948. godine.

Spomen-obilježje "Golubica iza rešetaka" otkriveno je u sjećanje na 5. srpnja 1948. kada su likvidirana tri politička zatvorenika nakon neuspjelog bijega iz zatvora, a istog je dana ubijeno i 11 drugih uznika, dok je tadašnji upravitelj zatvora Špiranec dao nalog stražarima da se na zatvorenicima mogu iživljavati iduća 24 sata. Na komemorativnoj svečanosti, koja je okupila oko 200 nekadašnjih političkih uznika, u ime organizatora predsjednik Hrvatskoga društva političkih zatvorenika Alfred Obranić podsjetio je kako članovima društva mogu biti samo oni koji su zbog svojih političkih uvjerenja i političkog ili oružanog otpora u borbi za slobodnu i samostalnu hrvatsku državu bili lišeni slobode, a dobar dio njih robijao je upravo u lepoglavskoj kaznionici. Istaknuo je kako je u svojoj dugoj povijesti kaznionica "ugostila" mnoge poznate intelektualce i političare, ali i niz manje poznatih hrvatskih domoljuba tijekom monarhističke Jugoslavije, kao i u kasnijem razdoblju komunističkog totalitarizma, poput zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, prvog hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana i političara Vlade Gotovca.

Spomen-obilježje je blagoslovio generalni vikar Varaždinske biskupije mons. Ivan Godina, koji je istaknuo kako on podsjeća na sve one koji su nepravedno osuđeni robijali i trpjeli u lepoglavskom zatvoru, te za čiju se žrtvu ne mogu naći prave riječi koje bi opisale njihovu patnju i bol.

Ubijanje i mučenje zatvorenika prigodom pokušaja spomenutog bijega, duboko su potresle njihova suuznika nadbiskupa Alojzija Stepinca, koji je svojoj sestri Štefaniji, koja mu je sutradan došla u posjet noseći buket ruža, rekao:

"Ovamo spada trnje, a ne ruže!"

"Ovo ti šalju" - odgovori mu sestra - "oni koji te vole, pa se sjeti i njih u molitivi".

Na to joj nadbiskup uzvrati: "Ako se dogodi da ja ovdje padnem [umrem], da ti ne bi palo na pamet da moje tijelo prevezeš.

Hodočasnici iz Đakova mole na 4. postaji križnog puta u Krašiću, 12. lipnja 2005.

Hoću da ležim ovdje na robijaškom groblju, među robijašima, jer na dan suda, digao se iz dna oceana ili iz zlatne carske grobnice ili iz robijaškog groblja, donijet ću samo svoja dobra djela."

Englesko izdanje knjige svjedočanstva o životu bl. Stepinca

U nakladi *Glasa Koncila* objavljena je knjiga "Cardinal Alojzije Stepinac. A heroic life in testimony of those who, together with him, were victims of the persecution of Communist Yugoslavia" ("Kardinal Alojzije Stepinac. Junački život u svjedočenju onih koji su s njim bili žrtve progona u komunističkoj Jugoslaviji").

Brojni kardinali, nadbiskupi, biskupi, svećenici, redovnice i vjernici laici - očevici koji su bili suvremenici života, djelovanja i patnje blaženog kardinala - posvjedočili su Giampaolu Matteiju, novinaru vatikanskog dnevnika *L'Osservatore Romano*, junačku i mučeničku Stepinčevu vjernost Bogu, Crkvi i domovini.

Autor je njihova svjedočanstva sažeo na stotinjak stranica. To je najčitanija knjiga o kardinalu Stepincu u Italiji nakon njegove beatifikacije.

U odnosu na talijanski izvornik i hrvatski prijevod, objavljene 1999. godine, englesko je izdanje obogaćeno fotografijama, Stepinčevim govorom na sudskom procesu te pismom biskupa upućenim vjernicima u rujnu 1945. godine.

Dr. Josip Sabol, dr. Emanuel Hoško, ofm i ostali svećenici jubilarci koncelebriraju u crkvi sv. Ane u Voloskom, proslavljajući i "Stepinčeve dane", 21. lipnja 2005.

Svećenički jubilej generacije 1964./65. i "Stepinčevi dani" u Voloskom

U Voloskom se već tradicionalno uz blagdan sv. Alojzija Gonzage i imendan kardinala Stepinca održava kulturna i vjerska manifestacija "Stepinčevi dani" u organizaciji župnog Pastoralnog kruga "Alojzije Stepinac".

Ovogodišnji "Stepinčevi dani" obilježeni su 21. lipnja proslavom 40. obljetnice svećeničkog ređenja četrdesetorice svećenika iz nekoliko naših biskupija i redovničkih zajednica.

To su misnici zaređeni 1964./65. godine u Zagrebu, a među slavljenicima su i četvorica sadašnjih hrvatskih biskupa: varaždinski Marko Culej, porečko-pulski Ivan Milovan, gospićko-senjski Mile Bogović te šibenski Ante Ivas, koji zbog obveza nije mogao sudjelovati na susretu.

U Voloskom, malom mjestu pored Opatije, kolege iz svoje generacije dočekao je župnik mons. Josip Šimac, vikar za pastoral Riječke nadbiskupije i pročelnik Katehetskog ureda.

Misnom slavlju prethodilo je okupljanje jubilaraca u ranim poslijepodnevnim satima na vološćanskoj rivi i razgledavanje prirodnih ljepota i spomenika kulture. Potom su jubilarci posjetili i izložbu u crkvi sv. Roka na kojoj su izložena slikarska i kiparska djela s likom bl. Alojzija Stepinca. Radovi su to likovnih umjetnika toga kraja, a svojim je eksponatom sudjelovao i renomirani gost iz Slovačke, akademik Hubert Čepišak.

Slijedilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio riječki nadbiskup Ivan Devčić u zajedništvu s trojicom biskupa i tridesetak svećenika - slavljenika iz cijele Hrvatske, te brojnim svećenicima Riječke nadbiskupije.

"Četrdeset godina Krist po našim današnjim slavljenicima dolazi među svoj narod. Oni vjeru u svoga Učitelja i Gospodina i danas svjedoče, neustrašivo i vjerno, kao i onoga dana kada su uvršteni u red prezbitera", rekao je u propovijedi mons. Juraj Batelja, postulator kauze beatifikacije kardinala Stepinca, koji je uzore svjedočenja svećenika jubilaraca pronašao u svecu Alojziju Gonzagi, čiji se blagdan slavi 21. lipnja, i u blaženiku Stepincu. Istaknuo je kako Crkva nisu samo svećenici već zajednica svjedoka Isusa Krista koja

se okuplja na Euharistiji. U sakramentu Euharistije stvara se zajedništvo, ustvrdio je propovjednik te vođen svjedočenjem kardinala Stepinca objasnio kako to zajedništvo Crkve stvara i zajedništvo naroda. Ljubav prema narodu i domovini nije stoga samo politička opcija, već opcija zajedništva, zaključio je mons. Batelja te pozvao zatim vjernike na molitvu za svećenike i obitelj kako bi crpili snagu iz jedinstva koje nastaje u Euharistiji i za buduće generacije svećenika.

O zajedništvu vjernika ovoga kraja svjedočila je puna crkva onih koji su sa svećenicima došli u sakramentu Euharistije proslaviti njihov jubilej. Ministranti iz okolnih župa prinijeli su prikazne darove među kojima i palmu, simbol mučeništva, te posudu s morem, simbol tajne, kao prirodne simbole koji obilježavaju ovaj primorski kraj.

Udruženi zborovi "Sv. Ane" iz Voloskog i Puževog Brega pjevali su misu velikog skladatelja Albe Vidakovića koji je ovoj generaciji svećenika bio profesor glazbe na teološkom studiju u Zagrebu. Nakon mise KUD "Lovor" iz Lovrana pod vodstvom maestra Franje Badvice održao je koncert domoljubnih skladbi.

Kulturna događanja i liturgijska slavlja u čast bl. Alojzija Stepinca, koja se zbivaju unutar već tradicionalne manifestacije "Stepinčevi dani" završila su svečanim euharistijskim slavljem 25. lipnja, na Dan državnosti, u vološćanskoj župnoj crkvi sv. Ane.

Skupina učenika OŠ Vladimira Nazora iz Belavića sa svojim voditeljima 31. svibnja 2005. u sobi u kojoj je kao sužanj umro kardinal Alojzije Stepinac

Obljetnica smrti krašićkoga župnika Josipa Vranekovića

U utorak 26. srpnja 2005. u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva u Krašiću predvodio je vlč. Matija Burja, supsidijar u Mariji Bistrici i duhovnik časnih sestara karmelićanki, euharistijsko slavlje uz prisutnost svećenika rodom iz krašićke župe. Tom je misom obilježena 41. obljetnica smrti župnika Josipa Vranekovića. Euharistijskom slavlju prisustvovale su i časne sestre iz družbe Služavki Maloga Isusa, koje su rodom iz Krašića ili su bile na službi u Krašiću, te velik broj vjernika Krašićanaca.

Velečasni Matija Burja, koji je toga dana slavio 48. godinu svećeništva, iznio je u svojoj propovijedi sjećanja na župnika Vranekovića. Istaknuo je kako je on posebno zaslužan za uzdizanje crkvenog duha i vjerskog života župljana, kao i za obnovu u Drugom svjetskom ratu nastradale župne crkve i kapela. Zbog činjenice što je u župnoj kući zatvorsku kaznu izdržavao nadbiskup Stepinac, župnik Vraneković je zbog komunističkg progona Katoličke crkve, župljana, samoga kardinala i njega, djelovao u vlastodršcima najomraženijoj župi u Hrvatskoj. Taj progon utjecao je na njegovo zdravlje i umro je u 42. godini života.

Tijekom Kardinalova sužanjstva pomno je bilježio nepravde i progone kojima je nadbiskupa režim nastavio progoniti te je Crkvi i hrvatskom narodu ostavio pet svezaka rukom pisanih svjedočanstava koja su vjerodostojan izvor za Blaženikovu biografiju. Predvoditelj slavlja istaknuo je i ovu misao: "Dok se god bude govorilo o velikom mučeniku blaženom Alojziju, spominjat će se i ime najznačajnijeg krašićkog župnika Josipa Vranekovića. Dok molimo za njega, molimo se i njemu. Neka i danas bude blagoslovljeno njegovo svećeničko služenje u našoj krašićkoj župi." (D.K.)

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca. Molimo Vas, pošaljite nam kopiju uplata izvršenih preko bankovnog računa, jer nam banka ne isporučuje imena uplatitelja.

Svećenici iz Slovenije posjetili Krašić

Na blagdan sv. Justina mučenika, 1. lipnja 2005., svećenici slovenskih dekanata Kranj i Ljubljana-Šent Vid, posjetili su rodnu župu bl. Alojzija Stepinca i u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva slavili Svetu Misu.

Spominjući se dana svoga ređenja, poželjeli su pohoditi Krašić i nadahnuti se na svećeničkom primjeru bl. Alojzija za daljnji svećenički život i rad.

Misno slavlje je predvodio ljubljanski arhiđakon preč. Markelj. On je na početku slavlja pozvao 21 svećenika i jednog đakona na zahvalu Gospodinu "što nas je izabrao, što smo zajedno, što njega naviještamo i njemu služimo".

Svaki dopis na Postulaturu blaženog Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni, neka to napomenu u dopisu.

Zahvalni pohod u Krašić

Članovi Udruge sv. Vinka Paulskog, dio katedralnog zbora i dio članova Molitvene zajednice blaženog Alojzija Stepinca, predvođeni župnim vikarom vlč. Josipom Vrančićem, u znak zahvale bl. Alojziju Stepincu za primljena dobročinstva, pohodili su Krašić 12. lipnja ove godine. Zajedno s domaćim vjernicima sudjelovali su u Svetoj Misi u 11 sati, koju je bl. Alojzije redovito slavio izdržavajući zatvor u Krašiću.

Misno slavlje predvodio je vlč. Josip Vrančić, a propovijedao je domaći župnik vlč. Dragutin Kučan. Članovi katedralnog zbora iz Đakova pjesmom su uzveličali slavlje.

Tijekom slavlja pridružili su im se učenici 4. razreda OŠ u Dugopolju, koji su se vraćali sa svoga višednevnog izleta u Zagreb. Nakon mise domaći je župnik hodočasnicima iz Đakova i Dugopolja progovorio s osobi blaženog Alojzija Stepinca i okolnostima njegova zatočeništva u Krašiću.

Skupina ministranata iz Cernika, 30. lipnja 2005. u sobi u kojoj je kao sužanj živio i umro bl. Alojzije Stepinac

DOKUMENTI

Postulatura za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca pripremila je za tisak knjigu izvornih dokumenta i svjedočanstava o djelovanju zagrebačkog nadbiskupa blaženog Alojzija Stepinca za vrijeme 2. svjetskog rata i u poratnom razdoblju. Završetkom 2. svjetskog rata dogodile su se u Jugoslaviji, uvođenjem komunističke diktature, velike nepravde i progoni Katoličke crkve. Tražili su se razlozi i povodi, a često izmišljali i planirali, da se na koljena pred bezbožnu vlast baci Katolička crkva. No, ta je Crkva imala hrabre, odlučne i jasne pastire. U njihovu stavu preživjeli su i Crkva i hrvatski narod jednu od najjačih, sudbonosnih, prekretnica u svojoj povijesti.

U ovom broju donosimo dva dokumenta koji jasno pokazuju u kakvim se vremenima živjelo i kako je djelovao i događaje prosuđivao zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac.

1.

Izjava nadbiskupa Alojzija Stepinca kojom želi pospješiti djelatnost svećenika Tome Sruka u spašavanju i otpuštanju na slobodu 200 građana iz Pakraca, srpskih pravoslavaca, koji su kao taoci odvedeni u logor u Staru Gradišku, te da vlč. Sruk može posjetiti zatočene vjernike i pružiti im vjerničku utjehu.

IZVOR: *Copia publica trans. proc. s. virt. et mart. S. D. Aloisii Stepinac, S. R. E. Cardinalis, Rim 1993., sv. CIX., str. 3398.; Dokumenti nedavne prošlosti, Službeni vjesnik Zagrebačke nabiskupije*, 32 (3. prosinca 1945.), br. 6., str. 36.

IZJAVA

Zauzimanjem kod Poglavnika za vjernike-prelaznike iz Pakraca, koji su odvedeni u St. Gradišku postigao sam da je Poglavnik odmah naložio Ravnateljstvu za javni red i sigurnost u Zagrebu da se stavi u vezu s pakračkim katehetom koji jamči da odvedeni nisu stajali ni u kakvoj vezi s odmetnicima-partizanima, već su bili vrijedni i pošteni građani, pa da se prema nalazu odmah puste na slobodu.

Da stvar što prije uspije, da se nalog Poglavnika što prije izvrši i odvedeni da se vrate svojim kućama, pozvao sam pakračkog katehetu, veleč. gosp. Tomu Sruka u Zagreb, da bude pri ruci Ravnateljstvu za javni red i sigurnost. Nakon izdanih izjava katehete iz Pakraca Ravnateljstvo je poduzelo korake, da se stvar konačno ispita i privede kraju.

Ovime molim vlasti sabirnog logora u St. Gradiški, da se stavi u vezu s Ravnateljstvom za javni red i sigurnost u Zagrebu za što hitnije izvršenje Poglavnikovog naloga oko puštanja na slobodu građana iz Pakraca, zatim da dozvoli gosp. kateheti Tomi Sruku, da posjeti svoje vjernike iz Pakraca, da ih umiri i utješi.

U Zagrebu dne 17. rujna 1942.

Nadbiskup zagrebački i hrvatski Metropolita

Nadbiskup Stepinac na dan blagoslova temeljnog kamena za crkvu Krista Kralja u Zagrebu, 27. listopada 1940.

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati Glasnik "Blaženi Alojzije Stepinac". Ako na vrijeme podmirite svoje obveze prema Glasniku, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik blaženikovih vrlina kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskog naroda. Glasnik može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionik koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem Glasnika sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

2.

Pismo dr. Ivanu Stepincu liječniku u bolnici u Puli, nećaku, sestrinome sinu koji je poradi rodbinske povezanosti s kardinalom Stepincem imao poteškoća u liječničkoj službi te je dugo vremena morao raditi daleko izvan Zagreba i rodnog kraja. U ovome pismu, napisanom tri tjedna prije smrti, kardinal Stepinac izriče svijest odgovornosti za Nadbiskupiju, očituje čistu savjest u odnosu na optužbe kojima ga neprijatelj Crkve nastavlja progoniti te vjeru u konačnu pobjedu Crkve. Zbog toga sokoli nećaka na vjerski odgoj djece i potpuno pouzdanje u Boga.

IZVOR: *ALOJZIJE KARD. STEPINAC*, *Pisma iz sužanjstva*, Zagreb, 1998., str. 360.

Krašić, 20. siječnja 1960.

Dragi Ivo!

Primio sam Tvoje pismo, te Ti srdačno zahvaljujem na čestitci, koju uzvraćam Tebi i Tvojoj obitelji.

Drago mi je da si se dobro snašao na novom mjestu. Sad, kad su na sve stane autobusne veze, ne će ti biti teško skočiti od časa do časa kući.

Što se moga zdravlja tiče, ne vjerujem da će ikada više biti dobro. Međutim zadovoljan sam da mogu svaki dan svetu Misu služiti i obaviti što se u ovim prilikama može na dobro biskupije, koja mi je povjerena.

Možda bi se u drugim okolnostima zdravlje i popravilo. Moji tamničari čekaju da dadem kakovu izjavu, kojom bi kompromitirao Crkvu, a njihov rad pohvalio. Uzalud će čekati, dok mi dobri Bog uzdrži zdravu pamet u glavi.

Savjest mi je čista od svega čime me terete pa nemam što povlačiti, a za Crkvu Katoličku sam siguran, da će izaći pobjednik iz ovoga orijaškog hrvanja u svijetu između dobra i zla. Bog nije nikada izgubio bitke, ne će je ni ovaj puta.

A Tebi stavljam na srce da si djecu uzgajaš u strahu Božjem, jer je to jedina solidna baština, koju im možeš ostaviti. Sve drugo bez Boga ne znači ništa.

Čuvaj se agenata provokatora, da Te ne bi čime zaskočili i naškodili Ti. Dok god se držiš Boga, ne trebaš se nikoga bojati, jer ne govori uzalud Sveto Pismo: "Ime Gospodnje tvrda je kula; pravednik uteče u nju i siguran je" (Izr 18, 10).

Uz blagoslov i pozdrav Tebi i Tvojoj cijeloj dragoj obitelji

† Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

Hodočasnici iz Šibenika u molitvi pred oltarom bl. Alojzija Stepinca u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Krašiću, 28. svibnja 2005.

Litanije blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, smiluj se! Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se! Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se! Gospodine, smiluj se!

Oče nebeski, Bože! Smiluj nam se!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože! Smiluj nam se!
Duše Sveti, Bože! Smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bože! Smiluj nam se!

Isuse, dobri pastiru! Smiluj nam se!
Isuse, jakosti mučenika! Smiluj nam se!
Isuse, učitelju apostola! Smiluj nam se!

Isuse, svjetlosti istinita! Smiluj nam se!
Isuse, dobroto beskrajna! Smiluj nam se!
Isuse, kruno sviju svetih! Smiluj nam se!

Sveta Marijo! Moli za nas!
Blaženi Alojzije Stepinče! Moli za nas!
Pastiru siromašnih! Moli za nas!
Hrabri svjedoče Božje ljubavi! Moli za nas!

Branitelju crkvenoga jedinstva! Moli za nas!
Uzore kršćanske mirne savjesti! Moli za nas!
Zrno umrlo za plodove vječnosti! Moli za nas!
Jasni svjetioniče u tami nasilja! Moli za nas!

Cvijete niknuli u vrtu Božje riječi! Moli za nas!
Blaga roso duhovnih darova! Moli za nas!
Žarka iskro svećeničke duhovnosti! Moli za nas!
Vidljivi smjerokazu kršćanskoj mladeži! Moli za nas!

Čisto ogledalo opraštanja neprijateljima! Moli za nas!
Vjerni nasljedovatelju Kristova križa! Moli za nas!
Navjestitelju Božje istine! Moli za nas!
Uzorni častitelju Blažene Djevice Marije! Moli za nas!

Primjeru ispovjednikâ Kristova imena! Moli za nas!
Prokušani služitelju euharistijskoga otajstva! Moli za nas!
Vjerodostojni pronositelju poniznosti! Moli za nas!
Ljubitelju svete Majke Crkve! Moli za nas!

Tješitelju nevino osuđenih! Moli za nas!
Strpljivi hodočasniče na putu trpljenja! Moli za nas!
Uresu crkvenoga zajedništva! Moli za nas!
Donositelju Kristove radosti ožalošćenima! Moli za nas!

Zaštitniče potlačenih i napuštenih! Moli za nas!
Protivniče svake nepravde! Moli za nas!
Mudri učitelju bogobojaznosti i poštivanja života! Moli za nas!
Propovjedniče pravednosti! Moli za nas!

Gorljivi tražitelju pomirenja! Moli za nas!
Revni graditelju sloge među narodima! Moli za nas!
Budni čuvaru ljudskoga dostojanstva! Moli za nas!
Neprijeporni zagovorniče vrijednosti obitelji! Moli za nas!

Gromki glasu onih kojima je glas oduzet! Moli za nas!
Potporo slabih i odbačenih! Moli za nas!
Neumorni suputniče klonulih! Moli za nas!
Prijatelju svakoga čovjeka u potrebi! Moli za nas!

Postojani stožeru u našim kušnjama! Moli za nas!
Nesebični darivatelju primljenih dobara! Moli za nas!
Promicatelju istinskoga domoljublja! Moli za nas!
Dragocjeni daru Crkvi u Hrvata! Moli za nas!

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta! Oprosti nam, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta! Usliši nas, Gospodine!
Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehe svijeta! Smiluj nam se, Gospodine!

S. Iz ljubavi prema tebi podnio je trpljenja i kušnje.
P. I zauvijek sjaji u tvojoj Crkvi, primivši vijenac života.

S. Moli za nas, blaženi Alojzije.
P. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Gospodine, Bože naš, ti si blaženomu Alojziju Stepincu dao milost čvrste vjere u Isusa Krista i spremnost da trpi za njega sve do mučeničke smrti. Pomozi nam slijediti njegov primjer, da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio i služili Crkvi kako joj je on služio. Po Kristu Gospodinu našemu. O. Amen.

VRANEKOVIĆEV DNEVNIK

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Blaženik je u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. I tu je bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Tako je u pismu poslanom 11. siječnja 1960. upravitelju župe Delnice vlč. Antunu Brnadu, dakle, mjesec dana prije smrti, napisao:

Dragi velečasni!

Primio sam Vašu cijenjenu čestitku, na kojoj Vam srdačno zahvaljujem i koju isto tako uzvraćam i Vama i svima Vašima, napose časnim sestrama.

Moje pismo dakako ne može poštom do Vas, jer ili ne bi nikada stiglo ili bi stiglo tko zna kakovo, makar uz moj potpis.

Ja sam još uvijek pod najstrožom paskom danju i noću. Međutim, ne žalim nijednog dana ni časa, jer znam o čemu se radi. Kad bi Katolička crkva popustila u ovoj borbi, onda bi život na zemlji postao potpuno besmislen. Moglo bi se desiti da materijalizam, koji bi čovječanstvo ispovijedalo, donese momentalni "visoki standard života". Ali je stoposto sigurno, da će uz taj visoki standard života u materijalnom pogledu, moralni standard pasti na nulu, a kad on padne na nulu, onda će ljudsko društvo automatski postati ogromna razbojnička špilja i konačno tamnica i ludnica. Za ovu tvrdnju ne treba biti prorok, nego treba samo malo poznavati povijest Crkve i svijeta.

Zato budite revan u službi Gospodnjoj! Čuvajte se bilo kakovih političkih akcija, ali isto tako budite neustrašiv u obrani Evanđelja, prava besmrtnih duša, napose mladeži. Katolički svećenik nikada ne smije biti malodušan, pa ni onda, kad na oko sve izgleda izgubljeno. Za Boga ništa ne može biti izgubljeno, pa prema tomu ni za onoga koji se Boga drži i komu je On alfa i omega svega njegova djelovanja. A to mora biti svakome svećeniku.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

† Alojzije kard. Stepinac

nadbiskup zagrebački.

Imao je blaženi Alojzije proročkog duha. Pridolazio mu je iz činjenice što je događaje u svijetu promatrao s gledišta Svetoga pisma koje je svakodnevno čitao, razmatrao i njime nadahut jačao sebe i povjereno mu stado. To se uočavalo tijekom svibnja, lipnja i srpnja 1953., kad se prvi put suočio s bolešću koja će biti uzrok njegove prerane, mučeničke smrti. Neprijatelj joj se veselio! Miha Marinko će u ime Komunističke partije javno navijestiti očekivanu Stepinčevu smrt "do proljeća". Ali je Gospodin svoga pouzdanika, kao kompas i utvrdu, sačuvao svojoj Crkvi kroz vrijeme kušnje još sljedećih šest godina.

***

7. V. 1953.

Dr. Bogičević, sa gđom, č. s. Stella i Pišonić. Pregledali Eminenciji krv i urin. Krv zabrinjuje. Previše crvenih krvnih zrnaca. Urin je dobar. Dr. Bogičević određuje da se Eminencija potpuno odreče vina. Ono mu je tako dobro došlo, a sada eto ne smije. Sâm je toliko puta ustanovio da čim prestane malo piti, odmah i probava zataji. "Cijeli sam život pio vino osim u orfanotrofiju, a eto sada ne smijem. Neka bude! Znam samo da tako neće moći dugo ići..." Kod jela pije himber s limunom i kiselom vodom. - "Sve te mješavine ne vrijede jedne čaše vina" - rekao je. Narav mu traži upravo ovu malu okrepu, ali liječnik odlučno veli: ne!

8. VI. 1953.

G. [...] uspio dovesti ovamo preko Slavetića o. Ciprijana i preč. g. Rusana. Javljaju Eminenciji, da će konačno biti suspendirani Đureković, Krakar i Tudan.

***

Neki roditelji brane djeci poći na proštenje u Ozalj, jer je tamo organizirani svećenik. - "Pravo mu budi!" (E.)

***

Veliko je nevrijeme. Tmurni oblaci, silan vjetar, preko dana sparina. Večer je. Zvono poziva ljude na molitvu. Eminencija šeće pred kućom i moli... "Izmolio sam i egzorcizam... Molim, neka se dragi Bog smiluje ovom jadnom narodu..."

9. VI. 1953.

Dolaze časne sestre Izidora i Anuncijata[1] Saopćuju da je nalaz Eminencijine krvi od prekjučer vrlo negativan. Zdravstveno stanje je ozbiljno! Po njihovom ne bi smio jesti mesa, osim ribe. Čašu vina također na dan. On će međutim slušati liječnika. Gubi apetit. Radi toga mnogo trpi, ali strpljivo! Kad sam mu spomenuo da vidim kako mu je to teško, on samo kratko odgovori: "Neću valjda biti rob vina!"

9. VI. 1953.

Zanimaju ga izbori u Italiji. "Služit ću devet Svetih Misa ako pobijedi desnica. U političkom pogledu mi se od desnice nemamo kao narod ničemu dobru nadati, no danas je važno da u srcu kršćanstva ne prevlada bestijalni komunizam... Kako bi teško bilo Svetom Ocu... A ovako nadati se da će se u budućnosti stišati jednom te strasti i aspiracija na našu obalu i Istok... Lice će se svijeta izmijeniti...!"

Bl. Alojzije Stepinac u pratnji Giuseppea Masuccija, tajnika papinog izaslanika pri hrvatskom episkopatu za vrijeme NDH, nadgleda izvođenje radova pri izgradnji Karmela bosonogih karmelićanki u Brezovici 1941.

10. VI. 1953.

Na šetnji, govoreći o izborima u Italiji, rekao je: "Više ne žalim u borbi protiv ovog antikrista i pakla žrtvovati sve - svaki dan ... i život..." Aludirajući na to što uzima lijekove za jačanje, protiv bronhijalnog katara, za probavu, što ne pije vina, ne jede mesa, zasužnjen, mnogi ne mogu do njega i sl. - kaže: "Eto tako Gospodin pred svršetak oduzima čovjeku jednu po jednu ovozemaljsku stvar..." Sve to prima kao pobudu da još više misli na svoj svršetak!

***

Danas je prije podne izvanredno sat i pol ostao moliti u crkvi pred Presvetim. To inače nije njegovo uobičajeno vrijeme za molitvu. Mislim da je molio za Svetog Oca i za potrebe Crkve uopće, a posebno u Italiji. Poslije te molitve bio je cijeli dan neobično vedar i raspoložen.

***

Sve događaje promatra kroz prizmu Marijinih obećanja. Na šetnji kod Sv. Ivana opazi kako se neki dječak igrao, a krava mu ode u kvar - u kukuruz. Dolazi gospodar ove oranice - i u srdžbi opsuje Boga.

"Ah, vidite... Jadnik... Dajte ovakve zgode upotrijebite u propovijedi... Da nije bilo one štete, ne bi ovaj jadnik bio izazvan na psovku...!"

11. VI. 1953.

Danas sam bio na razrezu poreza u Jaski. Odredili mi manje nego prošle godine, ali za moje mogućnosti daleko previše: 57.700 din. - Rado bi mi on pomogao, ali nema. "Oh, kako bih želio vidjeti obnovljene župnu crkvu i kapelu sv. Ivana, ali nemam sredstava!" - rekao je više puta.

13. VI. 1953.

Išao sam na Vrhovni sud u Zagrebu zbog moje tužbe za porez iz 1951. godine. Rekoše mi da je stvar načelno riješena i sada će rješavati pojedinačne žalbe, odnosno tužbe. - Kod razreza poreza u Jaski kazali su za mene: "Lako on plati kad ima kod sebe biskupa."

---

[1] VOLODER, Anuncijata (Kata) rođena je 30. rujna u Travniku. Prve redovničke zavjete u Družbi ss. milosrdnica u Zagrebu položila je 15. kolovoza 1935. Po struci je bila inženjer kemije. U razdoblju od 1951. do 1955. živjela je u kući matici u Zagrebu, a radila je u Institutu za medicinska istraživanja u Zagrebu.

14. VI. 1953.

Dr. Bogičević, Pišonić. Liječnik saopćuje da je krvni nalaz vrlo negativan. Uz vino ne smije Eminencija više trošiti ni meso. Koristit će mu slezena od teleta i svinje. Dr. Bogičević saopćio Ministarstvu unutrašnjih poslova da je za Eminenciju potrebno liječenje u Zagrebu, i doista, već ...[2]

15. VI. 1953.

Dolazi liječnička komisija, pet hematologa, što ih je poslalo Izvršno vijeće, da ustanove stvarno zdravstveno stanje.
Bili smo na šetnji u Krnežiću. Dolazi pred nas vlč. g. Petrović i javlja dolazak neke komisije. Za čas evo šofera s autom pred nas. Eminencija zabrinut, što da učini? - Silno se na šetnji uznojio i neugodno mu je da takav stupi pred liječnike. Dođemo u dvorište. Tu su čekali - pet njih. Jedan od liječnika stupi pred Eminenciju, predstavi se. S drugima se nije zdravio[3], nego se samo kratko ispriča da će se presvući, jer je znojan - i ode u sobu. Otpratim ga, a zatim liječnike uvedem u svoju kancelariju. Ponudim ih rakijom...

***

Eminencija najprije pozove vođu te komisije. Taj je bio dr. Medur - partijac - liječnik Udbe iz Zagreba. Izjavi mu da ne želi primiti komisiju u ovakvim okolnostima. Mislio je naime, što će meni liječenje u Zagrebu pod vječnim nadzorom, kao u Lepoglavi i sada ovdje...
"Imade nalaz mojih liječnika. Ako to nije dosta - u redu, ja ostajem tu, i liječit ću se koliko bude moguće ovdje." - Dr. Medur se ispričavao da oni vjeruju nalazu liječnika, ali da su ovdje hematolozi koji su stručnjaci baš za njegov slučaj." - "Hvala. Ne trebam!" - kratak je bio ponizni[4] Eminencijin odgovor...
Kad je dr. Medur to u kancelariji ostalima priopćio, čudili se, skanjivali i govorili da je njihov pohod ovamo stručni posao, koji nema nikakove veze s ostalim stvarima... da je Eminencija prema nalazu dra Bogičevića teški bolesnik, a to i mi vidimo već iz toga kako u licu izgleda - rekoše. A ja njima:

Zagrebački nadbiskup dr. Alojzije kard. Stepinac kao zatočenik komunističkog režima u Krašiću; liturgijsko ruho ne može sakriti boležljivi izgled zasužnjenog nadbiskupa

"Gospodo! Okolnosti što ih Eminencija spominje takve su naravi da se nikako ne mogu dijeliti od ostaloga. Eminencija stoga i nije mogao drugačije postupiti nego što stvarno jest."
Jedan od liječnika dao nam je za pravo kad je rekao kratko: "Imate pravo, čovjek je jedno!" Iz svega se vidi da Partiju zabrinjuje Eminencijin slučaj. No, drski su kad u komisiji nije bilo ni Bogičevića, ni Šercera, ni Riesnera.

16. VI. 1953.

Dr. [...] priča nam o nekim nerazboritim potezima Samboleka. Eminencija neprestano skreće razgovor na drugo. Teško sluša kad se govori o nečijim slabostima.

***

Veseli ga dobar duh karmelićanki s Vrhovca. "Utješno je što kod nas imade toliko svećeničkih i redovničkih zvanja."

19. VI. 1953.

Dolazi vikarica SMI č.s. M. Nepomučena Bazijanec[5] Hoće im oduzeti Antunovac. Časna majka odlučno odgovara: "Ne idemo iz svoje kuće!"

---

2 Nedovršeno u izvorniku

3 bili su malo postrani

4 Riječ teško čitljiva, ali je prema rukopisu najsličnija riječi "ponizni"

5 BAZIJANEC s. Nepomučena (4.XII.1902.- 22.II.1975.). Prve je zavjete položila 6.I.1922. u Sarajevu. Vikarica služavki Maloga Isusa.

20. VI. 1953.
Djevice iz Karmela-Brezovice i Mira Kadej došle - i čestitaju Eminenciji imendan.

***

[...] Vrlo se [...].
Ne znam zašto! Eminencija kod tog susreta zamišljen i neraspoložen.

***

Dolaze autom vlč. gg.: Margetić iz Duge Rese, Petrović iz Leskovca i Mihelčić iz Cerovca. Eminenciji na poklon donose jedno janje.

21. VI. 1953.
Sv. Alojzije - imendan Eminencije. Kao prošle tako i ove godine najljepša čestitka Eminenciji ovdje bili su - prvopričesnici. Pod misom on je govorio od srca k srcu u pravom smislu djeci i roditeljima, a onda je sâm podijelio djeci prvu sv. Pričest. Ja sam dotle pričestio roditelje.

Iza Svete Mise bilo je pred župnim dvorom skromno, ali srdačno čestitanje. Tu su bili lijepo okićeni stolovi - sve u bjelini - gdje će prvopričesnici doručkovati. Narod je stao u špalir između crkve i župnog dvora. Dopratio sam ga iz crkve do župnog dvora i tu mu čestitao u ime cijele župe. "Naš dar Vama jest vjernost, poštovanje i molitva." To sam istaknuo. A posebno neka primi dar: molitve i žrtvice prvopričesnika kroz sve vrijeme dok su se pripravljali za prvu sv. Ispovijed i Pričest.

Govori zatim djevojka-pjevačica Anka Šimecki ovaj govor:

"Vaša Uzoritosti, Preuzvišeni gospodine, gospodine Kardinalu i nadbiskupe!

Ljubimo Te naša diko,
Jer si glavar srcu drag,
Jer si s našeg roda niko
Svima mio - svima drag.

Nema katoličkog i hrvatskog srca, koje Vam danas ne bi željelo uskliknuti ove riječi. Dok je tolikima nemoguće, da Vam ovdje izraze svoje želje i čestitke za dičan imendan, mi smo evo sretne, da smijemo stupiti pred Vašu uzvišenu osobu. Ne možemo i ne znamo slabim riječima iskazati, što bi odgovaralo Vašem visokom dostojanstvu. Znamo samo da ste Vi naša dika i ponos. Sa slavnim svojim imenom pronijeli ste cijelom svijetu i ime Krašić.

Nadbiskup Alojzije Stepinac u kući trgovca Miloša Ulemeka na Zrinskom trgu u Karlovcu, vjernika Srpske pravoslavne crkve

Ponosni smo da Vas je odgojila krašićka majka, čije su žrtve i molitve urodile krasnim plodom. Njezina svijetla i draga uspomena bit će uzor našim majkama, da i one vode djecu k Bogu, od koga su ih i primile.
Od brojne i blagoslovljene obitelji Gospodin Bog je izabrao upravo Vas - najmilijeg. Pozvao Vas je u uzvišeni svećenički stalež. Vjerno ste odgovorili ovom Božjem pozivu. Dobri i pravedni Bog uzvisio Vas je zato nad sve hrvatske sinove. Oni danas u Vas upiru oči. Željni su čuti jednu barem riječ, jer ih ona diže i jača u borbi za vremeniti i vječni život.

Danas se pridružujemo mnogim hrvatskim sinovima i kćerima, koji Vam iz svih strana svijeta u duhu šalju izraze vjernosti govoreći onu:

'Zato na Tvoj mili glas
Eto svuda, eto nas.
Il' u vatru il' u boj
Dušom, tijelom svak je Tvoj!'

A mi ovdje svoje čestitke izričemo našom molitvom za Vas: "Gospodine Bože Svemogući, čuvaj našega kardinala nadbiskupa na proslavu svoje Crkve i spas hrvatskog naroda!" Živio! Živio!- orilo se i do ušiju nesretnih stražara, udbaša i dalje.

Zbor je zatim zapjevao gromko upravo prigodnu pjesmu "Kardinalu našemu". /Prilog ovdje/[6] Seminarac Ivica Penić recitira zatim jednu čestitnu pjesmu. Slijedi zborni pozdrav ministranata. - Pristupi konačno u bjelini i sa zlatnim krilima kao pravi anđeo Ljerka Mrzljak - djevojčica[7] i izgovori ovu pjesmu:

6 Ni tekst ni note ove pjesme nisu sačuvani, niti se za njih zna.

7 Danas dr. stomatologije. Udana je za odvjetnika Ivicu Penića. Živi u Zagrebu.

"Kad sam sinoć zaspat htjela
Tad me ruka lijepa, bijela
Odvede u raj.
Anđelići tu su mali
Novo ruho meni dali
Ovu lijepu haljinicu.
Zlatnu krunu na glavicu
Na ramena laka krila
Ne bi l' njima slična bila.
Anđeo mi čuvar reče:
Ti ćeš biti anđeo sreće
Uzoritom svud - na uslugu bud!
Njemu naime nije lako
Na toj teškoj službi tako.
Zato ja obećah Bogu,
Da ću činit sve, što mogu.
Da ću jačat sile Tvoje
Ispunjati želje Tvoje.
Još ću više molit za Te,
Da anđeli mali svud Te prate!
Živio!...

Zbor zapjeva tada: *Mila pjesmo, daj zaori...* /Prilog ovdje/[8] Eminencija nepomično, spuštene glave, s biretom u ruci - na prsima ovo je slušao i kratko odgovori: "Hvala vam. U zahvalu evo vama i vašima moj biskupski blagoslov."

Bl. Alojzije Stepinac kao sužanj u Krašiću moli pred glavnim oltarom župne crkve Presvetoga Trojstva

U momentu svi smo klekli i primili blagoslov. Slijedi doručak za djecu. Eminencija ponovno došao među djecu. Bilo je veselo. Dijelio im je uspomene na prvu sv. Pričest. Slikao se s djecom. Poslije podne slikali se s njim preč. Šimečki, časne sestre i ja. Na objedu bio je brat mu Juro i šogori, Stepinac Mijo i Mrzljak Juro.

20. VI. 1953.

Vraćali se sa šetnje i kod bunara pri župnom vrtu htio nas snimiti neki nepoznati gospodin. Eminencija otkloni to. Dođe u kuću. To je iz Njemačke - iz Remagena na Rajni g. Knieps, viši željeznički činovnik - uzoran katolik. Zadržali smo ga i na večeri. Pred kućom je sada snimio Eminenciju. Milicija se zanima tko je taj čovjek, i sami mu potraže stan!

24. VI. 1953.

Godišnjica biskupskog posvećenja. Sv. Misu imao je kod Sv. Ivana. Lijepo je obnovljen toranj kapele u vremenu od 26. V. do 6. VI. o. g. To ga veseli. Žali što nema sredstava za daljnji popravak kapele Danas začudo nikoga nema iz Zagreba ovamo... Iza Sv. Mise gleda vjerni narod, kako se putevima i stazama na sve četiri strane vraća svojim domovima. "Nikada ne ću zaboraviti, kad sam kao dijete dolazio ovuda po stazi ovamo. To je za sve nas bilo posebno veselje..."

25. VI. 1953.

Fra Mirko Validžić[10] - franjevac Provincije Presvetoga Otkupitelja uspio se prebaciti ovamo jednim kamionom.

26. VI. 1953.

Po važnom poslu išao sam danas u Zagreb do dr. Bakšića. Uto su autom preko Slavetića došla ovamo četiri franjevca iz Zagreba: OO. Dioniz, Leo,[11] Kazimir,[12] i Eminencija ih zadržavao na objedu, no oni su naručili objed u samostanu u Jaski - i tamo su se svratili.

27. VI. 1953.

Dolazi dr. Bogičević, internist dr. Popović i s. Stella. Uzimaju krv i analiziraju. Od prošlog puta stanje se pogoršalo, makar se uzdržavao od vina i mesa. Od šest milijuna crvenih krvnih zrnaca broj se popeo na 8 milijuna i 200 tisuća. Stvar zabrinjuje. Eminencija je teški bolesnik. Pojavljuje se silno crvenilo u licu. Svaki čas može doći do tromboze u mozgu - i onda smrt! Navečer opet dolaze Pišonić i sestra Stella, i uzima još 20 kubika krvi.

---

8 Ni tekst ni note nisu sačuvani kao prilog Dnevniku

9 Toga su dana prvopričesnici za doručak bili počašćeni bijelom kavom i pecivom, koje su za njih ispekle časne sestre

10 VALIDŽIĆ, Mirko (31.V.1920.-). Svećenički red primio je 15. kolovoza 1943.

11 LOVRENČIĆ, Franjo o. Leo (5.X.1913.-1.III.1991.) OFM. Poznati zagrebački propovjednik. Za svećenika je zaređen 7. srpnja 1940.

12 ĐURMAN, Tomo o. Kazimir (19.XI.1915.-17.VII.1999.), OFM. Od 1966.-1972. bio je provincijal. Za svećenika je zaređen 7. kolovoza 1938. Ime četvrtog franjevca nije upisano.

***

Iste večeri javljaju Vatikan i London da sutra dolazi u Krašić liječnička komisija jer je Kardinal teško obolio. Liječnici govore da je to rijetka bolest. Specijalisti za liječenje ove bolesti su u Njemačkoj - u Friburgu[13]i u USA - Los Angelesu.

28. VI. 1953.

Danas je imao ranu Sv. Misu kod Sv. Ivana, tako da ne bude znojan i umoran kad o podne dođu liječnici. Gore nije htio ići kolima, premda su ga čekala. Pješice smo pošli.

***

Dolaze liječnici: dr. Bogičević, dr. Sučić, dr. Šercer, dr. Riesner, Pišonić. Pregled s vađenjem krvi i konzultiranje trajalo je sat i pô. Izvadili pola litre krvi. Predložili Eminenciji liječenje u Zagrebu.

Vlast se s time slaže, ali on treba to zamoliti. "Makar umro ovdje, ja njih ne tražim ništa - ja ih dobro poznam!" Liječnici žele isposlovati da ode na liječenje u Švicarsku. Eminencija bi pristao na to kad bi imao stopostotno jamstvo da će smjeti natrag se vratiti. Ali tko mu to može ovdje jamčiti! Od danas može kod obroka uzeti čašu vina i nešto mesa.

29. VI. 1953.

Danas posjetio Eminenciju vlč. g. Kadlec s roditeljima i 9 seminaraca iz jaskanske župe. Jedan između njih lijepo je pozdravio Eminenciju. On im odgovara, potičući ih da ustraju u zvanju jer će kao svećenici najviše koristiti narodu.

Sve smo ih zadržali na užini i zajedno se slikali.

30. VI. 1953.

Zaželio je da se okupa u Kupčini. Odem biciklom tamo da vidim je li sigurno i nikoga da nema u blizini. Pođemo zatim. Putem mi veli: "Ako mi i ne uspije danas da se kupam, makar to želim, moram biti zahvalan Gospodinu jer sam se toga toliko naužio u životu... Malo ih je, koji su se ovdje toliko kupali kao ja"... -

I tako eto jedan zatočeni Kardinal kupa se u seoskoj rječici - na najobičnijem mjestu među grmljem i trnjem...!

[13] Riječ je, zapravo, o gradu Freiburgu

1. VII. 1953.

Stigli ovamo dr. Ujčić[14] s tajnikom Česlavom, i dr. Lach. Dr. Ujčića pustili ovamo, jer je Eminencija teško bolestan. Nasamo - bez Lacha - razgovarali su. Na objedu ostali. Dr. Ujčić vedar i čvrst. Dr. Lach pesimistički gleda na svećenički podmladak. Eminenciju boli taj pesimizam, jer naprotiv kaže on: "Već sada, a kad ovaj pakao mine, imat će i svećeničkih i redovničkih zvanja ..., pa čak i za misije!"

***

Na večer dolaze dr. Riesner, dr. Bogičević, dr. Popović i Pišonić. Opet uzeli Eminenciji pola litre krvi. Ne znam danas koliki je broj crvenih krvnih zrnaca. [...], nego što se tiče hrane samo, da znademo Eminenciji što bolje pružiti.

Eminencija [...]. "Vi budite samo mirni"-rekao mi je!

[14] UJČIĆ, Josip, r. 10.II.1880. u Starom Pazinu. Za svećenika zaređen 1902., 1936. imenovan je beogradskim nadbiskupom. Od 1946. do 1961. vršio je dužnost predsjednika bikupskih konferencijsa katoličkog episkopata u Jugoslaviji. Umro je u Beogradu 24.III.1964.

Nadbiskup Alojzije Stepinac nosi križ obavljajući pobožnost Križnoga puta ulicama Jeruzalema u srpnju 1937.

2. VII. 1953.

Jučer i danas na groblju je imao Sv. Misu u kapeli Majke Božje Žalosne, kao na godišnjicu očeve smrti i pokopa.

***

Danas se dva puta kupao u Kupčini. Neobično je raspoložen.

***

Prijeti nevrijeme - tuča. Odmah moli egzorcizam... Zabrinut je za prirod i žali "jadni ovaj narod".
"Nije li to očita kazna Božja, tolike poplave u Engleskoj, Francuskoj, Holandiji, Japanu i kod nas."
Jučer je Lach spomenuo da se održaje sastanak incijativnog odbora u Bjelovaru. Novosel[15] iz - urđevca pita što da radi? - Eminencija: "Da su se oduprli u početku, otpala bi svaka borba!"

3. VII. 1953.

Dr. Popović i s. Stella opet uzeli krv za analizu. Stanje se poboljšalo. Broj crvenih krvnih zrnaca snižen na 7 milijuna. No, to još nije utješno. To još nije stvarno poboljšanje, nego uslijed vađenja 1 litre krvi + ono što je izvađeno prigodom analize. - Liječnici nastoje dobiti efikasan lijek iz Švicarske ili Austrije. Oni su za to da Eminencija ide na liječenje u inozemstvo. No, on ni čuti neće o tome, jer nema nade u ovim prilikama za povratak!

***

Silno ga boli što neki svećenici nasjedaju "Staleškom udruženju". Boli ga i to što s takovima Duhovni stol odlučno ne postupa.- "Mi bismo sada, dakle, morali spašavati ovu nevolju i sramotu[16] koje se cijeli svijet hoće otresti! ... Kako lažu! Kako se mogu dotle pretvarati da su prijatelji klera. Zar nije to krajnja drskost!"
Svjećar Wagner iz Samobora bio ovdje. Večerao je ovdje i prespavao. Milicioner ga ujutro pred autobusom legitimirao.
Budno paze na svakoga tko ulazi k nama!

4. VII. 1953.

Opet se kupa u Kupčini. U 10.45 idem gledati je li prilika za kupanje - tj. ima li u blizini ljudi. Vratim se i javim da nema danas ništa od kupanja jer je voda mutna.

---

15 NOVOSEL, Jakov (17.VII.1900.-25.X.1956.) Župnik u Đurđevcu (1928.-1956.)

16 komunistički režim

Nadbiskup Alojzije Stepinac na tečaju malih križarica

Vjerojatno je u Žumberku pala obilna kiša.
"A ima li u blizini ljudi?" - pita me. "Nema nikoga!" - kažem.
"E, onda idem. Ne smeta, što je voda malo mutna. *Carpe diem!*"[17] - i nasmije se.
Kupanje ga silno osvježuje. Voda je narasla i može plivati. - "To mi je nešto najmilijega u životu. Od svih razonoda i športa najviše sam volio kupanje. I ne mogu se potužiti da mi je Gospodin uskratio. Naužio sam se toga u mladosti do mile volje..."

5. VII. 1953.

Imao je ranu Sv. Misu i propovijed jer je oko podne očekivao liječnike, koji međutim nisu došli.

***

Opet je primio pismo od Meštrovića. Pred dva dana on je i za nj napisao list, čestitku prigodom 70. rođendana. "Baš mi je drago"- veli - "što je Meštrović postao duboko religiozan... Cijelo njegovo pismo jest jedna kontemplacija - ispovijest duboke vjere - dubokog i živog proživljavanja vjere. Centar njegovih misli jest Učitelj iz Nazareta... "

***

Dolaze danas Djevice iz Karmela u Brezovici. Nisam bio kod kuće. Dolaze s velikom bojazni da će Eminenciju naći mrtva ili barem *in extremis*.[18] Časna Majka Regina Terezija[19] šalje mi pismo u kojem mi saopćuje iste osjećaje. Šalje mi knjižicu "Duhovni ugovor sa Gospodinom Bogom našim", što ga je sklopio i potpisao Eminencija još kao nadbiskup koadjutor 17. II. 1936. g. Njegova je želja da mu se ta knjižica stavi u lijes. Misleći časna Majka da su Eminenciji zadnji časovi, šalje tu knjižicu da se ispuni Eminencijina želja.
Šalje mi i dva škapulara. Jednog da na nj stavim kad umre, a onog što nosi da kao zadnju relikviju poklonim Karmelu... Stvarno vidim da je opreznost potrebna i mislio sam na to, što ako ovdje premine. - O Bože, sačuvaj nam ga u ovim teškim časovima borbe. - A, ako i premine, svetac će još više stajati na braniku naših ideala. - Sve moli za nj. S narodom molim za nj u crkvi, a to čine i drugi svećenici.

6. VII. 1953.

Eminenciju posjetili: Đuran, Kribl (Koprivnica), V. Golubić[20] i A. Gabrić (Subotica). Kod užine također Eminencija bio s njima. Dugo smo razgovarali. Veseli ga svaki posjet svećenički. Radostan je što može dati ohrabrujuće savjete!

***

Č. s. predstojnica bila u Karmelu - u Brezovici. Sestre su vesele bile što sam im odmah javio da je zdravlje Eminencije ipak bolje nego li su mislile. Iste su htjele poslati ovamo i odijelo za Eminenciju - za slučaj smrti. Javio sam im neka za sada bude kod njih.
Župnik u Brezovici bio je toliko uznemiren da kod Sv. Mise, kad je vjernicima saopćio bolest Eminencijinu i za nj molio, od ganuća ni *Credo* nije mogao zapjevati. Nije kod kuće mogao pričekati kad su se 5. o. mj. Djevice vraćale iz Krašića, nego je na stanicu u Leskovac išao pred njih da čuje kako je!

7. VII. 1953.

Eminencija u zadnje vrijeme primio tri paketa od Stipanovića - poslanih na moje ime. Meni poslao opet 50 dolara. To je do sada 200 dolara. Kolega Kosina šalje mi iz Rima paket od 18 kg preko Calmus-firme i 4 vreće brašna. Začudno je što nakon stanovite pauze opet stizavaju paketi.

***

Preko Samobora i Žumberka stigao ovamo nizozemski novinar g. A. den Doobard - sâm autom.[21] Isti je i prošle godine bio ovdje. Protestant je. Otac mu je pastor. Po svemu izgleda objektivan u pisanju i govoru. Ja sam bio u Jaski, i Eminencija ga zadržao na objedu. Govori Eminenciji kako je Miha Marinko izjavio da još najdulje do proljeća, i onda će nestati-umrijeti Eminencija. I ostali ministri da se tomu vesele. Eminencija će na to:
Zaboravljaju oni da Gospodin Bog upravlja sudbinom ljudskih života, a ne gg. ministri. Uostalom, ako i umrem, sa mnom ne umire Katolička crkva! Ona će i dalje živjeti - i procvasti."
"Stekao sam uvjerenje", kaže Nizozemac, "da su jugoslavenski vlastodršci sve nastojanje sveli na to da se ne čuje za Stepinca, da ga se zaboravi... Holandske novine mnogo pišu o Vama i Vašoj bolesti. Prikazuju Vaše stanje kao lagano - postepeno umiranje..."
Vidim iz toga da je i ta Eminencijina bolest posebni Božji zahvat. I opet je njegovo ime potreslo srca onih koji ga štuju, a i neprijateljâ!

---

17 Iskoristi dan.

18 U stanju umiranja.

19 TRBLJANIĆ, Regina Terezija od Isusa, rođena u Sarajevu 3.III.1898. U karmelski samostan u Innsbrucku stupila je 5.VII.1927. Vječne zavjete položila je 23.I.1932. S tri druge sestre, na poziv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca dolazi u Zagreb, u Brezovicu, gdje 24.V.1939. osniva prvi hrvatski Karmel. Umrla je u Brezovici 22.VI.1984.

20 GOLUBIĆ, Đuro (11.IX.1916.-22.V.1988.). Upravitelj župe Gora (XII. 1953-V. 1955.). Župnik u Topuskom (1955. - 1961.)

21 Stanuje u vili br. 24 - Medveja kod Lovrana

KAZALO

IMPRESSUM

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeni ključni naslov: Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca te časopis svih njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. 12 (2005.) Broj 3-4

Cijena: 5 kn; za inozemstvo 2 eura ili 3 USD

Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura blaženog Alojzija Stepinca
Kaptol 31
10000 Zagreb

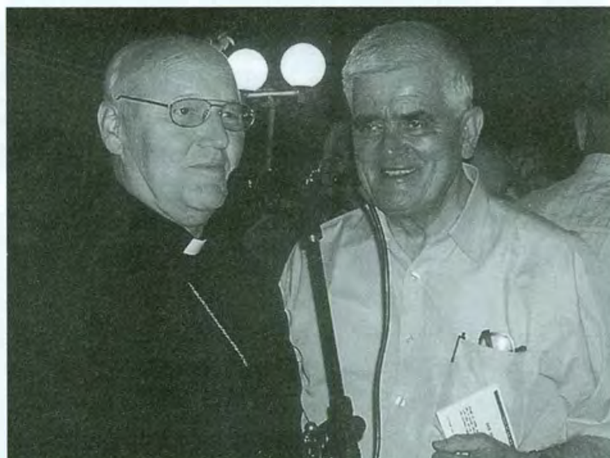
Uređuje i odgovara:
dr. Juraj Batelja,
Kaptol 4
10000 Zagreb

Adresa uredništva:
Postulatura blaženog Alojzija Stepinca
Kaptol 31
10000 Zagreb
telefon/fax: (01) 4894 879

"Spomen-zbirka iz ostavštine blaženog Alojzija Stepinca", Kaptol 31,
10000 Zagreb,
telefon: (01) 4894 879 ili
e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr

Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva "čudo", "svetost", "svetac" i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva.

Lektorica: Marina ČUBRIĆ, prof.
Tisak: Tiskara Offset Markulin

Mons. Marko Culej, biskup varaždinski, i mons. Josip Šimac, župnik Voloskog, na proslavi 40. obljetnice misništva u Voloskom, 21. lipnja 2005.

Vlč. Josip Ružman, župnik župe bl. A. Stepinca u Velikoj Gorici s hodočasnicima članovima Učiteljskog vijeća OŠ Eugena Kumičića - Velika Gorica, 13. svibnja 2005.

Nadbiskup Stepinac moli posvetnu molitvu hrvatskog naroda Majci Božjoj Bistričkoj, prigodom hodočašća grada Zagreba i krunjenja njezinoga kipa, 7. srpnja 1935.

"Zdravo, Presveta Djevice i Majko Božja Marijo, moćna zaštitnice naše drage domovine Hrvatske! Premda nevrijedni da Ti služimo, no ipak uzdajući se u ljubav i divnu blagost Tvoju, izabiremo Te danas pred cijelim dvorom nebeskim za gospodaricu, odvjetnicu i majku svoju i cijeloga našega naroda te čvrsto odlučujemo da ćemo Ti drage volje i vjerno služiti. Molimo Te usrdno da nam svima uz prijestolje božanskog Sina isprosiš milost i milosrđe, spasenje i blagoslov, pomoć i zaštitu u svim pogibeljima i nevoljama. Ti si kraljica i majka milosrđa, pomoćnica kršćana i tješiteljica žalosnih, za to Ti iskazujemo svoje djetinje pouzdanje, kako Ti je naš narod vazda kroz vjekove iskazivao. Tvojoj majčinskoj zaštiti preporučujemo svoje duhovne i svjetovne poglavare, cijelu našu domovinu i naš narod u ovim teškim vremenima kušnja. Izmoli nam svima vjernost i ustrajnost u katoličkoj vjeri, da u krilu svete Crkve provodimo dane u miru i bez straha, u blagostanju i poštenju i tako zavrijedimo doći jednoć do vječnog života, da slavimo ondje trojednoga Boga u vijeke. Amen."

Učenici osmog razreda OŠ Ruđera Boškovića - Grude (BiH) na povratku sa svog maturalnog putovanja kroz Hrvatsko zagorje pohodili su Krašić 24. svibnja 2005. i još bolje upoznali lik bl. A. Stepinca. Pozorno su saslušali katehezu o njemu i pomolili mu se.

Svećenici jubilarci o 40. obljetnici misništva ulaze u crkvu sv. Ane u Voloskom proslavljujući obljetnicu ređenja i "Stepinčeve dane", 21. lipnja 2005.

Mons. Juraj Batelja, postulator, govori o bl. Alojziju Stepincu na otvorenju izložbe slika i kipova bl. Alojzija Stepinca i sluge Božjega Ivana Pavla II., u crkvi sv. Roka u Voloskom, upriličenoj prigodom "Stepinčevih dana 2005." i proslave 40. obljetnice misništva svećenika zaređenih 1964., 21. lipnja 2005.

Osma obljetnica beatifikacije kard. Stepinca

U ponedjeljak 3. listopada navršava se 8. obljetnica otkako je Ivan Pavao II. u Mariji Bistrici proglasio blaženim mučenika zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca. Novoga blaženika Papa je predstavio sljedećim riječima:

"'Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom' (Iv 12, 26). Dobri Pastir je za blaženoga Alojzija Stepinca bio jedini Učitelj: Kristov je primjer sve do kraja nadahnjivao njegovo ponašanje te je položio i život za stado koje mu je bilo povjereno u posebno teškom povijesnom razdoblju. U osobi se novoga blaženika spaja, da se tako izrazim, cjelokupna tragedija koja je pogodila hrvatsko pučanstvo i Europu tijekom ovoga stoljeća obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. On je sada u nebeskoj slavi okružen svima onima koji su, kao i on, dobar boj bili, kaleći svoju vjeru u kušnjama i nevoljama. U Njega danas s pouzdanjem upiremo svoj pogled išćući njegov zagovor.

'Oče, proslavi ime svoje!' (Iv 12, 28). Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojem narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati. Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik. Dobro je znao da se ne može popuštati kad je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati. Zbog toga mu je bilo draže prihvatiti patnju negoli izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano

Kristu i Crkvi. Nije bio sam u tomu hrabrom svjedočenju. Uza nj su bile i druge odvažne osobe, koje su, da bi sačuvale jedinstvo Crkve i branile njezinu slobodu, prihvatile da zajedno s njim plate teški danak tamnice, zlostavljanja, pa čak i krvi. Danas se tome mnoštvu nesebičnih duša - biskupima, svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjernicima svjetovnjacima - divimo i zahvaljujemo im. Slušamo njihov snažni poziv na praštanje i pomirbu. Oprostiti i pomiriti se znači očistiti sjećanje od mržnje, zavade, želje za osvetom, znači priznati bratom čak i onoga koji nam je nanio zlo, znači ne dopustiti da nas pobijedi zlo, nego zlo svladati dobrim (usp. Rim 12, 21).

Ivan Pavao II. predstavlja lik i djelo blaženoga mučenika Alojzija Stepinca u Misi njegova proglašenja blaženim u Mariji Bistrici 3. listopada 1998.

Blagoslovljen budi 'Oče Gospodina našega Isusa Krista, Oče milosrđa i Bože svake utjehe' (2 Kor 1, 3) za ovaj novi dar Tvoje milosti. Blagoslovljen budi, Jedinorođeni Sine Božji i Spasitelju svijeta, zbog Tvojega slavnog Križa, koji je u zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Alojziju Stepincu postigao divnu pobjedu. Blagoslovljen budi Duše Oca i Sina, Duše Tješitelju, koji nastavljaš očitovati svoju svetost u ljudima i koji ne prestaješ djelovati kako bi napredovalo djelo spasenja. Trojedini Bože, danas Ti želim zahvaliti za čvrstu vjeru ovoga Tvojeg puka unatoč nemalim protivštinama što ih je susretao tijekom stoljeća. Želim Ti zahvaliti za nebrojene mučenike i ispovjednike vjere, muževe i žene svih životnih dobi, koji su živjeli u ovoj blagoslovljenoj zemlji!"